

Täysistunto

Tiistai 17.2.2026 klo 14.00—21.42

6. Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 8/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multalan esittelypuheenvuoron, kymmenen minuuttia, jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Myös muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot ovat enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei ehditä tässä ajassa käydä loppuun, niin asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Esittelypuheenvuoro, ministeri Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teollisuuden puhtaan siirtymän vauhdittaminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen edellyttävät pitkäjänteistä ja johdonmukaista politiikkaa sekä konkreettista toimintaa kaikkialla maailmassa. Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta kattaa energiapolitiikkaa koskevat linjaukset sekä politiikkatoimet, joilla vähennetään yhteiskunnan kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistetaan nielujen aikaansaamia poistumia. Strategia muodostaa yhdessä valtioneuvoston viime keväänä hyväksymän teollisuuspoliittisen selonteon kanssa kokonaisvaltaisen toimintaohjelman, jolla edetään hiilineutraaliin ja myöhemmin hiilnegatiiviseen yhteiskuntaan.

Olemme todistaneet Suomessa viimeisen vuosikymmenen ajan merkittävää energiamurrosta. Tämä on Suomelle ennen kaikkea mahdollisuus. Puhdas energia luo pohjaa talouskasvulle, työllisyydelle ja Suomeen suuntautuville puhtaille investoinneille. Kyse on juuri siitä, mitä Suomi tällä hetkellä kipeästi tarvitsee. Tavoitteenamme on hallitusohjelman mukaisesti tehdä Suomesta puhtaan energian edelläkävijä Euroopassa, puhtaan energian suurvalta. Suomalainen ilmastopolitiikka ei perustu joko—tai-ajattelulle, vaan se tukee sekä ympäristöä että kilpailukykyä. Energia- ja ilmastostrategiassa linjattavin toimin parannetaan yritysten mahdollisuuksia tehdä pitkäjänteisesti investointeja edistyneeseen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

puhtaaseen teknologiaan. Ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö mahdollistaa paitsi investoinnit myös suomalaisen teknologian kehittämistä ja vientiä globaaleille markkinoille. Näin kasvatetaan paitsi Suomen ja suomalaisten yritysten hiilijalanjälkeä myös viennin potentiaalia.

Hallituksen pitkäjänteinen politiikka on tuottanut jo konkreettisia tuloksia. Elinkeinoelämän keskusliiton viime viikolla julkaisemien tietojen mukaan Suomessa valmistui viime vuonna yli kahdeksan miljardin euron arvoiset investoinnit puhtaaseen siirtymään. Myös uusia hankkeita laitettiin viime vuonna vireille eri puolilla maata lähes 280 kappaletta, noin 24 miljardin euron arvosta. Suunta on erinomainen, ja tätä työtä on edelleen jatkettava. Siitä hyötyvät lopulta kaikki: Suomi, suomalaiset ja yhteinen ympäristömme.

Arvoisa puhemies! Puhtaan siirtymän investointien tärkeyttä on kasvattanut myös geopolitiittisen tilanteen muuttuminen. Energiapolitiikassa ovat viimeisinä vuosina korostuneet energian toimitus- ja huoltovarmuus sekä energian käyttäjien ja talouskasvun kannalta olennaiset asiat, kuten energian kilpailukykyinen hinta. Energiamarkkinoiden tehokas toiminta on vahva lähtökohta näiden tavoitteiden saavuttamiselle. Strategian linjauksilla varmistetaan kohtuuhintaisen puhtaan energian toimitusvarma tarjonta niin teollisuuden, elinkeinoelämän kuin kotitalouksienkin tarpeisiin.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa sovittuun energia- ja ilmastostrategiaan on koottu energiapolitiikkaa koskevien linjausten lisäksi ilmastopolitiikkaa koskevat linjaukset kaikilla sektoreilla: päästökauppa- ja energiasektoreilla, niin sanotulla taakanjakosektorilla ja maankäyttösektorilla. Energia- ja ilmastostrategia on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Taakanjakosektoria koskevat toimet on valmisteltu ympäristöministeriön johdolla osana ilmastolain mukaista keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa eli KAISUa, joka on annettu myös selontekona eduskunnalle. Tästä käydään myös erillinen keskustelu täällä. Maankäyttösektorin toimet, jotka on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön johdolla, sisältyvät tähän energia- ja ilmastostrategiaan.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastostrategiassa ovat mukana kaikkien EU:n energiaunionin viiden ulottuvuuden mukaiset tarkastelut: vähähiilisyyden, mukana lukien uusiutuva energia, energiatehokkuus, energiamarkkinat, energiaturvallisuus sekä tutkimus-, innovointi- ja kilpailukyky. Näihin kaikkiin osa-alueisiin liittyen on strategiaan kirjattu myös politiikkatoimia.

Vetytalous on keskeinen väline teollisuuden energiamurroksessa ja puhtaan siirtymän mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Sitä tarvitaan kasvihuonekaasujen vähentämiseen erityisesti sellaisilla sektoreilla, joissa prosessien suora sähköistäminen ei ole mahdollista tai on hyvin kallista. Vetytalous mahdollistaa esimerkiksi tuulivoiman hyödyntämisen aikoina, jolloin halpaa, päästötöntä sähköntuotantoa on tarjolla runsaasti. Suomi tähtää kymmenen prosentin osuuteen EU:n puhtaan vedyn tuotannosta ja vähintään samaan osuuteen vedyn jatkokäytöstä. Vedyllä ja erityisesti siitä tehdyillä sähköpolttolaitteilla voi olla merkittävä rooli myös lämmityksen ja liikenteen päästöjen vähentämisessä.

Suomessa on merkittäviä biogeenisen hiilidioksidin lähteitä, jotka mahdollistavat hiilidioksidin talteenoton ja hyötykäytön yhdistettynä vetytalouteen. Hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen ovat keskiössä energia- ja ilmastostrategiassa sekä teknisenä nieluna päästöjen vähentämisessä että osana kestävästä talouskasvun luontia. Osallistumme aktiivisesti teknisiä nieluja koskevan EU-sääntelyn kehittämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö on avannut haettavaksi täysin uutta piippujen tulppauksen tukea viralliselta nimeltään teolli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

suuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton tuki. Tukiohjelmaan on varattu 90 miljoonaa euroa.

Hallitus edistää ydinenergialain kokonaisuudistuksella ydinvoimainvestointeja. Hallituksen esitys on määrä tuoda eduskuntaan tämän kevään aikana. Suomessa valmistellaan parhaillaan useita ydinvoimahankkeita. Esimerkiksi Helsingin SMR-hanke on jo pilotoitavaiheessa. Hallitus selvittää myös ydinvoiman muita edistämiskeinoja rahoituksen mielessä. Selvitys julkaistaan myöhemmin tänä keväänä.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu kasvu- ja työllisyyspaketti, joka vahvistaa investointien lisääntymisen edellytyksiä. Investointitukien avulla arvioimme voivan käynnistyä jopa miljardin edestä uusia investointeja puhtaaseen kasvuun. Uusille energiateknologian hankkeille tulee demonstraatiotuki, joka on ensi vuonna 50 miljoonaa euroa. Näillä ratkaisulla rakennamme tulevaisuuden energia- ja vientipotentiaalia. Alueidenkäyttölain uudistuksella sujuvoitamme kaavoitusta kunnissa ja luomme tuuli- ja aurinkovoimainvestointien etenemiselle selkeät säännöt. Kun investoijat tietävät pelisäännöt, hankkeet käynnistyvät nopeammin ja Suomi pysyy houkuttelevana kohteena.

Arvoisa puhemies! Päästökaupasektorilla, erityisesti energiantuotannossa, päästöt vähenevät jopa ennakoitua nopeammin. Myös taakanjakosektorilla päästövähennykset etenevät hyvin. Suomi alitti taakanjakosektorin vuosittaiset päästökiintiöt vuosina 21—23, mikä loi ylijäämää ja joustoa tuleville vuosille. Yhdessä lisätoimien ja aiemmissa ilmastosuunnitelmissa linjattujen toimien kanssa tämä tekee EU:n päästövähennysvelvoitteen täyttämisen mahdolliseksi. Vuoden 2030 päästöjenpuolitustavoite saavutetaan siis joustojen avulla. Kokonaispäästöjen kehitys ilman maankäyttösektoria on ilmastolaissa asetettujen vuosia 2030 ja 2040 koskevien tavoitteiden mukainen. Samaan aikaan meillä on mittava nieluvaje maankäyttösektorilla. Maankäyttösektorilla tilannekuva muuttui voimakkaasti keväällä 2022. Muutosta selittävät etenkin Venäjän puuntuonnin loppuminen vuonna 2022 — joka on lisännyt kotimaisia hakkuita, ja hakkuut ovat pysyneet korkealla tasolla noin 73 miljoonassa kuutiotonissa vuodessa — puuston alentunut kasvu, erityisesti puuston kokonaisbiomassan kasvun pienentyminen, turvemaametsien kasvaneet maaperän hiilidioksidipäästöt sekä kivennäismaametsien maaperänielun ja karikesyötteen hiipuminen.

Skenaariolaskelmien mukaan hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi 2035 tarvitaan lisätoimia päästöjen vähentämiseksi ja poistumien lisäämiseksi noin 34 miljoonaa tonnia. Haluan kuitenkin korostaa, että skenaarioiden taustalla oleva hakkuutaso-oletus perustuu Luonnonvarakeskus Luken arvioon kotimaisista hakkuista metsäteollisuuden täydellä käyntiasteella. Tämä oletus on merkittävästi korkeampi kuin viimeisten vuosien keskimääräiset hakkuut, noin 73 miljoonaa kuutiota. Haluan vielä lisätä: meillä on käynnissä hallituksessa lisäksi hanke, jonka avulla pyrimme parantamaan tietopohjaa, jolla saamme tarkempaa tietoa maankäyttösektorin nielujen kehittymisestä ja sinne tarvittavista kustannustehokkaista toimista. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Nyt siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. Ensimmäisenä edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

14.12 Pauli Aalto-Setälä kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Energia- ja ilmastostrategia kokoaa yhteen hallituksen keinot, joilla vähennetään päästöjä ja vauhditetaan puhdasta siirtymää. Hallitus on sitoutunut vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen sekä EU:n ilmastotavoitteisiin. Yhdessä teollisuuspoliittisen selonteon sekä ilmastosuun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

nitelmien kanssa on syntynyt toimenpideohjelma, jolla Suomesta tehdään puhtaan energian suurvalta. Sovituissa ilmastotavoitteissa pysyminen on tärkeää paitsi planeettamme kantokyvyn myös kasvun ja talouden kannalta.

Arvoisa puhemies! Miten tavoitteemme puhtaan energian suuravallaksi sitten on edennyt? Väitän, että hyvin. Suomeen on suunnitteilla yli kolmensadan miljardin euron edestä puhtaan siirtymän investointeja. Viime vuonna näitä hankkeita valmistui yli kahdeksan miljardin euron edestä, joka on ennätys. Nämä puhtaan siirtymän hankkeet ovat etenkin maatuulivoima- ja datakeskusinvestointeja sekä yksittäisiä suuria tehdasteollisuuden hankkeita, ja ne sijoittuvat ympäri maata. Tämä on valtavan hieno saavutus koko Suomelle.

Tavoitetasoa on kuitenkin nostettava, jotta vielä useampi näistä hankkeista toteutuisi. Puhtaan siirtymän investoinneille keskeistä on edullinen ja toimitusvarma energia, jossa Suomella on toistaiseksi kilpailuetu, olihan sähkömme edellisvuonna Euroopan edullisinta ja lähes täysin fossiilivapaata. Tehtävänä on varmistaa, että tämä arvokas kilpailuetu säilyy jatkossakin ja että Suomeen syntyy vielä enemmän uusia datakeskuksia, energiaravustoja ja esimerkiksi vihreän teräksen tuotantoa. Näin me myös aiomme tehdä.

Olemme panostaneet merkittävästi vihreän siirtymän investointiverohyvitykseen, jonka avulla monia hankkeita on saatu liikkeelle. Tuemme nousevia energian tuotanto- ja varastointihankkeita ja kehitämme sähköön siirtoverkkoa. Olemme sujuvoittaneet luvitusta yhdistämällä useita eri virastoja yhden luukun alle. Myös rakentamislain puhtaan siirtymän sijoittamislupa helpottaa uusien hankkeiden toteutumista.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on onnistunut energiapolitiikassaan siis hyvin. Myös ilmastopolitiikka etenee pääosin oikeaan suuntaan. Teollisuudessa ja energiatuotannossa päästöt ovat vähentyneet nopeasti ja merkittävästi, mikä osoittaa päästökaupan toimivan tehokkaasti. Me kokoomuksessa uskomme markkinaehtoiseen päästöjen vähentämiseen sekä ”saastuttaja maksaa” -periaatteeseen. Myös liikenteen ja maatalouden osalta olemme keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman perusteella saavuttamassa kumulatiivisesti asetetut tavoitteet.

Ilmastopolitiikan suurin haaste, niin kuin tiedätte, liittyy maankäyttösektoriin ja erityisesti metsien hiilinielujen kehitykseen. Ilmaston lämpeneminen on lisännyt maaperäpäästöjä. Tarvitaan parempaa tietopohjaa ja uusia toimia. Ratkaisuja on, mutta pohjaksi tarvitaan tarkka tilannekuva. Tämän vuoksi hallitus rahoittaa tutkimushanketta, jolla vahvistetaan metsien hiilinieluihin liittyvää tieteellistä tutkimusta ja samalla päätöksentekomme perustaa. Ilmastomuutosta ei ratkaista yksin Suomen tai Euroopan toimilla. Suomen tulee jatkossakin edistää kunnianhimoista ilmastotyötä sekä EU:ssa että muilla kansainvälisillä foorumeilla. Lisää kunnianhimoa tarvitaan. Positiivisiakin merkkejä on. Esimerkiksi globaalisti merkittävän saastuttajan Kiinan ilmastopäästöt ovat kääntymässä laskuun.

Vaikka hiilinielutavoitteet ovat vielä kaukana, tarjoavat metsät Suomelle myös merkittäviä mahdollisuuksia. Vahva biotalous yhdistettynä halpaan energiaan tekee Suomesta hyvin houkuttelevan paikan hiilidioksidin talteenotolle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi metsäteollisuudessa syntyvä hiilidioksidi otetaan talteen ennen kuin se pääsee ilmakehään. Talteen otettua hiilidioksidia voidaan varastoida tai käyttää uusien tuotteiden ja puhtaiden polttoaineiden raaka-aineena. Me kokoomuksessa olemmekin erittäin tyytyväisiä hallituksen päätökseen tukea bioperäisen hiilidioksidin talteenottoa 90 miljoonalla eurolla ja olisimme valmiita kasvattamaan tukea.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Arvoisa rouva puhemies! Puhdas siirtymä ja ilmastomuutoksen torjunta ovat Suomelle tärkeitä paitsi talouskasvun myös huoltovarmuuden kannalta. Jos emme olisi jo ennen energiakriisiä alkaneet irtautua venäläisestä fossiilienergiasta, tilanteemme olisi karu. Onneksi Suomi selvisi lopulta varsin hyvin energiakriisistä. Keskeinen syy oli se, että meillä on ydinvoimaa ja kotimaista uusiutuvaa tuotantoa. Nykyisin Suomi on vuositasolla jo lähes omavarainen sähköntuotannossa, ja tällä tiellä jatkamme.

Arvoisa puhemies! Yhteiskunnan sähköistyessä ja sähköön tarpeen kasvaessa tarvitaan energiapolitiikassakin uusi ote. Sähkömarkkina toimii pääosin hyvin, ja siihen puuttumiseen tulee olla korkea kynnyks. On kuitenkin selvää, että tuulettomien pakkasjaksojen mahdollista tehopulaa tulee ehkäistä. Siksi selvittämme fossiilittoman jouston mekanisme, jotta sähkömarkkinoille saadaan sääriippumatonta lisätehoa silloin kun on tarpeen.

Energia- ja ilmastostrategia osoittaa sen, että puhdas siirtymä ja hiilineutraaliuden tavoittelu on Suomelle ennen kaikkea mahdollisuus eikä vain kuluerä. Valtaosa eduskunnasta sekä Suomen yrityskentästä on sitoutunut Suomen hiilineutraaliustavoitteisiin. Sitä kohti etenemme. Se on niin Suomen kuin maapallonkin etu. [Pauli Kiuru: Hyvä, Pauli! — Eduskunnasta: Loistava puheenvuoro! — Aki Lindén: Ei huono!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kangas.

14.17 Antti Kangas ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa ja koko Euroopassa on vuosikymmenten ajan harjoitettu energia- ja ilmastopolitiikkaa pää pilvissä ja jalat irti maasta. On asetettu kunnianhimoisia tavoitteita, vailla mitään käsitystä realiteeteista tai tarvittavien tavoitteiden edellyttämien toimenpiteiden seurauksista. Eurooppa on tehnyt itsensä riippuvaiseksi Venäjän kaltaisten roistovaltioiden energiatuonnista. Tuuli- ja aurinkovoimahuumassa taas sidomme itsemme valitettavan tiukasti Kiinaan. Orpo—Purran hallituksessa olemme palauttaneet kauan kaivattua maalaisjärkeä ja realismia energia- ja ilmastopolitiikkaan.

Arvoisa puhemies! Sähköenergia on välttämättömyyshyödyke, ja sähköverkko muodostaa luonnollisen monopolin. Siksi kantaverkon tulee pysyä nyt ja tulevaisuudessa suomalaisessa päätäntävallassa. Sähköverkon lisäksi tarvitsemme puhdasta, sää- ja toimitusvarmaa sähköä. Emmekä voi unohtaa myöskään jakeluverkon merkitystä. Sähköön tarpeen odotetaan kasvavan huomasti lähitulevaisuudessa, ja siksi verkon koko riittävyys tulee tarkastella kokonaisuutena. Kiinnitämme huomiota myös verkon inertian merkitykseen.

Sähkö- ja lämmöntuotantoa on myös Ukrainasta saatujen oppien mukaisesti hyvä hajuttaa. Samalla on pyrittävä minimoimaan siirtohävikkiä. Tämän vuoksi on erinomaista, että strategiassa on huomioitu myös ydinvoiman pienreaktorit, jotka voivatkin vastata näihin edellä mainittuihin haasteisiin. Muun muassa Fingrid on varoittanut siitä, ettei olemassa olevia CHP-laitoksia pidä enää purkaa, vaan olemassa olevat laitokset ja niiden käyttöikä pitäisi pyrkiäkin maksimoimaan.

Haluamme myös huomauttaa kotimaisen ja varastoitavan energialähteen, turpeen, merkityksestä. Kuivike- ja kasvuturpeen merkitys ja vientipotentiaali alleviivaavat hyödyllisyyttä. Viime eduskuntakaudella toteutettu turpeen käytön alasajo on pysäytettävä. Huoltovarmuuden kysymyksissä ei ole syytä leikkiä. Turpeen nosto, varastointi ja kiertokäynti on nähtävä vakuutuksen ottamisena.

Arvoisa puhemies! Kaikessa politiikassa on huomioitava talouden ja ympäristön asettamat rajat. Perussuomalaisten mielestä energiapolitiikassakin on tähdättävä edulliseen ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

ennen kaikkea luotettavaan energiaan. Geopoliittiset muutokset ovat olleet rajuja, mutta Suomessa olemme onneksi varautuneet hyvin ennalta. On siksi korostettava, että energia-politiikassa emme saa nojata liiaksi ulkomaihin.

Arvoisa puhemies! Olemme saaneet ristiriitaista viestiä siitä, ovatko Suomen metsät hiilinielu vai ei. Tämä kertoo siitä, että vertailukelpoista hiilinieludataa ei ole. Suomi on Euroopan metsäisin maa. Suomessa on eri tahoilta esitetty hakkuumäärien romahduttamista, jotta Suomen ylikireät ilmastotavoitteet voitaisiinkin saavuttaa. Mitä tällainen metsäteollisuuden alasajo tarkoittaisi Suomen taloudelle? Perussuomalaisten mielestä metsien hakkuut pitäisikin säilyttää vähintään nykyisellä tasollaan.

Kaikkien meidän Suomessa tulisi havaita, että vähentämällä kotimaista puun tarjontaa me emme ratkaise ilmasto-ongelmia vaan todennäköisesti pahennamme niitä. Puuta tarvitseva teollisuus hakee puunsa muualta. Kaikkialla ympäristöstä huolehtiminen ei ole samalla korkealla tasolla kuin Suomessa.

Peräänkuulutamme maalaisjärkeä myös ennallistamisessa. Käytöstä poistuvien turve- maiden vettäminen laajassa mitassa on kansantaloudelle suuri tragedia: Metsitetty turve- maa tuottaa puuta Suomen teollisuudelle tulevaisuudessa. Vetetty kuralammikko on sen si- jaan vetetty kuralammikko myös viidenkymmenen vuoden kuluttua.

Arvoisa puhemies! Suomi on pitkien etäisyyksien maa, jossa auto on välttämättömyys. Tämän vuoksi ylikireillä ilmastotavoitteilla ei voi kurittaa auton käyttäjää ja kuljetusalaa. Haluamme pitää teollisuutemme rattaat pyörimässä. Hallitus onkin harjoittanut historian automyönteisintä politiikkaa laskemalla kautensa aikana polttoaineveroa liki neljännes- miljardilla [Tuomas Kettusen välihuuto] ja madaltamalla Marinin—Saarikon hallituksen järjetöntä jakeluvetoitetasoa. Muistetaan myös, että Suomi on saareke ja vientimme ja tuotimme on merikuljetusten varassa. Talvimerenkulun edellytyksiä on vahvistettava jo turvallisuuspoliittisistakin syistä.

Lopuksi haluan vielä korostaa, että energia- ja ilmastopolitiikkaa tehdessä pitää huomi- oida sen politiikan vaikutukset niin huoltovarmuuteen kun kansalaisten arjen kustannuk- siin ja yritysten kilpailukykyynkin. Tämä laaja-alaisempi vaikutusten arviointi on edellisil- lä hallituksilla jäänyt pitkälti unholaan. Me, Perussuomalaiset, kannatamme lämpimästi uutta suuntaa kohti maalaisjärkeä ja sinivalkoista energia- ja ilmastopolitiikkaa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

14.23 Miapetra Kumpula-Natri sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ansaitsee yhden ruusun: se sitoutui ohjelmassaan pitämään kiinni Marinin hallituksen ai- kana tehdystä ilmastolaista. Suomessa tultaisiin jatkamaan siirtymää kohti hiilineutraali- suutta vuoteen 2035. Siihen tulisi pohjautua ilmasto- ja energiapolitiikka ja kaksoissiir- tyä teknologian avulla. Meillä on jo kansalaisyhteiskunta ja elinkeinoelämä mukana.

Käsittelyssä olevan energia- ja ilmastostrategian pitäisi ohjata Suomen kestävästä kas- vusta, investointeista, energiaratkaisusta sekä ilmastopolitiikkaa tulevaisuuteen. Valitettavasti selonteko tulee liian myöhään, ilman riittävää rahoitusta ja ilman niitä konkreettisia toi- mia, joita yritykset, kunnat ja kansalaiset ovat odottaneet. Ei tule toista ruusua.

Sosiaalidemokraattien mielestä strategian pitäisi olla kasvun moottori ja vihreään siirty- mään kannustava tiekartta. Tähän liittyvät keskeisesti myös työvoimaan, koulutukseen ja tk-panostuksiin tehdyt linjaukset. Monipuolisesta energiapaletista, huoltovarmuudesta ja päästöpolusta olisi huolehdittava.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Arvoisa puhemies! Vihreä siirtymä ei ole kuluerä vaan talouden uusi perusta. Vakaa toimintaympäristö ja viitoitus tulevaan on kilpailuetu, joka ratkaisee, mihin miljardiluokan investoinnit suuntautuvat — ne tulisi saada Suomeen. Hallitus kirjoittaa puhtaan siirtymän vauhdittamisesta, mutta todellisuudessa monet keskeiset päätökset ovat viivästyttäneet ja jopa vieneet kehitystä taaksepäin. Esimerkkinä käy lehmänkauppojen lehmänkauppa, kun kesällä tämä selonteko jumiutui alueidenkäyttölain koplaamiseen, ja nyt sekä tuulivoimalle että aurinkovoimalle heitetään kapuloita rattaisiin, siis heikennetään investointimahdollisuuksia, joihin yritykset haluaisivat ryhtyä. Useilta ilmastotoimilta on leikattu resursseja. On heikennetty suomalaisen biopolttoaineen kunnianhimoa jakeluvetoisuudessa ja tehty fossiiliseen polttoaineeseen veroale. Hallitus leikkasi jopa hiilidioksidin talteenottoteknologian kehittämisestä — siis luvattu kärkihanke, piippujen tulppaus, uhkaa jäädä lähtötelineisiin.

Vihreän siirtymän pelko ei ole osoittautunut järkeväksi. Päästötön sähkö ja Euroopan edullisin hinta sekä valtavat investoinnit ja uusi potentiaali todistavat tämän. Pörssisähkösäsiakkaan kannalta on haaste, että sähkön hinta voi heitellä niin rajusti. Sen kohtuuttomasta heilumisesta voidaan päästä fiksulla regulaatiolla ja sillä, etteivät välttämättömät investoinnit siirto- ja jakeluverkkoon ja joustoon kompastu hitaaseen luvitukseen tai toimimattomaan byrokratiaan. Suomeen ja merille mahtuu yhä tuulivoimaa, datakeskuksia ja vetyhankkeita sekä varastoja ja siirtokapasiteettia, ydinvoimaa ja pienydinvoimaloita. Uusia sähköä kuluttavia investointeja tasapainottaa se, että Suomessa on tulollaan myös runsaasti kysyntää odottavia energiainvestointeja. Näillä yhdessä olisi kestävä kasvuvaikeus talouteemme. Energiaturvallisuus eli saatavuus ja verkon toiminta sekä huoltovarmuus on otettava huomioon pakkasjaksoilla ja kriisitilanteisiin varautumisessa. Turpeellakin on vielä rooli huoltovarmuuspolttoaineena CHP-laitoksissa.

Arvoisa puhemies! Kansainvälistä politiikkaa värittää uhittelu ja turvallisuusuhat, jotka uhkaavat jättää puhtaat teknologiainnovaatiot, sitoutuneiden maiden toimet ja sopimukset varjoonsa. Teollisen strategian aikajänteen tulee olla yhden maan poliittista vaalisykliä pidempi. Hajautetut ja polttoaineista riippumattomat energiajärjestelmät ovat vanhoja fossiilikuljetusketjuja kriisinkestävämpiä, ja Venäjän tuontifossiileille emme enää halua eurojamme osoittaa. Poliittiset puheet voivat muuttua nopeammin kuin talouden rakenteet tai varsinkaan pysyvät ilmasto- ja energiahaasteet.

Arvoisa puhemies! Hallituksen omat ratkaisut ovat siis lisänneet päästöjä aikana, jolloin ilmasto kuumenee ja ylitämme niin sanottuja keikahduspisteitä, joiden jälkeen ilmasto ja luonto eivät palaudu. Yritykset kertovat, että epävarmuus ja poukkoilevat linjat hidastavat päätöksiä. Jokainen viivästys kasvattaa päästövelkaa — velkaa, jonka maksamme joko kiristyyvin EU-velvoittein tai menetettyinä investointeina. Suomi on ollut ilmastopolitiikan edelläkävijä, mutta viime vuosien epärointi on rapauttanut tätä. Päästökauppasektorilla tavoitteita nopeammin vähenevät päästöt ovat luoneet asetelman, jossa Suomen kannattaa vaatia selkeää hiilen hintaa ja ilmastopolitiikkaa kauppapolitiikassa, EU:ssa ja kansainvälisissä pöydissä.

Suomelle haasteelliset sektorit, maankäyttö ja liikenne, on pitkäjänteisellä politiikalla saatava laskevalle päästöuralle. Strategiaa on arvosteltu riittämättömänä vaikutusarvioiltaan ja liian yleisluonteisena, sekavana kokoelmana hallituksen korostuksia. Maankäyttösektoria, energiaverkkojen investointeja ja vetytaloutta olisi pitänyt käsitellä systemaattisemmin ja antaa investointikehikko nyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Siis, puhemies, vihreä siirtymä on aikamme suurin talousmahdollisuus mutta myös välttämättömyys, jotta planeettamme pysyy elinkelpoisena tuleville sukupolville. Meillä ei ole varaa hukata aikaa. Seuraava hallitus jatkaa työtänsä entistäkin vaikeammissa taloudellisissa olosuhteissa saaden valtionvelan lisäksi Orpon hallitukselta päästövelkaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

14.28 Timo Mehtälä kesk (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Istuvalla hallituksella, kuten edelliselläkin, on seuraava tavoite: ”Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi”. Edellisen hallituksen aikaan oppositio nimitti tätä ilmastokiimaksi. Nyt hallituksessa sitä ollaan edelläkävijöitä.

Kun luin tätä kansallista energia- ja ilmastostrategiaa, ensimmäinen ajatukseni oli: kuka johtaa Suomen energia- ja ilmastopolitiikkaa? Hallituksen selonteossa lähtökohdaksi on otettu hiilineutraalisuuden saavuttaminen. Ilmastopolitiikka on isännän asemassa ja energiapolitiikka sekä huoltovarmuus jätetty rengin rooliin. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan muutosta ei huomioida energia- ja ilmastopolitiikassa riittävästi. Hallituksen esityksestä käy ilmi, että vuoteen 2030 mennessä merkittävimmin nykytilanteeseen verrattuna vähennee turpeen energiakäyttö ja sen myötä myös kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus. Tämä on kotimaiselle ruuantuotannolle iso riski.

Arvoisa puhemies! Tässä valtion taloustilanteessa on aika korostaa sekä ymmärtää energia- ja ilmastopolitiikan taloudellisia vaikutuksia. Ei tarvitse ihmetellä Suomen talouden tilaa, kun täällä mitataan mittaamisen ilosta ja raportoidaan raportoinnin ilosta kasvotomalle byrokratialle. Energiainvestoinnit ovat pitkäjänteisiä, vuosikymmenten investointeja. Aivan olennaista on silloin vakaa ja ennustettava toimintaympäristö. Energiajärjestelmän ja ilmastopolitiikan muutoksessa tulee myös huomioida, ettei se rapauta kansalaisten ostovoimaa, lisää maatalouden kustannuksia ja heikennä yritysten kilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastopolitiikan perusta on maankäyttösektori, jonka hiilinielut ratkaisevat, pääseekö Suomi tavoitteeseen hiilineutraalisuudessa. Tällainen lähestymistapa on erikoinen, koska ruuantuottajat ja metsätalousyrittäjät ovat silloin vastuussa siitä, että suomalaisten päästöt tulevat kuitatuiksi. Ilmaston lämpeneminen tulee ratkaista päästöjä vähentämällä — siis päästöjä vähentämällä. Erikoista on sekin, että ruuantuottajien päästöt lasketaan vain maatalouden päästöiksi, vaikka tietääkseni kukaan meistä ei selviä syömättä kovin pitkään. Ei Norjankaan öljyä lasketa Norjan päästöiksi, vaan sen, joka sitä öljyä kuluttaa.

Metsien osalta pitää EU:ssa vaikuttaa siihen, että maaperäpäästöjen ja nielujen laskemisessa tulokset ovat vertailukelpoisia koko EU:n alueella. EU:n laskentapohjat eivät huomioi, ymmärrä, saati arvosta Suomen yli 100 vuotta kestänyttä metsien puumäärän laskentaa. Viimeisimmän tiedon mukaan kasvu ylittää selvästi hakatun puun määrän ja luonnollisen poistuman. Metsien hiilinielu siis vahvistuu koko ajan. Suomessa EU:n laskentamalleilla metsät ovat välillä päästölähde ja välillä hiilinielu, kun laskentapohjat muuttuvat. Päätöksentekijät laitetaan tekemään ratkaisuja epäselvien ja vaihtelevien mittaustulosten perusteella. Onko tässä mitään järkeä? [Anne Kalmari: Ei! — Hannu Hoskonen: Ei kerta kaikkiaan!] Ei ole.

Arvoisa puhemies! Sähkö, lämpö ja ruoka muodostavat huoltovarmuutemme perustan kriisitilanteessa. Huoltovarmuuden pitää olla isäntä talossa. Ensinnäkin pitää muistaa, että energiaa tarvitaan sekä sähkön että lämmön tuottamiseen. Molempien riittävydestä pitää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

huolehtia kaikissa olosuhteissa. Olemmeko unohtaneet erityisesti lämmön tuottamisen? Tänä talvena turvetta on jouduttu ajamaan lämpölaitoksiin täydellä teholla vastoin suunnitelmia.

Toinen uhka on, että polttoon perustuvia CHP-laitoksia on purettu, ja monen kaupungin kaukolämpö tuotetaan nyt sähkökattiloilla. Jos sähkönsiirtoon tulee häiriö, kaupungit kylmenevät. Siis kaupungit kylmenevät — uskomatonta. Ainoastaan CHP-laitokset polttoainetoimittajineen voivat tämän estää.

Kurssia on pakko korjata. Erinomainen lämmöntuottaja energiaturve pitää säilyttää vähintään huoltovarmuuskäytössä. Juuri nyt tärkeintä on muistaa ja varmistaa, että olemassa olevaa kapasiteettia ei enää poisteta käytöstä.

Arvoisa puhemies! Biokaasu ja biometaanin merkitys uusiutuvan energian lähteenä jäävät vähälle huomiolle hallituksen esityksessä. Tämä on vakava puute. Biokaasu on ainoa — siis ainoa — uusiutuvan energian lähde, mikä ei edellytä metsien raivausta, heikennä hiilinieluja tai poista peltuja viljelyksestä. Alan potentiaali on valtava, mutta istuva hallitus on useilla toimillaan vaikeuttanut erityisesti maatilatasoisten biokaasulaitosten perustamista ja toimintaa. Puolet Suomessa käytetystä biometaanista tuodaan ulkomailta. Tämän on täysin käsittämätöntä. Samaan aikaan maatalouden ilmastotoimissa hallituksen pääpaino on turvemaiden vettämisessä. Jo on aikoihin eletty.

Arvoisa puhemies! Keskustan tavoitteena on, että Suomi pystyy tuottamaan sähkönsä, lämpönsä ja ruokansa itse. Siinä meillä riittää vielä tekemistä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

14.34 Atte Harjanne vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvon kollegat, mikä on strategia? Strategia on suunnitelma siitä, miten johonkin pitkän aikavälin tavoitteeseen päästään. Kansallisen energia- ja ilmastostrategian pitäisi siis kaikesta kuvata sitä, miten asetettuihin energia- ja ilmastotavoitteisiin päästään. Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on ilmastolain mukainen hiilineutraali Suomi 2035. Tästä näkökulmasta tämä on ihmeellinen paperi. Se nimittäin kuvaa, miten hallitus ei aio tehdä Suomesta hiilineutraalia aikataulussa. Jos yrityksen toimitusjohtaja esittelisi hallitukselleen strategian, joka ei edes yritä täyttää tavoitteitaan, toimitusjohtaja passitettaisiin joko valmistelemaan uusi strategia tai etsimään uusia töitä. Tässä on tietysti kyse paljon vakavammasta asiasta. Ilmastolain mukaan ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmän tavoitteena on osaltaan varmistaa — varmistaa — että Suomi saavuttaa hiilineutraaliustavoitteen vuonna 2035. On kyseenalaista, noudattaako tämä strategia Suomen lakia.

Arvoisa puhemies! Päästöjä ei tietenkään pidä vähentää ja nieluja vahvistaa vain siksi, että laki sanoo niin. Niin on tehtävä, koska se on välttämätöntä, oikein ja paljon paljon parempi vaihtoehto kuin kärsiä etenevän ilmastomuutoksen seurauksista. Suomi ei tietenkään voi koko maailman puolesta tätä savottaa hoitaa. Vastuamme voimme kuitenkin kantaa. Kuten puhemies Halla-aho valtiopäivien avajaisissa muistutti, Suomi tuottaa globaalia väestöosuuttaan enemmän päästöjä. Jos vielä huomioidaan kulutuksemme muualla aiheuttamat päästöt ja historialliset päästöt, kuva on entistä selkeämpi: emme hoida vielä tonttiamme. On siis tehtävä enemmän. Onneksi se on myös mahdollisuus.

Suomen elinkeinoelämän viesti on harvinaisen selkeä. Käynnissä on vihreän siirtymän investointiaalto. Suomi on jo päässyt siitä osaksi, ja meillä on kaikki mahdollisuudet hyötyä tilanteesta vielä paljon enemmänkin. Johdonmukainen, ennakoitava ilmastopolitiikka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

tuo yrityksille varmuutta jatkuvuudesta. Tätä ei pidä tyriä, eikä mahdollisuuksien ikkuna ole välttämättä kauan auki. Haparointi sen suhteen, onko hallitus sitoutunut ilmastolakiin vai ei, on investoinneille myrkkyä.

Fossiilienergiasta irtautuminen on tietysti myös turvallisuus- ja huoltovarmuuskysymys. Taloutemme on yhä aivan liian riippuvainen tuontifossiilipolttoaineista. Kannattaa muistaa sekin, että joka ikinen maailmassa ostettu barreli öljyä kartuttaa loppujen lopuksi myös Putinin sotakassaa, sillä kokonaiskysyntä määrittää lopulta maailmanmarkkinahinnan. Siksi on käsittämätöntä, että hallitus hidastelee — ottaa jopa taka-askelia — fossiilienergiasta irtautumisessa.

Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen tilannekuva on synkkä. Viimeiset 11 vuotta ovat olleet kuumimmat 11 vuotta. Maapallon ilmasto on paraikaa siirtymässä ihmiskunnan historialle vieraaseen ja vaaralliseen tilaan. Kaikkein huolestuttavimpia ovat niin sanotut keihähduspisteet, joiden ylityksen myötä planeetan tila muuttuu nopeasti ja peruuttamattomasti. Tutkijat ovat esimerkiksi varoittaneet, että Suomen ilmastoa suoraan määrittelevän Atlantin kiertoliikkeen, niin kutsutun Amocin, romahdus on nykyinen varteenotettava riski. Tiedeyhteisö peräänkuuluttaa parhaaseen mahdolliseen tutkittuun tietoon pohjaavaa riskienhallintaa. Tämä energia- ja ilmastostrategia ei ota tilannetta riittävän vakavasti.

Arvoisa puhemies! Hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa on toki paljon hyvääkin. Ajatus puhtaasta, edullisesta energiasta ja erityisesti sähköstä keskeisenä kilpailuvaltti-
namme on aivan oikea. Hallitus vie viime kaudella pohjustetun ydinenergiain uudistuksen maaliin — hyvä. Vedyn osalta asento on myös oikea: voimme tuottaa puhdasta vetyä myös vientiin, mutta mieluiten pidemmälle jalostettuna. Strategiaan kirjattu tavoite siitä, ettei suurista teollisista lähteistä pääse enää hiilidioksidia ilmakehään 2030-luvun puoleenväliin mennessä, on erinomainen — keinot piippujen tulppaamiseksi jäävätkin sitten valitettavasti piippuun. Suurin ongelma strategiassa on se, miten hallitus sitoo omat kätensä. Hakkuista ei rajoiteta, verotusta ei uskalleta kunnolla hyödyntää, haitallisia yritystukia ei karsita rohkeasti. Jäljelle jää sitten riittämättömiä toimia ja kustannustehotonta ja ristiriitaista politiikkaa.

Arvoisa puhemies! Ilmastokriisin aikana tämä maa tarvitsee kunnollisen ilmasto- ja energiastrategian, joka viitoittaa vastuullisesti tien hiilineutraaliin Suomeen 2035 ja siitä pidemmälle fossiilittomaan, päästöjä sitovaan Suomeen ja joka tarttuu rohkeasti vihreän siirtymän mahdollisuuksiin. Tämä ei sitä valitettavasti ole.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

14.39 **Mai Kivelä vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sanotaan, että hiljaa hyvä tulee. Mutta tuleeko? Orpon hallituksen energia- ja ilmastostrategiaa saatiin kyllä odotella, mutta on vaikea hahmottaa, mikä sen tekemisessä kesti. Strategia on nimittäin lohduttoman huono: se ei tuo mitään aidosti uusia toimia ilmastopolitiikan ongelmien ratkaisemiseksi, ja tärkeimmät toimet loistavat edelleen poissaolollaan. Sanonta ei siis päde tässä, eikä se päde ilmastopolitiikassa laajemminkaan. Hallituksen esittämä toimenpidepaketti ei ole aikataulussa eikä vastaa niihin tavoitteisiin, joihin me olemme ilmastolaissa ja EU-tasolla sitoutuneet. Strategiaa lukiessa piirtyy kuva, ettei hallitus edes yritä uskottavasti esittää tavoittelevansa päästövähennyssitoumuksiamme.

Kokoomus näyttää käytännössä luopuneen ilmastolain vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteesta. Lisätoimien tarve tavoitteen saavuttamiseksi on 34 miljoonaa tonnia hiilidiok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

sidiektivallenttia. Kysyn hallitukselta, missä ovat ne toimet, joilla tämä päästövähennyskuilu kurotaan umpeen? Vai sanoudutteko julkisesti irti lakiin kirjatusta ilmastotavoitteestamme?

Hallituksen ilmastopolitiikan yksi suurimmista häpeäpilkuista on täysi toimeettomuus maankäyttösektorilla. Asiantuntija-arvioiden mukaan maankäyttösektorille on muodostumassa massiivinen, peräti 200 miljoonan tonnin kumulatiivinen päästövähennyskuilu vuosien 2021—2030 ajalta. Tämä alijäämä uhkaa kaatua taakanjakosektorille siellä toteutettavina lisätoimina. Samaan aikaan taakanjakosektorin tavoitteiden saavuttaminen näyttää jo nykyisellään epätodennäköiseltä. Hallitus näyttää tuudittautuvan siihen, että maankäyttösektorin velvoitteiden massiivinen laiminlyönti ei tule heijastumaan taakanjakosektorille, vaikka nykyisessä EU-sääntelyssä niin säädetään. Hallitus yrittää nyt pelastautua ennen kaikkea madaltamalla EU-politiikan tavoitetasoa ja asettamalla pelisäännöt uusiksi. Eli yhteenvetona: hallituksen ilmastopolitiikka, kokoomuksen johdolla, on romahtanut kuin korttitalo, ja hallitus yrittää epätoivoisesti lakaista koko sotkun maton alle.

Arvoisa puhemies! Maankäyttösektorin kriittisestä asemasta huolimatta hallitus pitää kiinni siitä, että metsien käyttöä ei tulla rajoittamaan. Ei, vaikka tutkijat toistuvasti toteavat, että hakkuiden hillitseminen on välttämätöntä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Tämänhetkisen tilannekuvan perusteella näyttää siltä, että Suomen ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii hakkuiden vähentämistä jopa arvioitua enemmän, jos muiden sektorien päästövähennyskehitys on energia- ja ilmastostrategiassa arvioidun mukaista.

Puupohjaisia polttoaineita ei ole tällä hetkellä hinnoiteltu samalla tavalla kuin fossiilisia polttoaineita, mikä tarkoittaa sitä, että päästökauppa vuotaa maankäyttösektorin puolelle. Muualla tehdyt panostukset päästövähennyksiin valuvat siis hukkaan metsien päästöintensiivisen ja tehottoman käytön takia, jota tukee muun muassa puupohjaisten polttoaineiden verottomuus.

Käytännössä metsäteollisuuden annetaan vapaamatkustaa yhteisissä ilmastotalkoissa samaan aikaan, kun muut hiili-intensiiviset teollisuudenalat kantavat vastuuta. Onko tällainen tilanne teknologianeutraalisuuden nimiin vannovan hallituksen mielestä hyväksyttävää? Ja onko hallituksesta hyväksyttävää, että muut toimijat ja kansalaiset joutuvat maksamaan tästä vapaamatkustamisesta koituvan hintalapun?

Arvoisa puhemies! Haluan kuulla hallitukselta: jos se on sitoutunut ilmastolain tavoitteisiin mutta samaan aikaan myös siihen, ettei metsien käyttöä rajoiteta, niin kumpi on sille tärkeämpi linjaus? Koska tilanne on tämä: molemmista ei voida pitää kiinni. Se on ollut selvää jo pitkään ja käy uudestaan ilmi tästä strategiasta. Hallituksen on tehtävä valintoja näihin tosiasioihin pohjaten. Oletteko ihmisten, ilmastolain ja ilmastotoimiin osallistuvien sektoreiden puolella vai vapaamatkustajien puolella?

Ilmastokriisin estäminen on edelleen tärkeimpiä tehtäviämme. Hallituksen on aika lopettaa tämä ponneton ilmastopoliittinen esitys, jonka kulmakiviä ovat olleet epätodennäköisyyksiin tuudittautuminen, numeroilla kikkailu ja aktiivinen harhaanjohtaminen, ja alettava kantamaan vastuuta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

14.44 **Mats Löfström r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade fru talman! Finland behöver en mångsidig energiproduktion, eftersom det skapar flexibilitet då omständigheterna varierar. När det är vindstilla producerar vindkraften mindre, vid stränga vinterförhållanden kan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

vattenkraftens energiproduktion försvåras och när det är kallt ute ökar efterfrågan på el, precis som det nu har varit den här vintern.

Samtidigt står vi inför en av vår tids största utmaningar, nämligen klimatförändringen. För att minska utsläppen måste vår energiproduktion bli fossilfri så snabbt som möjligt. Det handlar också om att öka självförsörjningen och bli mindre beroende av importerad olja och gas. Tillsammans med förnybara energikällor spelar kärnkraften en viktig roll här. Regeringens mål om att till Finland locka ett nytt investeringsbeslut i ett traditionellt kärnkraftverk stärker förutsättningarna för en stabil elproduktion på lång sikt.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän on määrätietoisesti jatkettava työtä kestäväen ja hiilineutraalin yhteiskunnan rakentamiseksi. Onnistuminen edellyttää uusia investointeja teknologiaan sekä vahvaa panostusta tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Vihreän siirtymän hankkeille on tarjolla investointitukia, ja tutkimukseen on panostettu ennätyksellisen paljon. Nyt myös vetyteknologia nousee aivan uuteen rooliin, sillä tavoitteena on, että Suomi tuottaisi tulevaisuudessa 10 prosenttia koko EU:n puhtaasta vedystä myös hiilidioksidin talteenottoa edistäen. Näin pienennämme päästöjä ja lisäämme vientiin perustuvaa kasvua.

Ärade fru talman! Enligt näringslivet finns det investeringspotential i Finland inom grön omställning för ungefär 300 miljarder euro. Det är en otrolig summa. Ungefär hälften av de investeringar som i Finland görs inom den gröna omställningen är utländska investeringar och utländskt kapital som kommer in till vårt land. Om vi lyckas locka mer av dessa, i stället för att investeringarna skulle gå till våra grannländer, skulle det också stärka vår tillväxt. Finlands konkurrensfördel är att vår energiproduktion är 95-procentigt utsläppsfri och på årsnivå bland annat har de förmånligaste elpriserna inom Europa. Vi vet att en förutsägbar verksamhetsmiljö är A och O för att locka nya investeringar. Därför är det viktigt att vi målmedvetet håller kursen.

Förra året var vindkraft den näst största energiproduktionsformen i Finland. Det finns goda förutsättningar att bygga mer vindkraft här, både till land och till havs. På våren kommer regeringen att ge den nya markanvändningslagen till riksdagen, och målet är att mängden vindkraftsparker ska fortsätta öka samtidigt som den sociala acceptansen av projekten måste fortsätta att tryggas genom att det regleras om avståndskraven mellan bostadsområde och vindkraftverk.

Inom de senaste åren har vi sett att allt fler datacenter byggs i Finland. De skapar arbetsplatser, stärker beredskapen och bildar ett kunskapskluster i Finland. Samtidigt har de också väckt debatt på grund av sin höga elförbrukning. Men också här går teknologin framåt. När vi lyckas som bäst, skapas hela innovationsekosystem kring nya tekniska lösningar. Vi har goda lokala exempel på hur spillvärme har tagits till vara. Företag i Borgå och Lovisa samarbetar med att nyttoanvända spillvärme från produktionsindustrin, medan man bland annat här i Helsingforsregionen använder spillvärme som fjärrvärme. Också i Vasa, energiklustret i Norden, är man världsledande på nya innovationer på det här området.

Arvoisa rouva puhemies! Teknologinen kehitys ei kuitenkaan tapahdu itsestään. Energia-sektori on riippuvainen osaavista ihmisistä, ja sen takia Suomen on jatkossakin panostettava koulutukseen. Alalla tarvitaan ihmisiä, jotka ovat taitavia matematiikassa ja luonnontieteissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Arvoisa puhemies! Suomen pitäisi pohjoismaisten naapurimaidemme tapaan tulla vielä paremmiksi tutkimustulosten kaupallistamisessa ja luoda rakenteita tutkijanuran kannustimille. Me ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä haluamme nähdä järjestelmän, jossa tutkijoiden on kannattavaa tehdä yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Tästä hyötyisivät kaikki.

Ärade talman! I och med Rysslands aggressionskrig i Ukraina har vi blivit påmind om den känsliga kopplingen mellan energi och säkerhet. Att vi äntligen under nästa år sätter stopp på importen av rysk olja och gas till EU i alla former är ett av de absolut viktigaste besluten för att få styrka i sanktionerna. Europa kan inte vara med och finansiera Putins brutala krig i Ukraina.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

14.50 **Sari Tanus kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta on Orpon hallituksen tärkein energia- ja ilmastopoliittinen asiakirja. Se vaikuttaa oleellisesti koko Suomen tulevaisuuteen. Strategia korostaa muun muassa pitkäjänteisyyttä, johdonmukaisuutta, investointeja ja varautumista.

Tämän hetken energiapolitiikan kolme tärkeintä kysymystä ovat resilienssi, resilienssi ja resilienssi. Olemme sivilisaationa tehneet itsestämme täysin riippuvaisia sähkö- ja tietoliikenneverkon toimivuudesta. Ukrainasta näemme, että hyökkäyssota on sotaa energiainfrastruktuuria vastaan. Kaupungin autioittamiseen ei tarvita massapommituksia tai strategisia ydinaseita vaan kyberisku ja muutama halpa drooni, tai ehkä pelkkä ohjelmointivirhe. Kansainvälisen energijärjestö IEA:n mukaan energiaverkkoja vastaan tehty kyberiskut ovat globaalisti kolminkertaistuneet neljässä vuodessa. Myös muuttuva ilmasto lisää paineita energiaverkoille.

Energiapolitiikan elämän ja kuoleman kysymys on seuraava: olemmeko tehneet kaiken voitavamme varautumisessa? Energiaturvallisuus, huoltovarmuus ja puolustuskykymme ovat saman kolikon kaksi puolta. Tasapainoinen energiapolitiikka tukee sekä turvallisuutta että kilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Lenkeillessä Töölönlahden ympäri törmää Linnunlaulun luona seisovaan muistomerkkiin, häpeäpaaluksikin nimettyyn paasiin. Siihen on kaiverrettu ydinvoiman puolesta äänestäneiden silloisten kansanedustajien nimet. Taitaa siinä olla myös kovasti arvostamamme kansanedustaja Ben Zyskowiezin nimi. Olisikohan jo aika poistaa tämä suomalaista demokratiaa halventava muistomerkki, varsinkin kun ymmärtääksemme myös vihreät ovat kääntyneet kannattamaan ydinvoiman rakentamista juuri sen ympäristöystävällisyyden vuoksi.

Tämä esimerkki kuvaa hyvin sitä ongelmaa, joka energia- ja ilmastokysymyksiä vaivaa. Ei ole olemassa energiamuotoa, johon ei sisältyisi joitain ongelmia, haittoja tai riskejä. Kuukaan ei halua takapihalleen tuulimyllyä, sähkötolppaa, kaivosta, alumiinisulattoa, ydinvoimalaa tai valtavaa vesiallasta. Puhdas luonto ja seesteinen maisema ovat suomalaisille luovuttamattomia asioita. Hallitus on etsinyt tasapainoa koetun haitan sekä energiaturvallisuuden ja kilpailukyvyn välillä. Prosessi on ollut vaikea, eivätkä nämä kysymykset ole helppoja tulevaisuudessakaan.

Arvoisa puhemies! Energia- ja ilmastopoliitiikan ratkaisuihin ei ole kyse vain ilmastavoitteista, vaan samalla on turvattava pitkän aikavälin kilpailukyky, energijärjestelmän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

toimintavarmuus sekä ihmisten perustarpeisiin vastaavan alkutuotannon ja biotalouden kehitys ja terveysturvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä. Tarvitaan myös toimia, joilla turvataan kohtuuhintainen sähkö niin kotitalouksille kuin yrityksille, etenkin kun sähköntarve jatkuvasti kasvaa.

Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi Euroopassa. Keskeistä on teollisuuden energiasiirtymän ja investointien edistäminen.

Suomi on usein nimetty EU:n mallioppilaaksi erilaisten asetusten ja säädösten noudattamisessa. Tässä maailmantilanteessa myös kansallisen edun ajaminen on kuitenkin erityisen tärkeää. Ei voi olla niin, että kilpailijamaidemme mittausmenetelmät esimerkiksi hiilipäästöjen suhteen eroavat merkittävästi omistamme. Kristillisdemokraatit pitää hyvänä, että hallitusohjelman mukaisesti huolehditaan metsien kasvusta ja hiilinieluista pitkäjänteisesti, huomioiden vaikutusten osittain hidas realisoituminen, että huolehditaan teollisuuden puun saatavuudesta ja ettei metsien käyttöä rajoiteta.

Arvoisa puhemies! Globaali ilmastopolitiikka on synnyttänyt uusia teollisuudenaloja, joiden arvoketjut tuovat kansantalouksiin merkittävää lisäarvoa. On tärkeää, että Suomi panostaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Aktiivisella teollisuuspolitiikalla voimme edelleen vahvistaa kilpailukykyämme ja kasvattaa vientiä. Kansainvälisen ilmastohöydyd eli hiilikädenjäljen kasvattaminen tulee asettaa Suomen ilmastopolitiikan tavoitteeksi päästöjen vähentämisen ohella. Etusija tulisi antaa toimille, jotka auttavat tuottamaan maailmalle uusia kilpailukykyisiä ratkaisuja ja joiden mahdollisuudet maailmanlaajuisesti ovat erityisen suuria.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

14.55 Harry Harkimo liik (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tässä selonteossa sanotaan sanatarkasti näin: ”Huoltovarmuuden kannalta hajautetun tuuli- ja aurinkosähkön etuna on, että tuotantolaitokseen kohdistuva mahdollinen tuhotyö ei tuhoa koko laitosta, vaan ehjänä pysyneet osat voidaan kytkeä verkkoon melko nopeilla kytkennöillä.” No, ei tullut tuhotyötä eikä muuta sabotaasia, tuli Suomen talvi. Ei ollut tuulta, ja lisäksi tuulivoimaloiden potkurit jäätyivät.

Energiateollisuus jankuttaa, että sähkö Suomessa on Euroopan halvinta, ja media kompaa. Liian vähälle huomiolle jää, että Energiateollisuus on sähköntuottajien edunvalvoja. Tällainen keskiarvosta höpöttäminen hämärtää koko sähkömarkkinan ongelman. Sähkö on erittäin kallista silloin, kun sähköä eniten tarvitaan ja käytetään. Ei kai ketään kiinnosta, mitä sähkö maksaa juhannusyönä.

Tälle sähkömarkkinan toimivuudelle pitäisi tehdä jotain. Sähkö, lämpö ja vesi ovat sellaisia perusasioita, ettei niillä pitäisi tehdä lyhytnäköistä liiketoimintaa. Niin yritysten, niiden investointien kuin kuluttajien kannalta hintojen pitäisi olla ennustettavia. Oma lukunsa on kantaverkkoa ylläpitävä Fingrid, minkä merkitykseen on herätty liian myöhään. Länsirannikolle rakennettiin paljon uutta tuulivoimaa, kun yhtäkkiä tajuttiin, ettei Fingridin kantaverkko pysy perässä. Suunnitelmissa oli tuplata sähköntuotanto, ja Fingridin kantaverkko tarvitsee monen miljardin investoinnit. Siitä huolimatta Fingrid on jakanut samaan aikaan avokätisesti miljardiosingot omistajilleen, kuten pankeille ja vakuutusyhtiöille. Onko tässä sähköntuotannossa pitkän tähtäimen suunnitelma hallussa kenelläkään?

Ei voi olla niin, että suomalainen kuluttaja, veronmaksaja ja yrittäjä maksavat päättäjien virheet. Ei voi olla niin, että meidän sähköntuotantomme ja -hintat ovat kiinni siitä, tuulee-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

ko täällä vai paistaako aurinko. Tuulivoimaloiden teoreettinen teho alkaa olla merkittävä, mutta niiden ongelmana on se, että tyynellä tehot putoavat ja sähköverkko tarvitsee jatkuvasti tasaista tehoa. Nyt pakkasella on tullut uusi ongelma eteen: tuulivoimaloiden lavat jäätyvät eivätkä pyöri. Silloin tarvitaan säätövoimaa niin, että sähköverkon teho pysyy taseisena. Eli, kiitos, Ruotsi! Ilman ruotsalaista vesivoimaa meillä olisi kylmää ja pimeää.

Meillä pitäisi olla enemmän ydinvoimaa. Valtio omistaa enemmistön Fortumista, ja Fortum oli edellisellä kerralla hakemassa lupaa Loviisaan, mutta lupaa ei jostain käsittämättömästä syystä myönnetty. Fortumilta voi nyt kysyä, etteivätkö ne samat laskelmat, mitkä he silloin tekivät, enää päde. Sama Fortum myi aikanaan luonnollisen monopolin eli sähkön siirtoverkot Carunalle, ja sen jälkeen Fortum kulutti myynnistä saadut rahat Venäjälle ja Saksaan.

Arvoisa puhemies! Sitten ovat nämä datakeskukset, jotka ovat todellisia sähkösyöppöjä. Ne työllistävät rakennusvaiheessa, mutta valmiina ne työllistävät vartijan ja koiran. Ja hyvä kysymys on, kuinka paljon rakennusvaiheen työntekijöistä on yleensä suomalaisia. Sähkö on datakeskuksille erittäin edullista, ja suomalaiset veronmaksajat maksavat, maksavat sekä sähkölaskuissa että veroina. Suomi tarvitsee totta kai investointeja, mutta ei hinnalla millä hyvänsä.

Hallituksen ohjelmassa tavoitteena on nostaa Suomi puhtaan energian edelläkävijäksi Euroopassa. Maali on hyvä, mutta sitä pitää tavoitella itsekkäästi ja vain Suomen omien etujen mukaisesti. Ei voi olla niin, että tavoitteemme on tuottaa halpaa energiaa Saksan teollisuudelle ja luvata ikuisesti halpaa sähköä datakeskuksille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Annan tässä vaiheessa ministerille kommenttipuheenvuoron, ja sen jälkeen, mikäli on tarvetta, voimme käydä hetken aikaa lyhyttahtista keskustelua. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

15.00 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos ryhmille paneutumisesta energia- ja ilmastostrategiaan ja ryhmäpuheenvuoroista. Muutama kommentti niissä esiintyneisiin nostoihin:

Ensinnäkin SDP nosti ryhmäpuheenvuorossaan esille esimerkiksi luvituksen sujuvoittamisen. Sitähän me nimenomaan nyt hallituksessa olemme tehneet. Me olemme tehneet ympäristöluvitukselle yhden luukun palvelujen hankkeen, ja nyt tuomme myös alueidenkäyttölaissa lisää sujuvoittamista kaavoituksen kautta. Näillä yhteensä, ja myös rakentamislain aiemmilla muutoksilla, rakentamisluvan käsittelyaikatakuulla ja niin edelleen, on ihan merkittävä vaikutus siihen, että luvitus Suomessa sujuvoituu, kuitenkin ympäristönormeista tinkimättä. Tätä olemme siis jo nyt tehneet.

Myöskin olemme totta kai parantaneet erilaisia edellytyksiä investoida sähköverkkoihin, myös muiden kuin Fingridin osalta, sähkömarkkinalain muutoksella, joka on täällä eduskunnassa jo hyväksytty, ja monia muita sellaisia esityksiä, joita te peräänkuulutitte puheenvuorossanne. Eli paljon tehdään ja on tehty myös sellaista, jota tässä strategiassa tuodaan esiin, ja on ehditty jo eduskunnassa käsitellä ja hyväksyä.

Myös kv-politiikasta totesitte, että pitää vaatia hiilen hintaa. No, näinhän me olemme myöskin tehneet, edistäneet nimenomaan sitä, että Euroopassa sisämarkkinat toimivat ja suomalaiset yritykset ovat samalla viivalla kuin muiden maiden yritykset, ja toisaalta niin, että myös muualla päästöt hinnoitellaan tämän hiilirajamekanismin kautta. Se on ollut eurooppalaiselle teollisuudelle erittäin tärkeää. Tätäkin olemme edistäneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

No, keskusta täällä kritisoi biokaasusta, että olisimme tehneet jotain sen hankaloittamiseksi. Päinvastoin, emme lainkaan ole. Olemme päinvastoin tukeneet biokaasuinvestointien käynnistymistä. Valitettavasti vain se, mitä itse meille raportoidaan esteeksi, on se, että moni näistä hankkeista kamppailee aivan samojen haasteiden kanssa kuin moni muukin yritysten hanke, eli rahoitusten saatavuus pankeilta. Meillä on kyllä erinäisiä biokaasutukia ja myös ravinteiden kierrätykseen kytkettyä tukea, joilla pyrimme edesauttamaan näiden investointien etenemistä, mutta se ei aina riitä näiden investointien käynnistämiseksi. Joka tapauksessa toivomme, että biokaasu voisi kotimaisena energianlähteenä säilyä vahvasti muiden rinnalla.

Sitten myöskin sitä edistämme, että Euroopan tasolla pystyttäisiin paremmin vertailemaan nielutietoja keskenään. Tästä käynnistämistämme hiilinielujen laskennan parantamisen hankkeesta saamme tämän vuoden kuluessa ensimmäisiä tietoja, ja pystymme myös tarjoamaan samoja ratkaisuja Eurooppaan, jotta meillä on sitten paremmat, vertailukelpoisemmat tiedot eri maiden välillä tästä nielutilanteesta.

Ehkä sen kommentoisin myös tässä edustaja Kivelälle, jos piti vasemmistoliiton puheenvuoron, että meidän suurin nieluvajeemme on tullut vuosilta 21—25, joka oli pääosin edellisen hallituskauden aikana. Suurin siihen vaikuttava tekijä on nimenomaan tämä Venäjän puuntuonnin loppuminen ja siitä johtunut hakkuumäärän kasvu, ja ne ovat pysyneet noin samalla tasolla suurin piirtein siitä lähtien. Eli historiaan on vaikea vaikuttaa. Ymmärrän toki teidän vaatimuksenne tulevaisuuteen vaikuttamisesta, mutta iso osa tästä meidän nieluvajeestamme, joka on siis EU-tavoitteessa jo vuonna 30, ei 35, niin kuin meidän oma ilmastolakimme sanoo, tulee näiltä vuosilta, ja se on tietenkin vaikeaa, koska se on historiassa. Sen vuoksi pidän myös kohtuullisena, että tämä muuttunut tilanteemme huomioidaan laskelmissa EU-tasolla eikä meitä niistä kohtuuttomasti rangaista, ja sen eteen tietysti hallitus tekee töitä.

Myöskin haluan todeta sen, että kyllä, vahvasti olemme halunneet edistää myös vakaata investointiympäristöä, ei pelkästään Suomessa vaan myös Euroopassa, koska usein kun katsotaan näitä, minne halutaan investoida, myös Eurooppa nähdään hankalana ympäristönä, jos täällä sääntely muuttuu jatkuvasti. Sen vuoksi olemme halunneet, että myös Euroopan tasolla asetetaan tavoite vuodelle 2040 vähentää nettopäästöjä. Se luo sitä vakautta investointiympäristöön myös Euroopan tasolle.

Ehkä vielä edustaja Harkimolle datakeskuksista — vaikka hän nyt ei enää kuuntelekaan, tai siellä heräsi salin ulkopuolella — totean, että kyllä näistä kilpaillaan myös muissa meidän kilpailijamaissa, jotka sattuvat vielä olemaan samalla sähkömarkkinalla. Erityisesti Ruotsissa ja Norjassa. Eli jos ne investoinnit ja työpaikat menevät Norjaan tai Ruotsiin, niin en pidä sitäkään kannatettavana vaihtoehtona, vaan kyllä meidän kannattaa huolehtia siitä, että näidenkin osalta investointiympäristö on vakaa ja järkevä ja samaan aikaan saamme ne investoinnit ja työpaikat mieluummin tänne meille.

Samaan aikaan totta on sekin, että lisää siirtoyhteyksiä tarvitaan ja lisää myös sitä säävarmaa energiantuotantoa tarvitaan, ja näitäkin hallitus edistää. Tässä kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa tuotiin esiin tämä fossiilittoman jouston tuki. Joudumme sitä vähän muokkaamaan siitä aiemmin suunnitellusta, mutta joka tapauksessa ajatus on se, että lisää säävarmaa tuotantoa saataisiin käyttöön tai käyttöikää pidennettyä erityisesti niille talvi-kuukausille, jolloin ei ole tuulta ja on kylmää ja pakkasjakso kestää pitkään, jotta voidaan huolehtia ennen kaikkea siitä, että sähköä riittää, mutta myös vakauttaa hintakehitystä näiden kuukausien aikana. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat käyttää minuutin puheenvuoron, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

15.05 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ajattelin nostaa kolme asiaa näistä erinomaisista puheenvuoroista, mitä täällä on kuultu. Tietenkin on hienoa, että nämä energia- ja ilmastoasiat kiinnostavat meitä kansanedustajia, koska niitten tuleekin olla kiinnostavia.

Kolme juttua: Ensinnäkin Mehtälälle, että huoltovarmuus olisi täysin unohdettu tässä strategiassa. Puhdas energiahän on kotimaista ja huoltovarmaa energiaa. Eli sitä ei todellakaan ole unohdettu, vaan itse asiassa se on ihan keskiössä tässä strategiassa.

Sitten Kumpula-Natrille sanoisin, kun viittasitte siihen, että meillä tässä strategiassa mihinkään näihin teknisiin hiilinieluihin ei olisi investoitu eikä mitään tapahtuisi vaan on tulpattu tai jotain senttyypistä kannustavaa palautetta, niin näitä teknisiin hiilinieluihin liittyviä hankkeita on noin 50 tällä hetkellä ja hallitus käyttää 90 miljoonaa euroa bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon.

Nämä pari asiaa ajattelin nostaa tässä kohtaa, mutta palaan vielä asiaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kangas.

15.06 Antti Kangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmasto on meille kaikille tärkeä asia, mutta ilmastopolitiikka Suomessa on mennyt väärään suuntaan, kun sitä on pakotettu. Tässä taloustilanteessa tilanne on johtanut siihen, että nämä investoinnit eivät ole lähteneet toivotulla tavalla käyntiin ja nyt meillä on energiapulaa. Ilman Aurora Linea Ruotsista me oltaisiin ihan todellisessa energiapulassa. Energiansiirtoverkkoyhtiö Fingrid ja muutamat muutkin asiantuntijat ovat arvioineet, että mikäli CHP-voimaloita puretaan vielä, niin me olemme todellisessa tehopulatilanteessa. Nyt pitäisi kaikkien energia-yhtiöitten ottaa lusikka kauniiseen käteen ja todeta, että tämä puhdas siirtymä ei etene niin nopeasti kuin on toivottu ja niitä investointeja ei tule niin paljon, että tästä CHP-voimasta tulisi luopua näin nopeassa aikataulussa. Me tarvitaan kotimaista haketta, me tarvitaan kotimaista turvetta, niin että me voidaan selättää nämä edelleenkin Suomen ilmastossa olevat pakkasjaksot.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kumpula-Natri.

15.07 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tärkeää energia- ja ilmastostrategiassa ja selonteossa niistä molemmista puhua, millä pääsemme päästöjen vähenemään liikenteessä, ja on outoa lukea, että tässä selonteossa ei ole tehty kustannusarviota vaihtoehtoisille poluille, joilla päästäisiin siihen, että mikä on kustannusvaikuttavuusvertailu eri toimenpiteiden kesken kokonaisuudessa, jolla me täyttäisimme oman osuutemme päästövähennästä ja samalla saisimme meille kaivattua kasvua, työpaikkoja ja investointeja.

Ehkä konkreettisemmin joudun tämän minuuttini käyttämään siihen, mitä te sanotte viime päivien uutisista, kun meillä otsikot huutavat perään, että Suomen hallitus uhkaa keskeyttää yli sata isoa aurinkovoimalahanketta. Me tiedämme, että sinne alueidenkäyttölain puolelle tuli esitys kaavamaisesta 50 hehtaarin maksimikatosta, ja noilla syrjäseuduilla,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

joilla esimerkiksi vanhoja turvemaita voitaisiin käyttää hyödyksi aurinkovoimaan, tämä on liian alhainen raja, samanlainen kuin hihasta vedetty tuulivoimalarajoitus, josta sanottiin, että monen hankkeen kannattavuus heikkenee. Eli Suomeen ei saa tehdä investointeja. Mitä vastaatte?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

15.09 Timo Mehtälä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tässä energiapolitiisessa keskustelussa pitää muistaa se, että meillä nimenomaan suomalainen energiantuotanto voisi kasvaa ja kehittyä. Turpeen osaltahan me voimme vain ihmetellä sitä, miten heikosti vaalilupaukset on tässä lunastettu.

Mutta tuohon biokaasuun vielä: Ihan totta puhuen hallituksen toimesta on talousvaliokunnassa tehty neljä eri päätöstä, joilla on heikennetty maatilataseisten biokaasulaitosten toimintamahdollisuuksia todentamisvaatimuksesta lähtien. Sitten tämä jakeluvaiheessa biokaasun, biometaanin, määrän vähentäminen, kun vety tulee tilalle, oli toinen tässä, mitä muistissa on. Me tiedämme, miten valtava potentiaali on biokaasussa meillä tässä maassa. Tällä hetkellähän puolet biometaanista tuodaan ulkomailta, ja Tanska on suurin tuontimaa ja sitten on Ruotsi. Ministeriltä kysyisinkin tätä asiaa: miksi näin, miksi meidän pitää suosia ulkomaista kotimaisen sijaan tässä tilanteessa? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

15.10 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energia on koko yhteiskunnan perusta ja äärimmäisen tärkeä kysymys, ja ilmastonmuutos puolestaan eksistentiaalinen kysymys tällä hetkellä. Puhutaan siis todella tärkeästä asiakirjasta, ja poimin sieltä tällaisen lauseen: ”tavoitteisiin pyritään mahdollisimman kustannustehokkaalla, vaikuttavalla ja teknistaloudellisesti kestäväällä tavalla”. Tämä hämmentää minua sen takia, että minusta tässä ei pyritä niihin tavoitteisiin, ja kun täällä on todella paljon kustannustehottomia toimia, huonosti vaikuttavia ja teknistaloudellisesti kyseenalaisia, paljon epävarmuuksia, niin olisin kysynyt: Mitä tämä lause ministerille tarkoittaa, ja arvioidaanko tätä? Vai onko eduskunnan tehtävä arvioida tätä selvontekoa suhteessa näihin lupauksiin?

Yhteen tavoitteeseen, piippujen tulppaamiseen, palaan vielä. Puhutaan siis siitä, että hallituksen tavoite olisi, että yhdeksän vuoden päästä ei olisi teollisia hiilioksidipäästölähteitä enää. On 90 miljoonan investointitukia, vähän sekavaa heittelyä, että onko se nyt hiilensidontaa vai hyödyntämistä vai mitä se on, ja näin. Haluaisin kuulla, miten tämä temppu tehdään, kun se on tässä luvattu tehdä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

15.11 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ilmastokriisiä ei saada hillittyä, on aivan turha miettiä ihmisten hyvinvoinnin parantamista tai ihmisoikeuksien toteutumista, saati sitten yritysten kilpailukykyä ja Suomen talouden menestymistä. Siksi ekologinen kriisi on edelleen politiikan tärkeimpiä ja myös kiireellisimpiä kysymyksiä, ja siksi riittävät ilmastotoimet ovat sekä pakollisia että oikein. Eivätkä ihmiset ole tyhmiä: enemmistö suomalaisista haluaa, että me pidämme kiinni ilmastolain tavoitteista ja pyrimme saavuttamaan ne, myös kaikki tulevaisuuttaan ajattelevat yritykset ovat sitoutuneet il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

mastotyöhön. On siis laajasti Suomen etu, että ilmastotavoitteiden eteen tehdään riittävät toimet, mutta nyt ongelma vain on se, että hallitus ei toimi. Eli haluan kysyä vielä ympäristöministeriltä: onko kokoomus luovuttanut ilmastolain tavoitteen suhteen ja toimii näin tietoisesti lakia vastaan, vai oletteko kantamassa oman vastuunne ja aiotte tehdä riittävät päätökset, jotta tämä tavoite toteutuu?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

15.12 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että Suomella on monipuolinen energiantuotantopaletti, koska se varmistaa, että tuotantokapasiteettimme joustaa vaihtelevissa tilanteissa. Tyynellä säällä tuulivoiman tuotanto laskee ja kylmällä säällä sähkön kysyntä kasvaa, aivan kuten nyt tänä talvena. Samalla torjumme yhtä aikamme suurimmista haasteista eli ilmastomuutosta. Yhdessä uusiutuvien energialähteiden kanssa ydinvoimalla on tässä tärkeä rooli. Hallituksen tavoite houkutella Suomeen uusi perinteisen ydinvoimalaitoksen investointipäätös vahvistaa pitkän tähtäimen edellytyksiä vakaalle sähköntuotannolle. Haluan kysyä ministeriltä: millaisella aikataululla hallitus luulee, että tämä ydinvoimalahanke voi edistyä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tanus.

15.13 Sari Tanus kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sähkön tarve kasvaa jatkuvasti: liikenne sähköistyy, ja välimatkat ovat pitkiä, pakkasen paukkuu, ja lämmitykseen kuluu sähköä. Viime viikkoina monessa kotitaloudessa sähkön hinta on noussut kipurajalle ja sen yli. Tarvitsemme eri teollisuudenaloja, joissa käytetään paljon sähköä, ja myös paljon sähköä kuluttavia datakeskuksia on tulossa. Ei kuitenkaan voi olla niin, että kotitaloudet joutuvat maksumiehiksi. Ei voi olla niin, että kotitalouksien harteille tulevat kalliit sähkölaskut. Kysyisinkin ministeriltä: Miten kohtuuhintainen sähkö varmistetaan niin kotitalouksille kuin yrityksille? Voisitteko vielä kertoa, miten sähköntuotantoa aiotaan vahvistaa, ja myös siitä aikataulusta tarkemmin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.14 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan se aika hieno saavutus Suomelta, että ydinvoimasähkön tuotanto, vesivoimasähkön tuotanto ja tuulivoimasähkön tuotanto olivat viime vuonna 83 prosenttia koko tuotannosta. Kun tähän lisätään biomassa 11 prosenttia, niin päästään 94:ään. Eihän meillä nyt hirveän paljon ole tässä suhteessa häpeämistä.

On yksi ongelma, mikä tästä lisääntyneestä tuulivoimasta on tullut. Tuulivoimahan on lisääntynyt seitsemänkertaiseksi, jos ajatellaan 10 vuoden periodia mitattuna gigawattitunnilla, ja sitten tämä kuuluisa CHP-tuotanto, mihin edustaja Kangas viittasi, on samaa vauhtia mennyt alas. Eli siitä on tullut ongelma niin, että meidän on pakko saada jostain säätövoimaa. Sitä voidaan nopeasti toteuttaa kaasulla, dieselillä tai sitten näillä pumppuvoimalaitoksilla. Valitettavasti Kemijärven valtuusto itsemääräämisoikeuttaan käyttäen hylkäsi nämä pumppuvoimalaitokset. Sitä en tiedä, mitä voidaan tehdä, mutta ne olisivat erittäin tärkeitä ja paljon järkevämpiä kuin käyttää kaasua tai dieseliä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

15.16 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metsien hiilinielut on ollut kuuma puheenaihe jo pitkään. Suomelle on elintärkeää metsien maana, että tutkimustieto hiilinielusta on totuudenmukaista. Ristiriitaista tietoa kuitenkin on tällä hetkellä tästä hyvin paljon.

Turpeen alasajo pitää pysäyttää heti. On kysymys huoltovarmuudesta niin lämmön tuottamisen kuin kasvu- ja kuiviketurpeenkin saatavuuden kohdalla, kuten edustaja Kangas perussuomalaisen ryhmäpuheessa otti vahvasti esille. Eläintilat ovat hädissään, koska turvekuivikkeelle ei näy hyvää vaihtoehtoa. Onhan kysymys eläinten hyvinvoinnista, kun puhutaan kuiviketurpeesta. Ei liioin kasvuturpeelle löydy hyvää korvaavaa tuotetta. Suomen päästöt ovat minimaaliset saastuttajavaltioihin nähden. Me Suomessa teemme toimia ilmaston ja ympäristön hyväksi ja olemme niitä tehneet, ja se on aivan oikein ja tarpeellista, mutta tässäkin pitää olla järki mukana, ettei aja itseään seinään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

15.17 Matias Mäkynen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluksi haluan kiittää hallitusta siitä, että monessa energiapolitiikan asiassa on yhteinen ja pitkäjänteinen linja. Esimerkiksi liikenteen päästökaupan edistäminen tai sähkömarkkinan kehittäminen on tapahtunut yhteisymmärryksessä. Ikävä kyllä muuten tämä strategia ei tue tämmöistä pitkäjänteistä ja ennakoitavaa päätöksentekoa — talousvaliokunnan saamissa lausunnoissa strategia jopa tyrmätään. Yhteenvedona voi todeta, että hallitus ei edes yritä hahmottaa askeleita, joilla Suomi saavuttaa ilmastolain tavoitteen vuonna 2035. Keinoja on liian vähän, ja vähätkin keinot ovat alirahoitettuja.

Ilmaston lisäksi tämä on haitallista Suomen taloudelle. Esimerkkinä voidaan mainita, että Suomessa poltetaan jopa viisi miljoonaa kiintokuutiota kuitupuuta energiaksi sen sijaan, että se jalostettaisiin metsäteollisuudessa. Siirtämällä tämä puuvirta metsäteollisuuden voitaisiin hakkuita laskea saman verran ja metsäteollisuuden puunkäyttö säilyisi ennallaan ja puun hintapaine hellittäisi. Markku Ollikaisen johtaman tutkimusryhmän mukaan hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen ja sen eteen tehtävät investoinnit johtaisivat vahvempaan kasvuun ja jopa kaksi miljardia euroa pienempään julkisen talouden alijäämään. [Puhemies koputtaa] Mitä hallitus aikoo tehdä siirtääkseen puunkäyttöä poltosta teollisuuteen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

15.18 Hilkka Kemppi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Talousvaliokunnassa totta tosiaan vuosi sitten tehtiin neljä eri sääntelyä, joilla selvästi hankaloitettiin biokaasun investointeja, joten toivon, että ministeri ottaa ne uudelleen tarkasteluun ja katsoo, olisiko siellä sääntelymaailmassa jotain sellaista, mitä pystyisi helpottamaan niin, että näitä investointeja tulisi.

Energiapolitiikkaa tulisi totta tosiaan johtaa pitkäjänteisesti. Se tuli näkyväksi muun muassa vuonna 2022 energiakriisin myötä. Vähän aikaisemmin, 2016, tässä samassa strategiassa me muun muassa johdimme Suomea voimakkaasti omavaraisempaan suuntaan energiatuotannossa: tuontiöljy puolitettiin, tuli kivihiihkielto, uusiutuvaa energiaa lisättiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

rajusti. Energiaomavaraisuuden ja turvallisuuden tulisi olla energiapolitiikkamme ydin nytkin, ja osaltaan tämä strategia vastaa siihen, mutta toivon, että tässä myös petrattaisiin. Tarvitsemme vakaan, ennakoitavan ja pitkäjänteisen investointiympäristön, ja esimerkiksi sähkön kantaverkoista huolehtiminen olisi nyt erittäin kriittistä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

15.19 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme siinä mielessä ilmastopolitiikassa hyvässä asemassa, että me tiedämme kaikki ne keinot, mitä meidän pitäisi tehdä, jotta olemme hiilineutraali. Me vain olemme odottaneet näiden toimien tuomista tänne eduskuntaan jo kolme vuotta. Te lupasitte tuoda ne osana tätä energia- ja ilmastostrategiaa, ja nyt kun paperi on meillä tässä, te sanotte erityisesti näiden maankäyttösektorin toimien suhteen, että tarvitaan lisää tietoa — tarvitaan lisää tietoa, vaikka kaikille tulisi olla selvä tässä vaiheessa, että jokainen toimi, joka lisää maankäyttösektorin hiilinieluja, täytyy toteuttaa mahdollisimman pian. Oli meidän maankäyttösektori sitten pieni päästö tai pieni nielu, tärkeintä on lisätä hiilinieluja. Hyvä hallitus, laskelmat tarkentuvat, mutta se ei ole oikea syy nyt pysähtyä. Tämä energia- ja ilmastostrategia ei ota huomioon ilmastokriisin kiireellisyyttä. Haluankin kysyä ministeri Multalalta: onko hallitus tiputtanut hanskat täysin näiden maankäyttösektorin ilmastotoimien suhteen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohikoski.

15.21 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategia ei tuo mitään uutta nykyisen ilmastopolitiikan keskeisimpien ongelmien ratkaisemiseksi. Tärkeimmät ilmastopoliittiset toimet, kuten taloudelliset ohjauskeinot esimerkiksi kestävään metsänhoitoon kannustamiseksi, loistavat poissaolollaan. Missä ovat uudet toimet, missä riittävät toimet? Hallitus ei edes yritä näyttäytyä ilmastopoliittisesti uskottavana. Sen sijaan näytätte siltä, että laskette EU-maiden kollektiivisen epäonnistumisen varaan.

Hakkuiden hillitseminen on tutkitusti vaikuttavin ja varmin keino kasvattaa Suomen hiilinieluja, mutta hallitus on kannustanut entistä suurempiin hakkuisiin. Hallitus on päättänyt olla linjaamatta uusista veromuutoksista, joilla voitaisiin parantaa verotuksen ympäristöohjaavuutta. Sen sijaan olette keventäneet fossiilitalouden verotusta sadoilla miljoonilla.

Ihmisten ja planeetan hyvinvoinnin turvaamiseksi ilmasto- ja ympäristöpolitiikka tulisi asettaa politiikanteon keskiöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

15.22 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Ärade fru talman! Finland har alla förutsättningar att vara en föregångare då det gäller grön omställning och just då det gäller klimat- och energistrategin, och vi tar fram den. Vi har alla möjligheter att föra fram den kunskap som vi har i många av våra företag i Finland, och där är det också viktigt att utbildningssidan går hand i hand med det här.

Elikkä vihreä siirtymä on todella suuri mahdollisuus meille, mutta siinä on myös ensisijaisen tärkeää, että tutkimus, innovaatio ja kehittäminen menevät käsi kädessä siinä ja osaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

mistaso myös menee käsi kädessä tämän kanssa. Tuulivoimalla on ensisijainen merkitys tässä suhteessa, ja esimerkiksi Korsnäsissä suunnitellaan parhaillaan merituulivoimapuistoja, ja siitä voidaan sitten tehdä vetyä ja siitä taas polttoainetta, ja tämä säätövoimahan on ensisijaisen tärkeä.

Ärade fru talman! Det är jätteviktigt att vi fortsätter att göra ett grönnare Finland med våga-de satsningar.

On todella hieno mahdollisuus olla edelläkävijä myös Euroopassa koskien vihreää siirtymää. Tiedän, että meidän ministeriö on kanssa todella urheilukeskeinen ja tykkää urheilusta, ja siinä tarvitaan energiaa, ja mainiota, että meille tuli just mitali olympialaisissa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

15.23 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Vasemmalta laidalta on kuultu useammasta suunnasta nyt tätä hakkuiden rajoittamista reseptinä tähän hiilinielujen vahvistamiseen, mutta minä otan kyllä ihan erilaisen näkökulman siihen. Hyvä metsienhoito on se, jolla me voidaan tosiasiasa meidän metsien kasvua ja sitä kautta hiilinieluja parantaa. Se nykyinen 103 miljoonan kuutiometrin kasvu — oikeilla toimenpiteillä uskon, että sinne 110 miljoonaan kuutiometriin voidaan päästä. Enemmän nuorten metsien hoitoa, uudistusaloilla käytetään jalostettua taimiainesta, turvemaiden tuhkalannoitus, kivennäismaiden kasvatuslannoitukset: nämä ovat niitä asioita, millä aidosti saadaan tehtyä hyvää sinne luontoon ja ympäristöön, ja näitä toimia tarvitaan lisää. Tosiasiasa näihin toimiin on myös hallitus jo osin puoliväliriihessä rahaa osoittanut.

Eli sillä 73 miljoonalla kuutiometrillä, mitä tänä päivänä hakataan, me ollaan edelleen kestävällä tasolla, mutta näitten hiilinielujen vahvistamiseksi tehdään toimia metsien kasvun turvaamiseksi. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

15.24 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset lähtevät energia- ja ilmastopolitiikassaan yhdestä perusperiaatteesta: Suomen etu ja huoltovarmuus aina ensin. Me haluamme vähentää totta kai päästöjä, mutta emme romutaa suomalaisten ostovoimaa, teollisuutta tai etenkin kotimaista ruuantuotantoa vihreän ideologian nimissä.

Suomen sähköntuotanto on jo nyt lähes kokonaan puhdasta. Siksi ongelma eivät olekaan sähköntuotannon päästöt vaan se, onko sähköä saatavilla silloin, kun sitä tarvitaan, myös pakkasilla ja tyynellä säällä. [Anne Kalmari: Miten meni noin omasta mielestä?] Kuten tänä talvena olemme nähneet, sääriippuvainen tuotanto ei ole ratkaisu. Tarvitsemme lisää säävarmaa perus- ja säätövoimaa. Siksi ydinvoiman, mukaan lukien pienydinvoima, kehittäminen on täysin välttämätöntä.

Sinivalkoinen siirtymä tarkoittaa sitä, että me teemme tämän siirtymän suomalaisille järkevällä tavalla, ei Brysselin ehdoilla vaan Suomen arktiset olosuhteet huomioiden. Turve on kotimainen, kriisitilanteissa korvaamaton energianlähde. Miten, hyvä ministeri, edistätte turpeen hyödyntämisen tulevaisuutta Suomessa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

15.26 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me tarvitsemme kokonaisvaltaisia investointeja, osaamista ja kestäväää kasvua edistävää politiikkaa, jossa myös teollisuuspolitiikalla edistetään vihreää siirtymää, joka luo työpaikkoja ja kasvua ja tekee myös siirtymästä oikeudenmukaisemman. Siksi hieman ihmettelen sitä, että tässä strategiassa näkemys teollisuuspolitiikasta on kuitenkin verrattain kapea, jos huomioidaan, että esimerkiksi kansainvälisesti teollisuuspolitiikkaan kuuluvat myös t&k-osaaminen ja alue-, ilmasto- ja datapolitiikka. Hieman mietin sitä, eikö näin tulisi olla myös meillä täällä Suomessa.

Huomiota on myös kiinnitettävä nimenomaan osaamisen ja koulutuksen rooliin. Tässä strategiassa ei juuri puhuta suomalaisten osaamis- ja koulutustasosta tai kotimaisen työvoiman saatavuudesta. Korkeakouluista löytyy hyvin niukat kirjaukset, ja yliopistoja ei mainittane lainkaan. On vähän vaikea ymmärtää, millä tämä selittyy. Osaisiko ministeri vastata tähän?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

15.27 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomuslainen ympäristöministeri Kai Mykkänen totesi syksyllä 23, että polttoturpeen käyttö loppuu viimeistään vuonna 2030. Nykyinen ministeri on todennut samaa ja vuonna 2019 Mykkäsen kanssa kritisoi edellistä hallitusta turpeen verotuesta. Täällä on tuotu jo esille, että perussuomalaiset lupasivat viime eduskuntavaaleissa keskeyttää päästökaupan, julistaa turpeen uusiutuvaksi ja poistaa siltä energiaveron. Näistä yksikään ei tullut hallitusohjelmaan.

Edellisellä hallituskaudella Huoltovarmuuskeskus perusti polttoturpeen varmuusvaraston, jota oli tavoitteena ylläpitää vähintään vuoteen 2028 saakka. Tästä ei ole mitään konkreettisia kirjauksia tässä energia- ja ilmasto-ohjelmassa.

Koska hallitus ei ole turvetuotantoa edistänyt, niin nyt on kansalaisaloite, jonka kaikki varmaan tietävät, jossa esitetään turpeen määrittelemistä uusiutuvaksi sekä poistamista päästökaupan piiristä. Toivottavasti mahdollisimman moni allekirjoittaa sen, että se tulee tänne käsittelyyn, niin että saadaan lopultakin jonkinlainen tolkku siihen, mikä hallituksen turvelinjaus sitten on. [Juha Mäenpää: Kuka esti sen käsittelyn viime kaudella? Se oli kepu!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

15.28 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos hallituksen energia- ja ilmastostrategia pitäisi jotenkin havainnollistaa, niin kuvaisin sitä valkoiseksi lipuksi — valkoiseksi lipuksi, jonka hallitus nostaa antautumisen merkinä, kun se selvästi on päättänyt luovuttaa hiilineutraaliustavoitteen suhteen. Enkä yhtään ujostele sanoa, että hiilineutraalius on haastava tavoite, enkä mitenkään sitäkään kainostele sanoa, että se vaatisi isoja ja osittain vaikeitakin toimenpiteitä. Minulla olisi jopa ymmärrystä sille, jos tämä hallitus ensin kaikkensa antaen yrittäisi tosissaan tehdä voitavansa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi ja sitten siellä loppusuoralla todettaisiin, että vähän jäisi vajaaksi, mutta kun te ette edes yritä. Tällä hallituksen politiikalla kuilua Suomen hiilineutraaliusta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

voitteen ja toteutuvan päästömäärän välillä on 34 miljoonaa tonnia. Se on hurja määrä, ja se osoittaa, että te hallituksessa olette luovuttaneet.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

15.29 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Energiapolitiikan tärkein tehtävä on varmistaa, että Suomessa sähköä riittää aina — kaikissa sääolosuhteissa ja kaikissa tilanteissa. Hallitus on tehnyt oikeita toimia energiapolitiikan edellytysten vahvistamiseksi muun muassa sujuvoittamalla luvitusta sekä ostamalla Fingridin osakkeita, joilla varmistetaan, että kantaverkko pysyy kotimaisessa omistuksessa. Tämä on tärkeää Suomen kilpailukyvyyn ja huoltovarmuudenkin kannalta.

Suomeen on tulossa ja on tullut merkittäviä puhtaan siirtymän investointeja — vaikka täällä vähän toista sanotaan — ja niiden toteutuminen edellyttää toimitusvarmaa ja kohtuuhintaista sähköä. Siksi energijärjestelmämme on oltava monipuolinen. Tuuli- ja aurinkovoima ovat tärkeä osa kokonaisuutta, mutta niiden rinnalle tarvitaan ydinvoimaa, vesivoimaa, energiavarastoja ja muuta säästä riippumatonta tuotantoa, kuten turvetta, [Puhemies koputtaa] joka turvaa sähkön riittävyyden myös vaikeissa olosuhteissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

15.31 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Energia- ja ilmastopolitiikka on ennen kaikkea turvallisuuskysymys. Suomi ei saa olla tilanteessa, jossa sähkö loppuu pakkasella tai hinta karkaa tavallisten ihmisten ulottumattomiin. Sota Ukrainassa on osoittanut, että omavaraisuus ja huoltovarmuus ovat välttämättömyys.

Tuulivoimaa rakennetaan nyt ennätystahtia, mutta se on sääriippuvaista. Siksi tarvitsemme lisää ydinvoimaa turvaamaan perus- ja säätövoiman. Samalla meidän on säilytettävä turve varavoimana. Se on kotimainen ja varastoitava polttoaine myös poikkeusoloihin. Hiilineutraalisuustavoitteet eivät saa romuttaa teollisuuden kilpailukykyä, maataloutta tai suomalaisten ostovoimaa. Ilmastopolitiikan on oltava realistista ja Suomen etua palvelevaa.

Arvoisa puhemies! Sähkön on oltava kohtuuhintaista ja kotimainen tuotanto turvattava. Se on todellista maalaisjärkeä energiapolitiikassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

15.32 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä sähkönkäyttö on Suomessa pysynyt 20 vuotta käytännöllisesti katsoen samalla tasolla. Vuodesta 2007 lähtien me ollaan pysytty samalla tasolla sähkön kokonaiskäytön osalta, noin 85 terawattituntia vuodessa. Tämä on ollut yksi kuva siitä. Ehkä se kertoo meidän taloudestakin aika paljon, että me ollaan pysytty tällä tasolla. Metsäteollisuuden sähkönkäyttö on tippunut, ja kotitalouksien ja muiden käyttö on vähän kasvanut, mutta aika lailla aneemista on ollut.

Energian ratkaisuihin monipuolisuus, puhtaus, edullisuus, ennustettavuus sekä toimitus- ja huoltovarmuus ovat tärkeitä kriteereitä, ja niihin tässä pitäisi puuttua. Nyt kun sääriippuvuus on tässä kasvanut, niin kysyisinkin ministeriltä: Kun me tarvitsemme paljon säätövoimaa ja vahvempia verkkoja, niin mitä toimenpiteitä tehdään nimenomaan näitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

kahden asian osalta? Tämän säätövoiman merkitys kasvaa lisää joka päivä, mitä enempi me ollaan sääriippuvaisia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

15.33 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Laskentamallit vaihtelevat jokaisessa Euroopan maassa. Jokainen yrittää optimoida sellaisen laskentamallin, mikä olisi maalle edullista. Meillä tämä laskenta on ideologista ja perustuu siihen, että puun käyttö vähenisi mahdollisimman paljon. Laskentatavan muutoksien nieluvähenemä on 32,1 miljoonaa tonnia.

Kun kävimme Romaniassa valiokuntamatkalla, kysyin, miten he ovat taklanneet turvelpeltojen ongelman, mikä meillä yksin on yhdeksän miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia — siellä paljon isompi luku, koska siellä on mustan mullan maat. He totesivat, että me päätimme, että emme laske niitä. Romania onkin tällä hetkellä ainoa maa, mistä voisi noita nieluja ostaa. Onko siinä mitään järkeä, että meille on yhteinen nielukauppa tulossa, jos jokin maa tekee mallinsa juuri niin kuin haluaa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Partanen.

15.34 Karoliina Partanen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille hyvästä työstä. On hienoa, että vihreän siirtymän investointeja valmistui viime vuonna yli kahdeksalla miljardilla eurolla ja uusia hankkeita tuli vireille melkein 25 miljardilla eurolla. Tämä on ehdottomasti oikea suunta.

Sähkön hinta on puhututtanut viime aikoina paljon, ja pörssisähkön hinta on ollut korkealla. Kyse on ihmisten arjen kustannuksista, ja siksi se toki meitä puhututtaa. Siksi onkin tärkeää, että säävarman ydinenergian käytön lisääminen etenee. Ydinenergiainsäädännön laajan uudistuksen valmistelu on käsittääkseni loppuvaiheessa, ja se on tarkoitus antaa eduskunnalle pian. Suomeen onkin suunnitteilla useita pienydinvoimaloita.

Ministeri Multala, kun sähkön hinta nyt puhututtaa, niin kysyn: eihän hallitus valmistelee sellaista sähkön kriisiajan hintakattoa, jonka näimme neljä vuotta sitten ja joka johti siihen, että esimerkiksi Nalle Wahlroos sai tukea sähkölaskuihinsa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

15.35 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt kyllä vety- ja datakeskuspuhe pitää laittaa jäähyille, jos ei sähkö meinaa nytkään riittää. Me Suomen kansalaiset asumme saarella Venäjän kinalossa. Entä jos tulee kriisi? Naton korkeimman johdon viesti puolustusvaliokuntaan korosti, että sotilaallisen varautumisen rinnalla on yhtä tärkeää varautua energian osalta. Kriisin kohdatessa energiariippuvuutemme aiheuttaisi ongelmia. Turpeessa on tähän ratkaisu, sillä se on ainoa kotimainen huoltovarma, säävarma ja helposti varastoitava energiamuoto.

Hallitusohjelmassa on liitteenä muistio, jossa todetaan, että polttoturpeen käyttö yhdistetyssä lämmön- ja sähköntuotannossa olisi energian riittävyyden varmistamiseksi turvattava tulevilla hallituskaudella. Tätä myös Fingrid on vaatinut. Polttoturpeen toimitus ja huoltovarmuus voidaan turvata ainoastaan siten, että se on normaalioloissa kilpailukykyinen energiatuotannon polttoaineena. Käytännössä kilpailukyvyn varmistaminen tarkoittaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

energiakustannusten päästöoikeuden tai valmisteveron kompensointia. Arvoisa ministeri, kysyn: milloin nämä verot poistetaan, ja milloin helpottuvat soiden luvitukset?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

15.37 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kollegat ovat käyttäneet täällä hyviä puheenvuoroja suurista linjoista. Otan esille hyvin konkreettisen ja tietyllä tavalla pienen asian, mutta sille hallitus ymmärtääkseni voi tehdä välittömästi jotakin.

Olen Turku Energian hallituksen varapuheenjohtaja, ja meillä oli tuossa kuukausi sitten yhteinen tapaaminen Fingridin edustajien kanssa, enkä nyt tässä paljasta mitään sellaista yrityssalaisuuksiin liittyvää, vaan sellaisen julkisen tiedon, joka siinä keskustelussa tuli esille, että kun puhutaan kantaverkon vahvistamisesta ja siihen liittyvistä erittäin pitkistä luvitusprosesseista, niin ei mitään arvostelua esitetty esimerkiksi siihen, että yva-prosessivaiheeseen kuluu paljon aikaa, koska pidettiin äärimmäisen tärkeänä, että se tehdään huolella. Mutta asioiden käsittely työ- ja elinkeinoministeriössä vie käsittämättömän pitkän ajan, ja siihen kerrottiin konkreettinen syy: aivan liian vähäinen resurssi; aikanaan yksi virkamies, nyt kuulemma kaksi. Eli tässä yhden virkamiehen lisäyksellä voitaisiin kuulemani tiedon mukaan saada yksi vuosi tästä seitsemän, kahdeksan vuoden prosessista pois, ja sen hallitus voisi tehdä vaikka heti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

15.38 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi on todella hiilineutraali maa, ihan oikeasti, jos olemme rehellisiä. Ensinnäkin meidän päästöluvut on laskettu aivan väärin. Arvoisa ministeri, teillä on nyt valta ja voima oikaista ne. Siellä on meille 15 miljoonaa tonnia joko liian pieniä nieluja tai sitten liian suuria päästöjä. Ne ovat laskentavirheitä, ihan tietoisesti tehty, ympäristöministeriön virkamiestyönä tehty.

Toinen on sitten tämä... Meillä tällä hetkellä on ihan varmasti tiedossa tämä — tarkistan, että se on oikein: Luonnonvarakeskus tekee laskelmat Yasso-ohjelmalla. Siinä on vähän kohtalonyhteys, kun aikoinaan oli huoltoaseman baareissa pajatsot, joita sanottiin jassoiksi. Nekin olivat luotettavampia luvunantajia kuin tämä teidän ohjelma, Luonnonvarakeskuksen ohjelma. Siellä on 40 prosentin virheitä. Kun pikkusen laskentaperusteita muutetaan, niin 40 prosentin virhe. Kuten edustaja Kalmari äsken todisti, 32 miljoonaa tonnia meillä on aivan älyttömän väärät päästöt.

Ja viimeisenä, kuten kokoomuslainen edustaja tuolta takarivistä äsken todisti, me pysymme lisäämään metsien hiilinielua parikymmentä miljoonaa mottia ihan helposti, kun teemme sen. Jos vain annatte hieman rahaa ja sitten ennen kaikkea tehdään niitä toimenpiteitä, mitä metsissä vaaditaan, niin me olemme hiilineutraaleja ja voimme myydä päästöoikeuksia. Te voitte vapaasti minulle nauraa, minua se ei enää säikytä, mutta pysykää totuudessa kuitenkin. Se on ministerin valan veroinen homma se.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

15.39 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huippututkijoiden mukaan maapallo on siirtymässä aikaan, jossa ilmasto ei enää tue ihmiskunnan selviytymistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Ilmastokriisin torjumisella on kiire, mutta hallitus on yli kolme vuotta vetkutellut toimien kanssa, ja nyt te annatte eduskunnalle energia- ja ilmastostrategian, joka on toimenpiteiden osalta täysin riittämätön. Te jarrutate uusiutuvien energiahankkeiden etenemistä ja te kieltädytte hakkuiden maltillisesta rajoittamisesta. Edes tässä vaikeassa taloustilanteessa teille eivät kelpaa kustannustehokkaat ilmastotoimet tai toimet, joilla voitaisiin vahvistaa taloutta, kuten teollisen puunpolton verotukien poisto tai maankäytön muutosmaksu.

Arvoisa puhemies! Vaihtoehtoja on. Vihreät on koonnut paketin, joka osoittaa, että Suomesta on edelleen täysin mahdollista tehdä hiilineutraali. Keinot ovat siis olemassa, ja kysynkin ympäristöministeriltä, miksi te ette niihin tartu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

15.40 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitän myös ministeri Multalaa erinomaisesta työstä ja tämän asiakirjan hyvästä valmistelusta ja esittelystä.

Hyvin hoidettu metsä on parasta ilmastotyötä. Tämä on lähtökohtatilanne ainakin minulla.

Ydinvoiman tarve on tällä hetkellä suuri. Tunnistan, että sen olisi pitänyt olla jo eilettäin, mutta minkälaisella aikataululla nyt nämä meidän ydinvoimahankkeet etenevät tässä maassa? Toinen iso asia on tämä säätövoima. Millä aikataululla ne hankkeet etenevät Suomessa? Oikeastaan kolmas, semmoinen huoltovarmuuskysymys, joka on tullut tässä jo muutaman kerran esille, liittyy tähän turpeeseen: Eli miten me voidaan tehostaa turpeen käyttöä huoltovarmuuskysymyksessä? — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

15.41 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy sanoa, että hallituksen energiapolitiikka on kyllä kirjaimellisesti tuuliajolla. Sitä ei nyt oikeasti johda kukaan.

Te ajatte aika kritiikittömästi nyt tätä vihreätä siirtymää, lisää sääriippuvaista energiantuotantoa ja niitä kuuluisia datakeskuksia. Näille käytännössä ulkomaisten yritysten ja rahastojen omistuksessa oleville yrityksille te annatte kyllä auliit tuet, ja maksajina on valitettavasti ihan tavallinen kansa omissa sähkölaskuissaan, ja nyt vielä tehomaksu päälle, tai maanomistajat, joiden metsät silvotaan ilmaiseksi siirtolinjojen alle. Huoltovarmuus ja säätövoima ovat valitettavasti vain hurskaita puheita, turpeen aseman parantamiseksi ei ole tehty yhtään mitään, ydinvoimaa on pitkällä tuolla tulevaisuudessa suunnittelupöydällä, ja kemijärveläiset kertoivat, mitä mieltä ovat pumppuvoimasta — ei niitä voittoja Fortumille ja etelän kaupungeille enää niin vain tulla vuolemaan lappilaisten luonnosta.

Kaiken tämän jälkeenkin se 2035-ilmastotavoite on käytännössä karannut. Pitäisikö nyt tunnustaa tosiasiat ja asettaa energiapolitiikan ytimeen suomalainen ihminen kansainvälisten pörssiyhtiöiden sijaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

15.43 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen hyvinvointi lepää vahvan teollisuuden varassa. Erityisesti metsäteollisuus on monen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

alueen elinehto. Metsät ovat Suomen talouden perusta, Suomi on Euroopan metsäisin maa ja Etelä-Savo Suomen metsäisin maakunta.

Hakkuumäärien merkittävistä vähennyksistä on käyty paljon keskustelua, ja on syytä tiedostaa, että niiden vaikutukset heijastuvat suoraan teolliseen puunkäyttöön, työpaikkoihin ja kansantalouteen eri puolilla maata. Energiaratkaisujen ei pidä ohjata jalostuskelpoista puuta poltettavaksi vaan turvata teollisuuden raaka-aineet ja vientitulot.

Ilmastotoimet eivät saa kurittaa sinivalkoisen Suomen elinvoimaa, ruoantuotantoa eivätkä vaarantaa kotimaista työtä, yrittämistä ja alueiden elinvoimaa. Päätösten on perustuttava realismiin, kokonaisvaikutusten arviointiin ja kansallisen edun johdonmukaiseen puolustamiseen kaikissa olosuhteissa. Tästä on esimerkkinä metsien hiilinielujen tutkimus. Suomen metsät ovat hiilinieluja ja nuoret hoidetut metsät niistä parhaimpia. Arvoisa ministeri, kuinka tämä metsien hiilinielun veivaaminen saadaan luotettavalle ja totuudenmukaiselle tasolle? [Hannu Hoskonen: Se vaatii päätöksiä eikä mitään muuta!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

15.44 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nostan tähän keskusteluun vielä biokaasutuotannon ja sen tilanteen, koska meillä olisi valtavasti potentiaalia Suomessa biokaasun edistämiseen, mutta valitettavasti tuntuu siltä, että tällä hallituskaudella asiat eivät ole oikein edenneet. Sen palautteen mukaan, mikä on tuolta kentältä tullut, biokaasun tuotantoa ei ole pystytty edistämään, vaikka meillä tietenkin isoja hankkeita ympäri Suomea on suunnitteilla.

On kuitenkin hyvä muistaa, niin kuin tuossa keskustan ryhmäpuheenvuorossa aiemmin tuotiin esiin, että biokaasu on kuitenkin se uusiutuva energiamuoto, mikä ei vaadi metsien raivausta, ja voidaan myöskin pellot pitää viljelyksessä ja myöskin hyödyntää kiertotalouden avulla ja tuottaa sitä biokaasua. Vähän ihmettyttää, että kun olisi hyvä edistää biokaasun tuotantoa, niin tuntuu, että ollaan tehty päinvastaisia ratkaisuja ja vaikeutettu esimerkiksi näitten maatilataseisten biokaasulaitosten perustamista ja toimintaa. Haluaisin kysyä ministeriltä: aikooko hallitus nyt joitakin toimenpiteitä tehdä biokaasun edistämiseksi Suomessa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Meillä alkaa käydä aika vähiin. Otetaan tässä vaiheessa ministerin puheenvuoro. Kaikki ne, jotka ovat pyytäneet, ovat käsittääkseni saaneet ainakin yhden puheenvuoron tässä debattivaiheessa. — Ministeri, olkaa hyvä.

15.45 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Paljon tuli samaan suuntaan olevia kysymyksiä. Pyrin niitä sitten yhdessä vastauksessa käsittelemään. — Ensinnäkin siirtoverkoista: Aivan oikein, meillä energiansiirtoa ja sähkönsiirtoa erityisesti tarvitaan, erityisesti siitä syystä, että meillä tällä hetkellä on tilanne, että pohjoisessa Suomessa ja Pohjanmaalla on enemmän sähköntuotantoa ja sitten eteläisessä Suomessa taas tarvittaisiin sitä sähköä enemmän, eli on paljon enemmän kulutusta ja halua myöskin lisäkulutusta tänne tuoda, ja sitten taas Itä-Suomessa ollaan enemmän tasapainossa tilanteen kanssa. Kaikki tämä johtaa siihen, että sähkönsiirtoverkkoon investointipaine on kova ja tarvitaan lisää siirtoyhteyksiä, ja tähän hallitus on reagoinut. Me olemme päättäneet puoliväliriihessä vahvistaa Fingridin investointikykyä vuoteen 2034 mennessä yli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

miljardilla eurolla, eli se käytännössä mahdollistaa myös tämän nopeamman investointikyvyn.

Aivan erinomainen nosto myös edustaja Lindéniltä täällä siitä, että tällä työ- ja elinkeinoministeriön vahvistetulla resurssilla olemme pyrkineet purkamaan myös tätä luvitukseen liittyvää jonoa, ja kyllä tarkastelemme edelleen sitä, olisiko tarvetta edelleen vahvistaa resursseja siltä osin. Joka tapauksessa tämä puoli etenee. Samoin olemme antaneet eduskunnalle ja eduskunta on hyväksynyt sähköverkkoihin liittyvän esityksen, jolla mahdollistetaan näiden järeämpien siirtoyhteyksien rakentaminen myös muille kuin Fingridille, millä pyritään helpottamaan tätä investointipainetta ja mahdollistamaan se, että sähköön kulutus ja tuotanto voisivat jatkossa sijoittua toisiaan lähemmäksi helpommin. Lisäksi tämän esityksen perusteella ei tarvitse silloin myöskään siihen kantaverkkoon liittyä täydellä teholla, vaan voidaan tämmöinen portaittainen liittyminen mahdollistaa, ja tämä mahdollistaa sen, että niitä uusia investointeja niin tuotantoon kuin kulutukseen voi syntyä lähemmäs toisiaan, mikä tietenkin on myöskin huoltovarmuuden näkökulmasta ja energiaturvallisuuden näkökulmasta kannatettava asia. [Anne Kalmari: Mutta missä lunastuskorvaukset?] — Anteeksi, nyt meni vähän kysymys ohi. Yritän vastata näihin, joita puheenvuoroissa tuli, jos vain aika riittää.

Piippujen tulppauksesta eli tästä hiilidioksidin talteenotosta: Todellakin tämä tuki-instrumentti on vain yksi asia tässä, eli tämä 90 miljoonan euron suora tuki näihin hankkeisiin. Tätä tarvitaan varsinkin tässä käynnistysvaiheessa. Sen lisäksi me olemme päättäneet laajentaa puhtaan siirtymän investointien verohyvityksen koskemaan myös hiilidioksidin talteenottoa koskevia hankkeita. Se on toisensuuntainen kannustin, eli voidaan saada siten, kun nämä hankkeet toteutuvat, verohyvityksenä näille hankkeille. Ajattelen kuitenkin niin, että se pysyvä kannustin sille, että hiilidioksidia talteenotetaan, hyötykäytetään ja laitetaan niin sanotusti kiertoon — erityisesti biogeenistä hiilidioksidia, jota meillä paljon Suomessa on — syntyy, kun pystytään luomaan kannusteet esimerkiksi päästökaupan kautta, vaikkapa nyt ensimmäisessä vaiheessa näille jätteenpolttolaitoksille. Niistä EU-komissio on ainakin todennut, että toisivat esityksen nyt tämän vuoden aikana vielä, millä aikataululla tämä tulisi Euroopan tasolla toteutumaan. Tällä tavalla saataisiin laajemminkin ja pysyvämpi kannuste tälle, ja itse ainakin sitä kyllä kannatan.

Ledamot Löfström frågade om kärnkraft, och där har vi förstås lagen som kommer att komma till riksdagen under året, nu på våren, som vi har planerat. Det är förstås det första steget.

Sitten meillä on käynnissä tämä rahoitus selvitys, josta kerroin myös tuossa esittelypuheenvuorossani, mutta jo nyt ilman erilaisia erillisiä tukia nähdään, että erityisesti nämä pienydinenergiahankeet voivat edetä ja erityisesti nyt tämä uusi innovaatio pelkkään lämmöntuotantoon. Itse kävin juuri viime viikolla muuraamassa peruskiven sinne Helsingin Energian vanhan hiilivoimalan sisälle suunniteltavaan pilottilaitokseen, ja vaikuttaa siltä, että tämä voisi olla yksi ratkaisu toimitusvarmaan lämmöntuotantoon kaupunkiseuduilla, joilla kaukolämpöverkkoa on saatavilla, kustannustehokkaasti jo 30-luvun alkupuolella.

Sitten vielä täällä moni arvosteli myös näitä datakeskuksia: No, nyt kannattaa huomata muutama asia, ensinnäkin se, että kun me halutaan, että meille syntyy oli se sitten säävarmaa tai tuulivoimaa tai mitä tahansa uutta sähköntuotantoa, se vaatii sen lisäkulutuksen. Suomessa uusi sähköntuotanto ei enää synny korvaamaan fossiilista tuotantoa — kuten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

moni edustaja täällä on todennut, meillä on hyvin puhdas sähköntuotanto jo tällä hetkellä — vaan se syntyy vastaamaan uuteen kysyntään. Sellaista voi olla esimerkiksi tämä datakeskuskysyntä. Jos ei synny uutta kysyntää, teollisuuden sähköistymistä tai datakeskuksia tai jotakin muuta, ei tule syntymään myöskään uutta tuotantoa, oli se sitten mitä tahansa, oli se ydinenergialla tuotettua sähköä tai tuuli- tai aurinkovoimalla tuotettua sähköä.

Ehkä suorana vastauksena tähän edustaja Kumpula-Natrin erikoiseen syytökseen: Suomen hallitus todellakaan ei kaada näitä hankkeita. Ajattelen näin, että tämä tuo vain selkeyttä siihen, minkä kokoiset hankkeet pitää kaavoittaa. Siitähän tässä on kysymys. Kaavoituksen ei kuvittelisi olevan niin suuri kustannus silloin kun puhutaan tämän mittakaavan hankkeista, jotka tähän lakiin on tuotu. Eli muilta osinhan tässä ei tule mitään lisäeh-toja esimerkiksi aurinkovoimalle.

No, sitten täällä puhuttiin säätövoimasta: Se on aivan totta, että sitä tarvittaisiin Suomeen lisää. Sen lisäksi tarvitsemme tietenkin kaikki mahdollisuudet varastoida, ja oikeastaan tämä pumppuvoimala, johon esimerkiksi edustaja Eestilä viittasi, on erityisesti energiavarasto, ja hyvä sellainen tietysti. Sitten toisaalta taas me tarvitsemme myös muuta säätövoimaa, ja tähän juuri pyrimme vastaamaan sillä, että saisimme myös lisää sellaista energiantuotantoa, joka käynnistyisi silloin kun on tällainen poikkeuksellisen pitkä tuuleton pakkasjakso, niin kuin tänä talvena. Tämä työ etenee ministeriössämme kevään aikana.

No, sitten vielä tästä, kun täällä todettiin, että pitäisi nyt rajoittaa bioenergiaa — käytännössä sitähan se tarkoittaa, jos me lähdemme esimerkiksi puunpolttota verottamaan kovemmin. Se myös poistaisi hyvin paljon nopeammin näitä meidän yhdistelmälaitoksia eli sähkö- ja lämmöntuotannon laitoksia markkinoilta, koska se toiminta alkaisi käydä aika kannattamattomaksi. Ajattelen itse, että kyllä niitä nyt tässä siirtymäaikana vielä vähintäänkin tullaan tarvitsemaan. Se myös tekisi käytännössä mahdottomaksi sen, että turvetta voitaisiin edes huoltovarmuusvarastoissa pitää yhtenä vaihtoehtona, koska tämä kapasiteetti, missä sitä voidaan käyttää, poistuisi silloin nopeammin markkinoilta. Tämä ei ole ollut meidän tahtomme. Emme halua, että Suomeen syntyy tehopulaa eli sähkö- tai lämpöpulaa tässä tilanteessa, jossa meillä ei ole vielä sellaisia varastoja tai säätömahdollisuuksia, joilla olisi mahdollisuus tätä sääriippuvaista tuotantoa hyödyntää myös tällaisina aikoina kuin nyt. Eli sen vuoksi tähän vastaus.

Sitten siitä, kun täällä moni totesi, että mitään emme tee maankäyttösektorin nielujen parantamiseksi: Sehän ei pidä paikkaansa. Tässäkin hallituksen energia- ja ilmastostrategiasa on linjattu nippu keinoja metsien kasvun vauhdittamiseksi ja myöskin metsäpinta-alan laajentamiseksi. Metsälannoitus täällä mainittiin. Se on yksi niistä keinoista, johon on myöskin puoliväliriihessä päätetty rahoitus tälle hallituskaudelle. Eli se puoli kyllä etenee. Toki lisääkin toimia tarvittaisiin.

Sitten vielä haluan vastata edustaja Hoskoselle näistä hiilinielulaskelmista: Valitettavasti kyse ei ole vain minun päätöksestäni. Ensinnäkin Luke eli Luonnonvarakeskus on maa- ja metsätalousministeriön alainen tutkimuslaitos, ei ympäristöministeriön alainen tutkimuslaitos. Näitä hiilinielulaskelmia on tehty nyt jo vuosikausia, ja koska olemme havainneet, että kyllä, kuten aika moneen luonnontieteen alaan, niihin liittyy myös epävarmuuksia ja siihen tietopohjaan liittyy myös tarkentamisen tarpeita, sen vuoksi me panostamme rahaa siihen, että saisimme parempaa ja tarkempaa tietoa, ei pelkästään hiilinielujen tasosta vaan myös niistä epävarmuuksista, joita näihin laskelmiin liittyy. Hallitus on tähän nyt tarttunut, toisin kuin esimerkiksi viime kaudella teidän johtamanne maa- ja metsätalousministeriö. Me olemme tähän nyt tällä kaudella tarttuneet ja haluamme edistää parempaa ver-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

tailukelpoisuutta myös EU-maiden välillä, kuten jo aiemmassa puheenvuorossa totesin. Tämä hallitus toden teolla haluaa nyt varmistaa sen, että meidän metsämme ovat jatkossakin hiilinielu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Nyt menemme puhujalistan. Edustaja Vornanen.

15.55 Timo Vornanen tv: Arvoisa rouva puhemies! Haluan tänään puhua erityisesti siitä, mihin suuntaan Suomen energiapolitiikkaa on vietävä realismi ja isänmaan etu edellä. Mitä ilmastopolitiikkaan tulee, meidän on ensinnäkin asetettava asiat oikeisiin mittasuhteisiin. Suomen osuus maailman hiilidioksidipäästöistä on vaivaiset 0,8 promillea — 0,8 promillea. On selvää, että Suomen päästöillä ei ole mitään globaalissa mittakaavassa ratkaisevaa merkitystä, ei juuri mitään merkitystä. On muistettava, että esimerkiksi öljyvaroja hallitsevat maat käyttävät niitä täysin häpeilemättä vahvistaakseen omaa talouttaan ja valta-asemaansa. Miksi emme käytä turvetta? [Miapetra Kumpula-Natri: Miksi käytämme öljyä?]

Siksi meidänkin on pidettävä järki kädessä, ja politiikan ensisijaisena tavoitteena on oltava oman kansamme ja isänmaamme etu. Me emme saa olla niin hölmöjä, että kuristamme oman maamme kilpailukyvyyn ja kansalaistemme toimeentulon liian tiukoilla ilmastotavoitteilla, joilla ei ole vaikutusta maailman pelastumiseen mutta joilla on valtava negatiivinen vaikutus suomalaisten arkeen.

Lisäksi meidän on otettava oppia varoittavista esimerkeistä kuten Saksasta, joka on tehnyt ideologisia ja suorastaan typeriä päätöksiä energiapolitiikkaan ajamalla alas puhdasta ydinvoimaansa ja luottamalla epävarmaan tuontien energiaan. Nyt Saksan teollisuus ja tavalliset kansalaiset maksavat tästä virheestä todella kovaa hintaa menetettynä kilpailukykyinä ja kalliina laskuina. Meillä ei pienenä maana ole varaa kulkea tätä samaa tietä.

Arvoisa puhemies! On välttämätöntä esittää suoraa ja rehellistä kritiikkiä edelliselle, Marinin, hallitukselle. Viime vaalikaudella toteutettu kotimaisen turvealan alasajo oli suorastaan epäisänmaallinen teko. Koko toimiala ajettiin tietoisesti alas, mikä vei töitä tuhansilta ihmisiltä ja heikensi oleellisesti Suomen kriisiajan huoltovarmuutta. Tästä kuningasideasta kärsivät niin maatalous kuin energiateollisuuskin. Ja mikä on lopputulos? Tämän järjestömyyden seurauksena meillä ajetaan nyt rekkalasteittain arvokasta tukkipuuta lämmityskattiloihin, koska muuta kotimaista polttoainetta ei ole riittävästi saatavilla. Tässä touhussa ei ole mitään järkeä.

Arvoisa puhemies! Turve on meidän merkittävä kansallinen energiavarantomme, ja on täyttävä hulluutta, ettei sitä pidetä mukana energiapalettimme vahvana osana. Suomi tarvitsee turvetta, sillä se on huoltovarmuuskysymys, se on talouskysymys ja se on järkikysymys. Turveala on ajettava ylös mahdollisimman pikaisesti, ja turve on palautettava osaksi energiantuotantoa. Me emme voi jatkaa nykyisellä linjalla, jossa jätämme omat resurssimme hyödyntämättä samalla, kun energiakriisi koettelee maataamme. Niin hölmöjä me emme yksinkertaisesti saa olla. Meidän on palautettava päätöksentekoon terve järki, parannettava maamme energiaomavaraisuutta ja laitettava Suomen ja suomalaisten etu aina kaiken muun edelle. Tämä on Suomen kansan ja isänmaan edun mukaista. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt tässä vaiheessa tähän aiheeseen varattu aika on päättynyt, joten keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.59.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.04.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 6 käsittelyä. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

20.04 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on käsittelyssä valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta. Tuossa kun saliin kävelin ja kuuntelin siinä ensimmäisiä puheenvuoroja, niin kovasti fanitettiin datakeskuksia ja kaikenlaisia vetyjuttuja. Nämä pitää kyllä minun mielestäni panna jäähyllä niin pitkäksi aikaa, että tiedetään, että meillä piisaa niihin sähköä. Tuossa viime kaudella jo, noin kolme neljä vuotta sitten, ensimmäisiä kertoja kyselin noilta asiantuntijoilta, että kun halutaan datakeskuksia ja -teollisuutta, niin onko meillä varaa ottaa niitä tänne elikkä tuotavatko datakeskukset yhteiskunnalle enemmän verotuloja kuin ne nostavat meidän kansalaisten yhteenlaskettua sähkölaskua. Silloin asiantuntijoilla oli kaikilla hyvin samanlainen vastaus. He sanoivat, että onpa erittäin hyvä kysymys. Se oli heidän vastauksensa.

Arvoisa puhemies! Me Suomen kansalaiset asumme saarella Venäjän kainalossa. Mitäs jos tulee kriisi? Naton korkeimman johdon viesti meille puolustusvaliokunnan jäsenille oli, että sotilaallisen varautumisen rinnalla on yhtä tärkeää varautua energian osalta. Kriisin kohdatessa energiariippuvuutemme aiheuttaisi ongelmia. Turpeessa on tähän ratkaisu, sillä se on ainoa kotimainen, huoltovarma, säävarma ja helposti varastoitava energiamuoto. On ymmärrettävä se, että turpeen puolustaminen on ennen kaikkea turvallisuus- ja huoltovarmuusteko.

Naton energiapolitiittinen huomautus on nyt juuri ajankohtainen, kun käsittelemme tätä ilmasto- ja energiastrategiaa. Siinä todetaan: ”Etenkin Venäjän aggressiivinen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on luonut merkittävää taloudellista epävakautta maailmaan uhkaamalla energian luotettavuutta ja edullista saatavuutta, minkä seurauksena EU on muuttanut ilmastopolitiikkaansa kulkemaan enemmän käsi kädessä eurooppalaisen kilpailukyvyn kanssa ja muuttanut energiapolitiikkansa painopisteitä huomioiden myös omavaraisuuden ja huoltovarmuuden.” Lisäksi selonteko huomauttaa: ”Ruuantuotannon kannalta tärkeää kasvu- ja kuiviketurvetta tuotetaan yhä pääsääntöisesti energiaturpeen noston yhteydessä.” Elikkä samalla kun me käytämme energiaturvetta, me tuemme suomalaisen puhtaan ruuan edullisuutta ja sen turvallisuutta — se suoja meitä antibioottiresistenssin kehittymiseltä.

Puolustusvoimien tuoreen, vuoden 2026 sotilastiedustelun julkisen katsauksen mukaan Venäjän ja lännen pitkään jännitteiset ja Venäjän hyökkäyssodan äärimmilleen kärjistämät suhteet jatkuvat erittäin heikkoina ja Venäjä myös jatkaa laaja-alaista vaikuttamistaan Euroopassa. Vastakkainasettelu lännen kanssa näkyy yhä selvemmin Itämeren alueella, jossa jännitteet ovat lisääntyneet selvästi vuodesta 22 alkaen. Sotilastiedustelun julkisuuteen antamista tiedoista käy siis selvästi ilmi, ettei vaikeaan turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen ole luvassa nopeaa helpotusta.

Arvoisa puhemies! Keskellä maailman myrskyjä kansalaisten pitäisi voida luottaa siihen, että päättäjät tekevät kaikkensa paremman huomisen puolesta. Jonninjoutavuuksien ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

suorastaan haitallisten ehdotusten sijaan poliitikkojen tulisi tarjota ratkaisuja. Jälkimmäisestä saatiin oiva esimerkki elinkeinoministeri Sakari Puiston vieraillessa vastikään Ylen Ykkösaamussa. Perussuomalainen ministeri arvioi, että turve parantaisi Suomen huoltovarmuutta ja antaisi säättövoimaa sähköntuotantoon.

Voimassa oleva hallitusohjelma on turvemyönteinen. Siinä todetaan muun muassa, että kasvu- ja kuiviketurve määritellään strategisesti tärkeäksi raaka-aineeksi ja turvepeltoja käytetään jatkossakin huoltovarmuuden ja ruokaturvan varmistamiseksi ja että energiahuoltovarmuutta vahvistetaan varmistamalla kotimaisten polttoaineiden, kuten puupohjaisten polttoaineiden ja turpeen, saatavuus ja vahvat toimitusketjut.

Arvoisa puhemies! Erityisen tärkeä on hallitusohjelman kohta, jossa vaaditaan seuraavaa: ”Turvataan huoltovarmuussyistä polttoturpeen saatavuus siirtymäkauden ajan Huoltovarmuuskeskuksen 17.5.2023 päivätyssä muistiossa arvioidun tarpeen mukaisesti.” Kyseisen muistion mukaan ”polttoturpeen käyttö yhdistetyssä lämmön- ja sähköntuotannossa olisi energian riittävyuden varmistamiseksi turvattava tulevilla hallituskaudella, koska korvaavia vaihtoehtoja ei ole vielä tarpeeksi”.

Arvoisa puhemies! Tähän on talousvaliokunnassa Fingrid juuri samanlaisen kannan ilmoittanut. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

20.10 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Suomi tuottaa vain 0,8 promillea koko maailman hiilidioksidipäästöistä. Me kaikki täällä olevat varmasti ymmärrämme sen, että tällä ei ole yhtään mitään todellista vaikutusta mihinkään ilmaston lämpenemiseen. Tämä kaikki ilmastokiihko täällä on tällaista ilmastoideologista poseeraamista.

Hirttäytyminen kaikenlaiseen niin sanottuun vihreään energiaan ja ilmastoagendaan on aiheuttanut kuluja suomalaisille veronmaksajille, heitteleviä sähkönhintoja ja maatalouden kannattavuuden rapautumista. Sen sijaan Suomi tarvitsee vakaata toimintaympäristöä teollisuudelle, teknologianeutraalia innovaatioiden edistämistä, huoltovarmuuden priorisoimista sekä arjen kustannusten pysymistä kohtuullisina.

Jokainen ihminen ja yritys tarvitsee energiaa, joten ei ole yhdentekevää, miten sen lähteisiin suhtaudutaan. Jos ilmastoideologian annetaan rajoittaa energiantuotantoa ja teollisuutta, ymmärrämme täällä varmasti, että teemme itsellemme ja Suomen kilpailukyvyllä hallaa. Maailmassa on monta suurta maata, joissa tuotanto on merkittävästi halvempaa ja paljon vähemmän säädeltyä.

Ilmasto muuttuu ja tulee aina muuttumaan. Uutta tutkimustietoa tästä ilmastomuutoksesta saadaan jatkuvasti, esimerkiksi siitä, miten merten ominaisuus varastoida lämpöä valtavan pitkiä aikoja vaikuttaa eri mittausasemilta mitattuihin lämpötilatrendeihin. Ilmasto on maailmanlaajuinen, ja Suomen päästöt ovat mitättömät. Silti Marinin hallitus sääti tänne maailman kireimmät ilmastotavoitteet ja täysin ilman kustannusarvioita — aivan vastuutonta.

Olen jättänyt toimenpidealoitteen hiilineutraalisuustoimien kustannusten laskemiseksi ja ilmastolain hiilineutraalisuustavoitteen siirtämiseksi eteenpäin. Sen ehdotuksia olisikin nyt hyvä käsitellä tämän selonteon yhteydessä. Suomen tulisi aina kaikissa päätöksissään huomioida ensin tietenkin Suomen kansallinen turvallisuus ja sitten toiseksi kustannukset valtiolle, yrityksille ja tavallisille Suomen kansalaisille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Suomi on Euroopan metsäisin ja soisin maa, ja silti EU painostaa meitä hakkuiden ja turpeen käytön rajoittamiseen. Nyt on kuitenkin käynyt ilmi, että metsät ovat kuin ovatkin hiihinielu — apua, mitä sekoilua — ja että turvekoneita ei olisikaan kannattanut romuttaa, koska turvetta todella tarvitaan huoltovarmuussyistä ja lämmitysenergiaksi, myös kasvuturpeeksi ja moniin muihin käyttötarpeisiin, joihin se on täysin ylivoimainen ainesosa, Suomen myyntivaltti.

Tällä kaudella olemme onneksi saaneet jo peruttua joitain pahimpia ilmastoideologisia pakkopaitoja, kuten jakeluvetoituksen merkittävää nousua ja kuntien ilmastosuunnitelmapakkoa. Seuraavaksi Suomi voisi ottaa mallia Yhdysvalloista, missä kumottiin viime viikolla polttomootoriautoja koskevat päästörajoitukset. Samoin Yhdysvallat on vetäytynyt Pariisin ilmastopöytäkirjasta, siitä, missä sitoudutaan rajoittamaan maailman keskilämpötilan nousua. Suomi on tietysti siihenkin mennyt aikoinaan liittymään mukaan, vaikka ei tietenkään olisi kannattanut.

Arvoisa puhemies! On ainoastaan tosiasioiden tunnustamista ja realismia todeta, että tarvitsemme myös fossiilisia polttoaineita sekä säästää riippumatonta energiaa ja ydinvoimaa. Tarvitsemme metsiämme puita ja maaperämme raaka-aineita oman hyvinvointimme kasvattamiseen. Oman kansan edun on tultava aina ensin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keskisarja on poissa, edustaja Elo poissa. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

20.15 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Suomen energiajärjestelmä on muutoksessa. Muutos ei ole vain ilmastopolitiikkaa vaan ennen kaikkea turvallisuuspolitiikkaa. Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota on osoittanut, että energia on turvallisuutta ja huoltovarmuutta kaikkein konkreettisimmillaan. Suomi on nyt lähes kokonaan irti venäläisestä energiasta, ja tämä päätös vahvistaa koko yhteiskunnan kestävyttä.

Arvoisa puhemies! Tämä on ennen kaikkea strateginen vahvuus. Se on turvaa kriisejä vastaan. Halpa, puhdas ja kotimainen energia on paras vakuutus niin taloudelle kuin huoltovarmuudelle. Siksi tämän strategian ytimessä on puhtaan energian suuri lisärakentaminen. Tarvitsemme lisää tuulivoimaa, ydinvoimaa, merituulivoimaa ja joustavaa säätövoimaa. Vain näin turvaamme sähkön riittävyyden myös pakkasilla ja tuulettomina hetkinä. Lisäksi valmistelemme jo nyt fossiilittoman jouston tukimekanismeja, joka lisää nopeasti käynnistyvää ja säävarmaa kapasiteettia osana huoltovarmuutta.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus ei ole vain sähköä, se on koko energiajärjestelmän kestävyttä. Siksi strategia sisältää vahvat kirjaukset kaasun, öljyn, lämmön ja kriittisten rakenteiden varautumisesta. Kaikki vaihtoehdot tulee selvittää ajoissa. Huoltovarmuus on sellainen asia, että se pitää tehdä syvän rauhan tilan vallitessa. Öljyvarastoja pidetään yllä vähintään viiden kuukauden kriisin tarpeisiin. Puupolttoaineiden ja erityisesti turpeen rooli huomioidaan lämmön toimitusvarmuudessa.

Myös kyberturvallisuus on osa energiahuoltovarmuutta. Energiasektorin järjestelmät ovat suoran hybridivaikuttamisen kohteita. Siksi sähköisen turvallisuuden vahvistaminen ja kriittisten verkkojen suojaaminen nostetaan nyt ensimmäistä kertaa strategiassa keskiöön. Tämä on oivallinen suunta Suomelle.

Arvoisa puhemies! Suomi on vahvassa asemassa. Meillä on puhdas sähkö, vakaat markkinat ja toimiva kantaverkko, jonka kehittämisestä pidetään hyvää huolta. Tämä houkuttelee meille investointeja, jotka lisäävät työtä ja samalla vahvistavat huoltovarmuuttamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Jokainen uusi sähköä käyttävä tehdas on samalla myös syy rakentaa lisää puhdasta sähkön-
tuotantoa Suomeen. Energia- ja ilmastostrategia on siis suunnitelma turvallisuudesta. Se
pitää sisällään vision huoltovarmuudesta, mutta se on myös osoitus siitä, että Suomi pysyy
pystyssä kriiseissä ja vaurastuu. Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

20.20 Vesa Kallio kesk: Arvoisa herra puhemies! Täällä eduskunnassa joku sanoi, että ei
pitäisi aina mainita, että on ensimmäisen kauden edustaja tai jonkun kauden, mutta sanon-
pahan nyt kuitenkin, että ensimmäisen kauden edustajana olen monia asioita joutunut poh-
timaan. Yksi semmoinen aihe on ollut se — erään kollegan kanssa tätä ruodittiin — että on
olemassa todellisuus ja sitten on tämmöinen poliittinen todellisuus, ja päädyttiin siihen,
että meillä kaikilla, meitä on 200 kappaletta täällä, on vähän semmoinen oma poliittinen to-
dellisuus. Se tietysti voi vähän vaihdellakin siinä, että ollaanko oppositiossa vai hallituk-
sessä. On tietyt aiheet, joissa tämä erityisesti nousee esille. Tämä ilmasto on varmasti yksi
semmoinen. Välillä ehkä myös itseltä unohtuu se, mikä se todellisuus on, joka on tämän sa-
lin ulkopuolella, ja mikä on sitten se poliittinen todellisuus ja minkälaisia puheita me täällä
pidämme. Ikävää on tietysti siinä se, jos kansalaisille, joidenka toivotaan meitä äänestä-
vän, annetaan semmoinen kuva, että se poliittinen todellisuus olisi lähempänä totta kuin se
oikea todellisuus.

Mutta, turpeesta on tänään puhuttu, ja, arvoisa puhemies, energia- ja ilmastostrategian
mukaan 2000-luvun alusta huomattavat määrät fossiilisia polttoaineita ja turvetta on kor-
vattu puupolttoaineilla. Yhdessä Venäjän puuntuonnin loppumisen kanssa tämä on nosta-
nut kotimaisen puun käyttöä. Tämä turpeen energiakäyttö nousee, tänäänkin on noussut
monta kertaa, kovasti keskusteluun johtuen siitä, että meidän soilla tietysti on suuri ener-
giaresurssi olemassa. Nyt tullaan siihen poliittiseen todellisuuteen, elikkä pidetään puhei-
ta, joilla ei kyllä todellisuuden kanssa välttämättä ole kovinkaan suurta yhtymäkohtaa.
Eikä tämä tarkoita sitä, ettenkö olisi samaa mieltä, että turve on äärimmäisen merkittävä re-
surssi, joka meidän pitäisi pystyä hyödyntämään. Mutta se energiaturpeen asema ratkaisi-
tiin kuitenkin jo vuosituhannen alkupuolella EU:n päästökauppalailla, mitä erityisesti
edustaja Mehtälä on hyvin pitänyt julkisuudessaakin esillä. Silloin kun päästöoikeuksien
hintaa nousi voimakkaasti, turpeen käyttö romahti. Sillä ei ole käytännössä mitään merki-
tystä, äänestetäänkö täällä turve uusiutuvaksi vai ei, sillä ei ole vaikutusta päästökauppaan.
Mikäli polttoturpe halutaan takaisin, hallituksen tulisi aloittaa neuvottelut turpeen irrotta-
miseksi päästökaupasta. Silloin sen kotimainen käyttö voisi teoriassa lisääntyä, siis teorias-
sa. Hallitus voisi jo nyt poistaa turpeen energiaveron tai nostaa sen verotonta käyttömää-
rää, kuten viime kaudella tehtiin. Päästökaupan takia veron poisto ei tosin alentaisi turpeen
hintaa juurikaan.

Arvoisa puhemies! Kiireellisintä on varmistaa suomalaiselle metsätaloudelle, kasvihuo-
netuotannolle ja ruuantuotannolle välttämättömän kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus.
Tästä on ilmeisesti menossa joku selvitystyö, mutta kovin hidasta tuntuu olevan sen etene-
minen. Tämä edellyttäisi uusien turvetuotantoalueiden avaamista, joista olisi elintärkeän
kasvu- ja kuiviketurpeen lisäksi mahdollista saada nostettua energiaturvetta varmuusvaras-
toon pahan päivän varalle. Varmuusvarastoinnista vuoteen 2028 on olemassa edellisen hal-
lituksen aikana tehty päätös, mutta tässä strategiassa ei esitetä mitään konkreettista, miten
mennään siitä eteenpäin. Eli tässäkin kohtaa hallitus on laahannut jalkoja eikä tuloksia ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

nähty. Tässä on esimerkki siitä, että omistajuus puuttuu tässä asiassa, niin kuin se puuttuu esimerkiksi biokaasussa, mistä myös täällä on tänään puhuttu useampaan otteeseen, ja hyvä niin, että on puhuttu. Suomen huoltovarmuudesta voidaan lakata puhumasta, mikäli meillä ei ole maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä. Siinä turve on keskeisessä roolissa, mutta täytyy löytyä ne realistiset, oikeat keinot, millä se asia ratkaistaan. Se ratkeaa siellä todellisuudessa, ei täällä meidän poliittisessa todellisuudessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

20.24 Markku Siponen kesk: Arvoisa herra puhemies! Näihin energia-asioihin liittyen aloitan ensin tuosta biokaasusta, josta jo aiemmin päivällä täällä puhuttiin. Ehkä hieman hämmästelinkin muutamia puheenvuoroja, kun täällä vähän vähäteltiin biokaasun merkitystä energiantuotannossa. Jos katsotaan, mihin maailma on menossa ja mihin maa on menossa energiantarpeen osalta, niin aivan varmasti biokaasullekin on paikkansa ja sitä tarvitaan. Jos katsotaan biokaasua, joka täyttää todella erinomaisesti nämä uusiutuvan energian tavoitteet tärkeänä lähteenä, niin kyllä se on valitettavasti jäänyt tässä hallituksen politiikassa hyvin vähälle ja ne toimenpiteet, mitä biokaasun osalta on tehty, ovat ennemminkin vieneet väärään suuntaan. Jos katsotaan, mitä tosiaan on esimerkiksi näitten maatilataseisten biokaasulaitosten perustamiseen ja toimintaan liittyen, niin hallitus on omalla toiminnallaan vaikeuttanut biokaasun tuloa ja biokaasun toimintaa. Nyt kannattaisi pikaisesti perehtyä tähän biokaasun tuotantoon sekä maatilataseisten laitosten että myöskin näitten isompien laitosten osalta, joita nyt on onneksi suunnitteilla ja joitakin jopa rakenteillakin. Nämä jos mitkä toteuttavat kiertotaloutta ja uusiutuvaa energiaa parhaimmillaan, ja kyllä minä kannustan hallitusta nyt tarttumaan toimeen biokaasun edistämisessä koko maassa.

Sitten, arvoisa puhemies, vähän laajemmin sähköön ja sähköistymiseen.

Niin kuin hyvin tiedetään, meillä on maahan suunnitteilla iso määrä sääriippuvaista sähköntuotantoa, mutta näyttää siltä, että tämä kokonaisuus ei ole oikein kenelläkään hallussa. Nyt pikaisesti kannustaisin maan hallitusta, sähköntuottajia ja -kuluttajia tiiviimpään yhteistyöhön niin, että tämä kokonaisuus olisi hallussa, vai väittääkö joku, että se tällä hetkellä olisi? Tuntuu, että erityisesti säästä riippuvaa sähköntuotantoa on paljon suunnitteilla, mutta sitten tätä säästövoimaa, jota moni on tänäänkin peräänkuuluttanut, ei ole kuitenkaan pystytty kiirehtimään — säästövoimaa, pumppuvoimaloita, sitä, että pystytään nimenomaan turvaamaan se hallituksenkin tavoittelema kohtuuhintainen sähköntuotanto myös pitkinä pakkasjaksoina. Jos joku väittää, että 80 senttiä kilowattitunnilta on kohtuuhinta, niin ei se kyllä sitä ole, kuten on tänäkin talvena nähty. Olisi pitänyt kiirehtiä säästövoimaa, pumppuvoimaloita. Tuntuu, että on kiirehditty vain tätä sähkönsä tehomaksua tavallisille omakotitaloasujille. Kyllä tässä on ollut väärät kiirehtimisen kohteet sähköntuotannon osalta.

Arvoisa puhemies! Tietysti yksi tärkeä osa sähköverkkoihin liittyen on tietysti tämä omaisuudensuoja, miten pystytään varmistamaan, että sähköistämisen edetessä myöskin siirtoyhteyksiä rakennetaan. On äärimmäisen tärkeää tietysti kunnioittaa maanomistajien oikeuksia ja sitä, että vihdoinkin saadaan maanomistajille myöskin riittävä korvaustaso.

Arvoisa puhemies! Vielä viimeisenä tästä turpeesta, josta on paljon puhetta riittänyt.

Tässä käsittelyssä olevassa strategiassa todetaan, että Huoltovarmuuskeskus on perustanut polttoturpeen varmuusvaraston, jonka tavoitteena on ylläpitää vähintään vuodet 2022—2028 tätä varmuusvarastoa, mutta jatkosta ei ole tietoa. Sanotaan, että varmuusva-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

rastojen ylläpidon jatkamista vuodesta 2028 eteenpäin arvioidaan geopolitiittisen riskikuvan kehittyessä. Kyllä jokainen tässäkin kohtaa voi jo arvioida tätä geopolitiittista riskikuvaa, että varmuusvarastoja tarvitaan myöskin jatkossa.

Kyllä edelleen on voimassa tämä hallituksen linjaus siitä, että energiaturpeen käyttöä ollaan nykytilanteeseen verrattuna ajamassa alaspäin tämän vuosikymmenen loppuun mennessä. Kyllä tämä turpeen tilanne on edelleen se, että tarvitaan ehdottomasti huoltovarmuuspolttoaineena turvetta tässä maassa, ja tämä linja, jolla ollaan energiaturvetta ajamassa alaspäin, vaarantaa myöskin kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuuden, mikä on sitten myöskin ruuantuotannon kannalta iso riskitekijä.

En voi myöskään olla palaamatta niihin koviin lupauksiin, mitä tässäkin salissa istuvat kansanedustajat vielä ennen vaaleja kertoivat siitä, kuinka turve otetaan pois päästökaupasta, turpeen verotusta alennetaan. Mitään näitä konkreettisia toimia ei ole pystytty tekemään. Vähintä nyt olisi se, että tämä turpeen asema huoltovarmuuspolttoaineena yhdessä turvataan ja sitä kautta myöskin kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

20.30 Juha Viitala sd: Arvoisa herra puhemies! Ilmastopolitiikassa on kyse toisaalta meidän kaikkien ja erityisesti tulevien sukupolvien tulevaisuuden kysymyksestä, mutta ilmastopolitiikka on myös Suomen taloudelle suuri mahdollisuus. Vihreä kasvu ei kuitenkaan synny itsestään, vaan tarvitaan myös sitä tukevaa politiikkaa. Hallituksen selonteossa on tähän tähtääviä tärkeitä kirjauksia, mutta valitettavasti hallituksen politiikka tähän asti ei ole riittävästi tukenut vihreää kasvua. Hallituksen U-käännös ilmastotavoitteista sekä tempoileva veropolitiikka ovat toimia, jotka rapauttavat yritysten investointiympäristöjä. Lisäksi päätökset, kuten jakeluvelvoitteen kevennykset, ovat jarruttaneet investointeja tähän maahan.

Puhtaan energian saatavuus ja sen ripeä lisääminen on erittäin keskeistä ja keskeinen edellytys vihreän siirtymän onnistumiselle. Ilman laajaa päästöttömän energian tuotantoa ei teollisuuden sähköistäminen, vetytalous eikä uuden vähähiilisen teollisuuden syntyminen ole mahdollista. Tämä ei onnistu uusiutuvien energiamuotojen rajoittamisella. Pitää muistaa tässä yhtälössä myös se, että tarvitsemme myös perusvoimaa ja säätövoimaa ja sen lisäämistä, ja myös ydinvoimasta onkin erittäin hyvä käydä keskustelua tässä yhteydessä. Sitäkin me kyllä vielä tarvitsemme.

Arvoisa puhemies! Samalla on syytä korostaa osaamisen merkitystä vihreän siirtymän onnistumiselle. On vaikea hahmottaa, miten Suomi voi menestyä kestävässä kasvussa ja houkutella korkean jalostusarvon investointeja, jos emme samaan aikaan panosta suomalaisen työvoiman osaamiseen, korkeakoulutukseen ja tutkimukseen. Erityisesti yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen asema vihreän siirtymän mahdollistajina pitäisi nostaa tässä keskiöön.

On myös pidettävä mielessä, että kestävä, puhdas siirtymä ei ole vain ilmasto- ja talouspolitiikkaa. Ilmastotoimien kustannusten on jakauduttava reilusti eri väestöryhmien ja alueiden kesken. Samalla hajautettu ja päästötön energiajärjestelmä vahvistaa Suomen huoltovarmuutta. Vihreä siirtymä voi tuoda Suomeen mittavaa talouskasvua ja uusia työpaikkoja, mutta se edellyttää pitkälle katsovia päätöksiä. Koulutukseen ja tutkimukseen tehdyt panostukset ratkaisevat sen, pystymmekö hyödyntämään siirtymän tarjoamat mahdollisuudet täysimääräisesti myös taloudellisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

On tärkeää nähdä, että ilmastotavoitteet, talouskasvu ja huoltovarmuus eivät ole ristiriidassa keskenään. Fossiilienergiasta irtautuminen, uusiutuvan energian hajautettu tuotanto sekä energiajärjestelmämme vahvistaminen tukevat sekä päästövähennyksiä että kansallista turvallisuuttamme. Suomi tarvitsee menestyäkseen pitkän ja selkeän teollisuuspoliittisen katseen, jonka yhtenä isona teemana on nimenomaan energia- ja ilmastostrategia. Me tarvitaan vihreitä teollisuuden investointeja ja korkean jalostusarvon uusia vientituotteita, ja tämän vuoksi korostan sitä pitkää aikajännettä ja ylivaalikautista katsetta, jotta voimme tarjota yrityksille houkuttelevia investointiympäristöjä.

Arvoisa puhemies! Tähän loppuun vielä edustajien Hoskonen ja Kettunen innoittamana hieman metsäteollisuudesta, [Tuomas Kettunen: Tärkeä aihe!] kun muistan, että olen tästä tärkeästä aiheesta kuullut teidänkin puhuvan. [Tuomas Kettunen: Voisin puhua vaikka koko illan!] Myös itse olen sillä kannalla, että meidän pitää mahdollistaa myös metsäteollisuudelle toimintaedellytykset tulevaisuudessa, ja sen vuoksi meidän pitää keskittyä metsien kasvuun ja metsien hoitoon entistä tarkemmin ja suunnitelmallisemmin. Metsäteollisuuden tuotteilla korvataan fossiilisilla raaka-aineilla tehtyjä tuotteita, se on hyvä muistaa siinä metsä-hiili-keskustelussa. Se on edelleen todella merkittävä elinkeino Suomelle ja koko kansantaloudelle.

Biopolttoaineista voisin puhua pitkäänkin, mutta aika rupeaa nyt loppumaan. Ehkä vielä viimeiset sekunnit tästä metsien hoidosta sen verran, että oikea-aikaisesti toteutettu, kasvupaikalle sopiva metsänhoito vahvistaa kasvua ja hiilensidontaa pitkällä aikajänteellä, mutta se samalla myös tarjoaa sitä raaka-ainetta meille elintärkeälle metsäteollisuudelle. [Timo Suhonen: Loistava puheenvuoro! — Keskeltä: Järkipuhetta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

20.35 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä ilmasto- ja energiastrategia on varsin ajankohtainen aihe. Oma huomioni muutamalla lauseella.

Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, jos me halutaan tehdä ilmastopolitiikkaa, niin meidän pitää ensinnä oikaista ne väärät päästökauppaluvut. Siellä on 15 miljoonaa tonnia meidän kannalta vääriä lukuja, liian isoja päästöjä tai liian pieniä nieluja. Minkä takia näitä lukuja ei haluta oikaista? Ajatelkaa: kun meille tulee nyt kohtapuoliin uudet tarkastelut, sitten liikennepolttoaineet menevät päästökauppaan ja vielä tämä liikennepolttoaineiden sekoitelvelvoite nousee vuonna 28, niin Suomen elämä täällä pohjoisella nurkalla menee aivan sie-tämättömän kalliiksi, ja näillä väärillä luvuilla suomalaisia rangaistaan. Minkä takia? Olen odottanut monelta ministeriltä tähän vastausta, mutta mitään ei ole kuulunut.

Kaiken lisäksi meillä on vaihtoehto: oikaisemme ne väärät luvut, sitten lisäämme metsien kasvua. Lannoittamalla ja järkevällä metsänhoidolla 10—15 miljoonaa mottia vuosikasvua lisää on täysin mahdollista saada. Sitten on tämä Yasso, mikä on tämä Luonnonvarakeskuksen päästöjä laskeva tietokonemallinnus, joka on aivan naurettava: pieniä luku-muutoksia tekemällä se antaa jopa 40 prosentin virheen, ja tällaisella älyttömällä arpa-koneella meidän suomalaisten verotuksia säädetään. Onhan tämä nyt jotain ennenkuulumatonta. Miksi tämä sallitaan Suomessa, joka on olevinaan, että osaa tietokonehommat ja osaa laskea? Metsäntutkimuslaitos tietää motilleen Suomen metsien pinta-alat, mottimäärät, kasvut ja puurakenteet ja vaikka mitä. Niillä ei ole enää mitään arvoa, on vain joku jasso, jolla heitetään arpaa niin kuin lottokoneessa. Tämän takia, arvoisa puhemies, meidän on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

saatava tämä oikea tieto nyt käyttöön. Turve on otettava takaisin. Nyt me poltamme viidestä seitsemään miljoonaa mottia tukkipuuta ja kuitupuuta kattiloissa energiaksi.

Arvoisa puhemies! Luitte viikko sitten — Helsingin Sanomissa varmaan oli tämä — ja huomasitte UPM:n nykyisen pääjohtajan Massimo Reynaudon haastattelun. Hänhän varoitti siitä meidän puunpoltosta, miten valtavaa typeryyttä se on. Saman on sanonut — tosin eri sanoilla — Hans Sohlström, Stora Enson toimitusjohtaja, ja myös Metsäliiton ylin johto on tämän saman viestittänyt. Kun korkein Suomen teollisuusjohto varoittaa meitä eduskuntalaisia tästä asiasta, niin kuullaanko täällä? Ovatko korvat täynnä vaikkua, vai onko kuullun ymmärtämisessä vaikeuksia? Onhan tämä käsittämätöntä touhua, kun ei tällaista selvää puhetta ymmärretä. Työpaikat ovat menossa, ja Suomi on menossa syöksyvälä vauhdilla kohti valtavia talousvaikeuksia. Sitä tärkeintä asiaa, mikä meillä on, metsien arvokasta, rikasta, vihreää kultaa, ollaan tuhoamassa koko ajan, ja Euroopan unioni hakee nyt lisäoikeuksia päästökseen meidän metsänomistajien niskaan ja tekemään päätöksiä Suomen metsistä Suomen eduskunnan ohi. Eihän tämä tällainen käy.

Arvoisa puhemies! Nämä pitää oikoa, mitä äsken sanoin, jotta pääsemme taas sille oikealle tielle, millä Suomen metsäteollisuus on tähän saakka ollut ja millä on Suomelle tämä elintaso luotu.

Sitten toinen asia: Kun me ollaan tätä turvetta vihattu ja energiantuotannosta se on käytännössä pois pelattu, niin silloin kun meillä turve oli oikeasti energian raaka-aineena, niin tuotimme sähköä kovina pakkaspäivinä CHP-sähköllä, eli yhdistetyllä kaukolämmön ja sähkön tuotannolla, ja tuotantoteho sähköllä oli parhaina päivinä eli kylmimpinä päivinä 3 500 megaa. Sieltä on leikattu reilu tuhannen megaa jo nyt pois, ja pelkällä puulla sähköä ei kannata enää ajaa. Se on liian kallista se. Sitten me tarvitsemme muutaman ydinvoimalan lisää, se on selvä asia. Muuten ei tule mitään tästä hommasta, että me tuulimyllyjen varaan muka rakennamme sitten meidän energiantuotantomme — höpö höpö! Vain 30 prosenttia sähkötehoa se voi tuottaa nimellistehosta, ja niin kuin tiedämme nyt näiden pakkaskausien jälkeen, ei tule sitäkään, kun ne värkät jäätyvät ja mitään ei tule. Sitten ollaan aivan avuttomia. Meidän pitää rakentaa yhä enemmän hajautettua energiantuotantoa, hieman ydinvoimaa lisää, turve takaisin.

Sitten kun me luotamme noihin Ruotsista tuleviin sähkökaapeleihin, kuten viimeksi siihen Auroraan, joka tuolla pohjoisessa Suomessa tulee Suomen puolelle Ruotsista, niin se onkin sellaista joulupukin uskoa siinä mielessä, että Ruotsi hakee koko ajan omaa energia-politiikkaansa ja takuulla jonain päivänä käyttää sähkönsä itse. Eivät ne meitä rakasta niin paljon, että meille ilmaista sähköä antaisivat.

Arvoisa puhemies! Lopuksi viimeinen kommentti tästä sähkönkäytöstä: nämä datakeskukset. Tällä hetkellä meillä on semmoinen tilanne, että vajaat tuhannen megaa menee sähköä näihin datakeskuksiin, ja tämän vuosikymmenen loppuun mennessä noin 1 500—1 600 megaa tarvitaan sähkötehoa pyörittämään näitä datakeskuksia, elikkä Olkiluoto kolmosen ydinvoimalan verran menee sähköä sinne. Kuka sen maksaa? Tässä salissa äkkilaskemalta on noin kymmenen maksajaa jo tiedossa. Me kuluttajat maksamme sen, että tänne saa tulla joku amerikkalainen Alphabet rakentamaan valtavan datakeskuksen ja keräämään hillot täältä kotia, ja suomalainen maksaa.

Tässä hommassa ei ole enää mitään järkeä, ja olen hyvin murheissani tämän sanoessani, mutta toivottavasti tämä koetaan herätyksenä, että isänmaan asiaa pitää ruveta Suomen eduskunnassa enemmän ajamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

20.41 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Kansallinen energia- ja ilmastostrategia on ennen kaikkea turvallisuuskysymys. Kysymys on huoltovarmuudesta, kriittisestä infrastruktuurista ja siitä, riittääkö suomalaisille sähköä kohtuulliseen hintaan kaikissa olosuhteissa. Näissä asioissa on syytä käyttää maalaisjärkeä. Näemme, mihin Saksassa tilanne on kehittynyt, kun vihreän pelon lietsomana ollaan luovuttu ydinvoimasta.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuuden merkitys on korostunut Ukrainan sodan myötä. Meidän on suojattava kriittinen infrastruktuuri, olivatpa kyseessä merenalaiset kaapelit tai putket tai sähköjakelu. Energian tarve tulee kasvamaan, vaikka aiemmat arviot nopeamasta sähköistymisestä eivät ole toteutuneet. Teollisuuden investointeja on siirtynyt, kustannustaso on noussut, ja Euroopan talous on ollut paineessa. Kuitenkin Suomi sähköistyy valtavaa vauhtia, ja siihen tulee varautua.

Strategiassa todetaan, että Suomeen rakennetaan tällä vuosikymmenellä ennätysellisen paljon uutta sähköntuotantokapasiteettia. Tästä iso osa on sääriippuvaista tuulivoimaa. Siksi perus- ja säätövoiman riittävyys on turvattava. Meidän on huolehdittava, että sähköä riittää myös tuulettomina pakkasjaksoina, kun kulutus on huipussaan. On myös huomiotava geopoliittiset riippuvuudet, esimerkiksi tuulivoimakomponenteissa. Lisäksi tuulivoimaloiden purku- ja ennallistamisvastuut on hoidettava alusta loppuun saakka kunnolla. Omasta mielestäni tuulivoimaloille tulisi hakea ympäristölupa.

Perussuomalaiset kannattavat ydinvoiman lisäämistä. Suomi tarvitsee lisää puhdasta perus- ja säätövoimaa. Energiantuotannon hajauttaminen on turvallisuuskysymys. Pienmodulaariset ydinvoimalat mahdollistavat paikallisen sähkö- ja lämpöenergiantuotannon asutuskuskuksissa ja vähentävät siirtoyhteyksien haavoittuvuutta.

Arvoisa puhemies! Kannatamme myös turpeen käyttöä erityisesti varavoimana. Kyse on huoltovarmuudesta. Turve on kotimainen ja varastoitava polttoaine. Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa on viisasta säilyttää kyky turvata energiansaanti myös poikkeusoloissa. Siksi on ikävää, että turvetta on alasajettu muun muassa romutustuen kautta viime hallituskaudella keskustan ja SDP:n voimin. Onneksi perussuomalaisen elinkeinoministeri Puuston tuella pyrimme saamaan alaa taas ylös. Meidän tulee turvata olemassa olevaa omavaraisuutta turpeen osalta myös Suomessa. Suomalaisella turpeella on kysyntää myös vientiin. Henkilökohtaisesti näen myös biokaasulla olevan tulevaisuudessa merkittävä mahdollisuus.

Suomen tavoitteena on hiilineutraali yhteiskunta, mutta se ei saa tapahtua hinnalla millä hyvänsä. Ilmastotoimilla ei saa nostaa arjen kustannuksia, maatalouden kustannuksia eikä heikentää elinkeinoelämän kilpailukykyä. Ilmastopolitiikan on oltava realistista, taloudellisesti kestävä ja Suomen etua palvelevaa.

Arvoisa puhemies! Energiapolitiikassa tarvitaan maalaisjärkeä, turvataan kotimainen tuotanto, vahvistetaan huoltovarmuutta ja pidetään sähkö kohtuuhintaisena suomalaisille kotitalouksille ja yrityksille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman on poissa. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

20.45 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategia rakentuu realismille. Tavoitteena on hiilineutraali Suomi 2035, mutta samalla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

muistetaan huoltovarmuus, kohtuuhintainen energia ja kilpailukykyinen teollisuus. Tämä selonteko tunnistaa sen tosiasian, että ilmastotyö onnistuu vain, jos ihmiset ja yritykset pysyvät mukana. Strategia nojaa vahvasti puhtaaseen sähköön, erityisesti tuuli- ja ydinvoimaan, energiatehokkuuteen sekä kotimaisiin ratkaisuihin. Samalla se korostaa sähköistävää yhteiskuntaa ja vetytalouden mahdollisuuksia. Tämä on järkevää, koska Suomi ei voi taastaa ilmastoa sillä, että ajamme oman teollisuutemme alas, vaan sillä, että tuotamme puhdasta energiaa ja ratkaisuja myös vientiin.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että selonteossa nähdään metsien ja maankäytön merkitys osana kokonaisuutta. Hiilinielut, puun kestävä käyttö ja biotalous eivät ole ilmasto-ongelma vaan osa ratkaisua. Esimerkiksi puusta on moneksi, ja siksi metsäteollisuus ei ole ongelma vaan osa vastausta. Kestävä ja kannattava metsätalous voidaan yhdistää ilmastotavoitteisiin ja luonnon monimuotoisuuteen. Tätä ymmärretään nyt yhä paremmin myös EU-tasolla, missä suuri osa metsää koskevasta sääntelystä syntyy.

Metsät ovat Suomen tärkein luonnollinen hiilinielu, ja niiden merkitys kasvaa entisestään, kun yhteiskunta sähköistyy ja fossiilisista materiaaleista irtaudutaan. Ja jotta tiedämme, missä oikeasti mennään, tarvitsemme paremman tilannekuvan hiilinieluista. Siksi hallitus panostaa nyt metsien hiilinieluja koskevaan tutkimukseen ja siihen, että päätöksenteko perustuu faktoihin. Tutkimusten mukaan aktiivisesti hoidettu kasvava metsä sitoo enemmän hiiltä kuin hoitamaton metsä. Lisäksi puupohjaiset tuotteet varastoivat hiiltä koko elinkaarensa ajan ja korvaavat samalla betonin, teräksen ja muovin kaltaisia fossiilisia ja erittäin päästöintensiivisiä materiaaleja. Tämä on kaksoishyöty, jota ei voi ohittaa ideologisella kädenheilautuksella.

Myös Luonnonvarakeskus on todennut, että metsien hiilinielujen vahvistaminen edellyttää sekä kasvun ylläpitämistä että puun kestävää käyttöä. Pelkkä hakkuukieltopolitiikka ei rakenna nieluja vaan pitkäjänteinen metsänhoito, uudistaminen ja jalostusasteen nostaminen. Siksi on tärkeää, että ilmastopolitiikasta tunnustetaan koko ketju. Metsä sitoo hiiltä, puutuotteet varastoivat, ja samalla syntyy vientiä, työpaikkoja ja alueellista elinvoimaa. Tämä on juuri sitä ilmastotyötä, joka toimii myös taloudellisesti.

Esitys huomioi myös ennaltaehkäisyn merkityksen ja metsätuhojen riskin. Kuten tiedämme, hoitamaton tai ylikypsä metsä voi lisätä tuholaisen riskiä. Tähän sopiikin lausahdus, joka mielestäni pohjautuu myös esityksen viestiin, eli emme halua tuhoa ja täitä vaan tuloja ja töitä.

Strategia tunnistaa myös huoltovarmuuden merkityksen. Viime vuosien kriisit ovat opettaneet, että energia ei ole vain markkinakysymys, se on myös turvallisuuskysymys. Kotimainen tuotanto, toimivat verkot ja varautuminen ovat välttämättömiä. Pidän tärkeänä, että linja on teknologianeutraali. Emme lukitse itseämme yhteen ratkaisuun, vaan annamme tilaa innovaatioille, yrityksille ja alueellisille vahvuuksille. Näin syntyy työpaikkoja myös kasvukeskusten ulkopuolella.

Arvoisa puhemies! Tämä selonteko on askel oikeaan suuntaan. Se yhdistää ilmastotavoitteet talouskasvuun, tunnistaa alueelliset erot ja rakentaa Suomen vahvuuksien varaan. Siksi pidän selontekoa perusteltuna ja kannatettavana osana Petteri Orpon hallituksen linjaa: puhdasta energiaa, vahvaa huoltovarmuutta ja ilmastopolitiikkaa, joka ei unohda ihmisiä eikä elinkeinoja. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, poissa. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

20.49 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Meillä on Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta käsittelyssä, ja täytyy sanoa, että Suomi on sitoutunut hiilineutraalisuustavoitteeseen, joka on ensiarvoisen tärkeätä myös ilmastomuutoksen vastaisessa kamppailussa. Se, päästäänkö siihen 2035 näillä toimenpiteillä, on kyllä ison kysymysmerkin takana. Kunnianhimoinen politiikka avaa ovia suomalaisyritysten osaamiselle ja luo mahdollisuuksia työllisyydelle ja teollisuudelle.

Arvoisa puhemies! Meidän ydinpolitiikan pitäisi olla energian osalta se, että se on riittävän monipuolisesti tuotettua, se on puhdasta, se on edullista, se on ennustettavaa ja se on toimitusvarmaa ja myös huoltovarmaa. Nämä kriteerit kun täyttyvät, niin me ollaan aika pitkällä siinä, mitä meillä pitäisi ajatella energiaomavaraisuudesta. Erityisesti tämä koskee sähköenergiaa.

Mielenkiintoista tässä koko raportissa ja strategiassa on se, että tässä puhutaan puhtaan energian suurvallaksi pääsemisestä. Nyt otan muutamia lukuja siihen tilanteeseen. Meillä sähköenergian kokonaiskäyttö on ollut keskimäärin noin 85 terawattituntia vuodessa vuodesta 2007 lähtien tähän päivään asti. Noin 20 vuotta olemme pysyneet sähköenergiassa tällä tasolla. Nyt täällä raportissa, strategiassa tuodaan esiin, että 2030 meillä olisi kulutus 110 terawattituntia ja 2040 130 terawattituntia. Eli tässä vajaassa 15 vuodessa sähkön kokonaiskäyttö kasvaisi puolitoistakertaiseksi nykyisestä, ja 20 vuotta se on ollut paikallaan. Eli tässä mielessä meillä on aika iso haaste, jos siihen päästään. Näinä viimeisinä vuosina on tapahtunut niin, että teollisuuden sähkönkäyttö on pienentynyt ja kotitalouksien ja muun käyttö on kasvanut. Isot muutokset ovat tapahtuneet meidän tuotantotavassa. 2010 meillä oli tuulivoimaa vain noin 0,3 prosenttia, kun se tällä hetkellä on 26 prosenttia, ja ydinvoima on kasvanut 25:stä 37 prosenttiin. Sitten toiseen suuntaan olevat muutokset, jotka ovat puhdistaneet meidän sähköntuotantoa, hiilidioksidipäästöjä: kivihiili on tippunut 15 prosentista 0,3:een, turve on pudonnut 6,7:stä 0,6 prosenttiin ja maakaasu 12,5 prosentista 0,9:ään. Eli tämä muutos on ollut todella merkittävä. Tuulivoiman osuus ja ydinvoiman osuus on tosi korkea.

Miten hyvin me olemme sitten onnistuneet koko tässä muutoksessa? Meillä on tällä hetkellä tuotantotavoistaan johtuen Euroopan halvin sähkö. Se on noin 40 euroa megawattitunti, ja se on Euroopan halvin. Voi sanoa, että kun katsotaan EU-maiden tasolla ja mennään Unkariin, Italiaan ja Irlantiin, joissa on tukkuhinta yli 100 euroa megawattitunti, niin se kertoo sen kokonaisuuden. Ruotsi on aika lähellä meitä ja Norja, ja meillä on yhteiset pohjoismaiset sähkömarkkinat, ja se tuo siihen semmoista varmuutta. Suomen vuosihintojen keskimuutos, kun sitä on suhteutettu kuluttajahintaindeksiin, on ollut pitkään tämä 40—50 euroa per megawattitunti. Venäjän hyökättyä 2022 Ukrainaan se kolminkertaistui suurin piirtein, kolmin—nelinkertaistui. Se oli se piikki, mutta muuten me ollaan pystytty pitämään tämä kohtuullisen hyvänä, ja nyt meillä on todella puhdas sähköenergiantuotanto. Nyt jos tätä kokonaisuutta arvioidaan tästä eteenpäin, niin täytyy sanoa, että meidän pitää löytää tähän investointikohteita, joilla me panostetaan eri tuotantotapoihin, säätövoimaan, verkkoon eri alueille, huippujen tasaamiseen ja huoltovarmuuteen. — Kiitoksia. Jatkan seuraavassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen poissa, edustaja Pitko poissa, edustaja Kalmari poissa, edustaja Bergbom poissa, edustaja Partanen poissa, edustaja Viljanen poissa. Edustaja Eestilä poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

20.55 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Tosiaan keskustelussa on valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta, ja melkoinen paperihan tästä on sitten kehkeytynyt. Kiitoksia paperin tehneille, ja kiitoksia tästä hyvästä keskustelusta.

Tämä energia- ja ilmastostrategian viritys, puhutaan nyt virityksestä, on samanlainen kuin edellisellä hallituksella. On samanlainen tavoite, eli olla hiilineutraali valtio vuoteen 2035 mennessä, mikä tarkoittaa, että nettopäästöjen osalta hiilipäästöjen on oltava Suomessa nolla viimeistään vuonna 2035. No, viime vaalikaudella kun tätä tietyllä tavalla kunnianhimoisesti... Tämä on kunnianhimoisen tavoite, ja nähtäväksi sitten jää, pääsemmekö vuoteen 2035 mennessä hiilineutraaliksi. Mutta kun tätä viime vaalikaudella vietiin eteenpäin, niin silloiset oppositiopuolueet totesivat, että tämä on tällaisista kiilusilmäistä ilmastopolitiikkaa. Mutta nyt kun on tämän nykyisen hallituksen toimesta sama tavoite, niin se on sitten realistista politiikkaa hiilineutraalisuustavoitteen osalta. No, nähtäväksi sitten jää, miten tässä tulee käymään.

Puhemies! Tämä valtioneuvoston selonteko on laaja paperi, ja täällä loppuosassa on sitten ihan liitetiedosto, Liitetiedosto 2: Energia- ja ilmastostrategian lausuntoyhteenveto, sivulta 131 lähtien. Haluan tästä muutaman asian tähän lähete keskusteluun tuoda esille, kun tämä sitten valiokuntakäsittelyihin menee.

Lausuntokierroksella on ihan pyydetty lausuntoja erityisesti 141 taholta, mutta vastaaminen on sitten ollut aivan avointa kaikille. Lausuntoja on tullut ihan mukavasti, 195 kappaletta, ja ne ovat edustaneet laajasti yhteiskunnan eri toimijoita, kuten ministeriöitä, viranomaisia, kuntia, maakuntia, yrityksiä, etujärjestöjä, tutkimuslaitoksia ja yksityishenkilöitä. Eniten avoimia vastauksia on annettu koskien kasvihuonepäästöjä ja hiilinielua (metsien käyttö, turvemaat, tekniset nielut), uusiutuvan energian edistämistä (tuulivoiman etäisyysvaatimukset, paikalliset vaikutukset, biokaasu ja merituulivoima). No, näitähän asioita tänäänkin tässä lähete keskustelussa on laajasti sivuttu.

Täällä näiden lausuntojen osalta on myös tuotu esille näitä luonnollisten nielujen, kuten metsien, turvemaiden, vahvistamista. Sitä on pidetty kustannustehokkaimpana ja varmistavana keinona päästövähennysten saavuttamiseksi. Metsien osalta näkemykset ovat jakautuneet näissä lausuntopalautteissa. Osa lausunnonantajista on vaatinut hakkuiden vähentämistä ja metsänhoidon uudistamista, kun taas muun muassa metsäsektorin toimijat ovat vastustaneet näitä rajoituksia hakkuihin ja korostaneet metsien kasvun edistämistä hoitoimin.

Tätä keskusteluahan on myös tässäkin keskustelussa tullut esille, ja kyllä täytyy edustaja Viitalaa kiittää hyvästä, järkevästä puheenvuorosta sen osalta, että jos me haluamme mennä fossiilitaloudesta kohti biotaloutta, niin kyllä siihen kuuluu se, että metsiä hoidetaan ja metsiä hyötykäytetään kestävä kehityksen kriteereitten mukaisesti. Kyllä siellä metsäteollisuudessa se on tämän päivän ekotaloutta, ekotaloutta isolla E:llä, koska tällä mennään sieltä fossiilitalouden tuotteista biotalouden uusiutuviin tuotteisiin.

Puhemies, haluan vielä nostaa sen, kun minulla on minuutti aikaa, että uusiutuvan energian edistäminen oli lausuntokierroksessa eniten kommentoitu osa-alue, siis uusiutuvan energian edistäminen. Yleisesti uusiutuvan energian merkitys nähtiin keskeisenä, mutta lausunnoissa tuotiin esiin huolia erityisesti tuulivoiman sääntelystä ja sen luontovaikutuksista. Kuntien ja maakuntien lausunnoissa kritisoitiin erityisesti kahdeksankertaisen voimalan korkeuden etäisyysvaatimusta, jonka katsottiin vaikeuttavan investointeja ja heikentävän kuntien itsehallintoa. Merituulivoimaa pidettiin laajemmin myönteisenä, joskin osa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

yksityishenkilöiden lausunnoista suhtautui kriittisesti merituulivoiman ja laajamittaisen tuuli- ja aurinkovoiman rakentamiseen. Näiden tuotantomuotojen katsottiin aiheuttavan merkittäviä ympäristöhaittoja, kuten luontokatoa, maisemavaikutuksia, meluhaittoja ja vaikutuksia eläimistöön. Toivon, että nämä huolet otetaan asianmukaisesti huomioon, kun tätä selontekoa tuolla valiokunnissa käsitellään.

Herra puhemies! Menee kyllä yliajalle, mutta haluan vielä tähän puheenvuoroni loppuun todeta sen, [Puhemies koputtaa] että kun tätä metsäkatoa käydään eritoten tietyn puolueen puheenvuoroissa eli vihreän puolueen puheenvuoroissa, niin toivoisin, että kun puhuvat uusiutuvasta energiasta, niin ottavat myös luontokadon huomioon, kun näitä tuulivoimaloita [Puhemies koputtaa] ja sähkönsiirtolinjoja tehdään tuonne metsiin. Toivoisin myös, että jos luontokadosta puhutaan, niin puhuttaisiin sitten myös metsänomistajien tilanteesta, että saavat asianmukaisen korvauksen, kun näitä isoja, laajoja, leveitä [Puhemies koputtaa] sähkönsiirtolinjoja tehdään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tanus poissa. Edustaja Mäkynen poissa. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

21.01 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Se, onko huoltovarmuus isäntä vai renki, tuli mieleen, kun tätä päivän keskustelua on tässä kuunnellut. Näin kun Suomessa on ollut nyt hyvin kylmä jakso, nämä energia-asiat silloin nousevat tietysti pinnalle, koska sähkölasku meitä muistuttaa siitä, että energia maksaa silloin, kun on kylmää.

Päivällisen puheeni keskeinen viesti oli se, että energia- ja ilmastopolitiikkaa ei tunnu johtavan oikein kukaan. Tämä kokemus tuli siitä, että olemme valiokunnassa kuulleet yli 20:tä asiantuntijaa, ja siihen kirjalliset lausunnot päälle, ja tämmöinen tuntuma on tullut.

Hallituksen strategiassa on lähtökohdaksi otettu hiilineutraalisuuden saavuttaminen, niin kuin edelliselläkin hallituksella oli, ja ilmastopolitiikka on jotenkin isännän asemassa, ja energiapolitiikka sekä huoltovarmuus on jätetty rengin rooliin. Päästöjen vähentäminen ja uusiutuvan kotimaisen energian lisääminen ovat lähtökohtaisesti ihan kannatettavia asioita, mutta tosiasia on se, että ulko- ja turvallisuuspoliittinen tilanne kun on muuttunut, niin tätä ei huomioida riittävästi tässä energia- ja ilmastopolitiikassa.

Ensinnäkin pitää muistaa, että energiaa tarvitaan sekä sähkön että lämmön muodossa. Molempien riittävydestä pitää huolehtia joka tilanteessa. Sähköntuotantokapasiteetti on viime vuosina kasvanut merkittävästi tuulivoiman ja aurinkovoiman perusteella, ja sitten on Olkiluoto kolmosen käynnistyminen, ja sitten tämä uusi Aurora-linja Pohjois-Ruotsista, siirtoyhteys, on parantanut sähkön liikuteltavuutta. Samalla myös sähkönkulutuksen arvioidaan kasvavan voimakkaasti sähköautojen, datakeskusten ja lämmöntuotannon sähköistymisen myötä.

Pullonkaula on jo nyt sähkönsiirto. Tälläkään hetkellä Pohjois-Suomen sähköä ei täydellä teholla saa siirrettyä tänne etelään. Ei myöskään ole oikein, että Pohjois-Suomesta tehdään tämmöinen tuotantoreservaatti Kehä kolmosen ja datakeskusten tarpeisiin. Tällä hetkellä niin Fingrid kuin jakeluverkkoyhtiötkin nostavat kädet pystyyn lähiajan investointitarpeille. Meillä Fingrid antoi selvän kuvan valiokunnassa: verkon rakentamiseen menee tänä päivänä jopa 7—8 vuotta — siis kantaverkon rakentaminen kestää 7—8 vuotta. Tämä korostaa erityisesti hajautetun energiajärjestelmän merkitystä. Energiaa täytyy tuottaa siellä, missä sitä myös tarvitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Toinen vakava ongelma liittyy lämmöntuotantoon, joka on yhä enemmän sähkön varas. Polttoon perustuvia CHP-laitoksia on purettu, ja monen kaupungin kaukolämpö tuotetaan nyt sähkökattiloilla. Jos sähkönsiirtoon tulee häiriö, niin silloin kaupungissa tulee kylmä, ja näin on jo tapahtunut, Kajaanissa lähiaikoina. Tänä talvena turvetta on jouduttu ajamaan lämpölaitoksiin täydellä teholla vastoin suunnitelmia, ja ilman turpeen toimittajia meillä olisi hätä kädessä.

Kurssia on pakko korjata. Erinomainen lämmöntuottaja energiaturve pitää säilyttää vähintään huoltovarmuuskäytössä, ja samalla kotimaista energiaomavaraisuutta, kuten biokaasun tuotantoa, pitää vahvistaa. Biokaasu tukee myös maaseudun elinvoimaa ja on erittäin tärkeä osa hajautettua energiantuotantoa.

Kuulimme päivällä myös pienydinvoimasta, ja se voi myös olla osa ratkaisua ja onkin hyvä, mutta sen toteuttaminen vie vielä aikaa. Nyt juuri tällä hetkellä on tärkeintä varmistaa, että olemassa olevaa kapasiteettia ei pureta ennen kuin meillä nämä järjestelmät ovat voimassa. Sähkö, lämpö ja ruoka muodostavat kaiken perustan huoltovarmuudelle, jonka pitää olla isäntä talossa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontu, olkaa hyvä.

21.06 Mauri Kontu kesk: Arvoisa puhemies! Valtioneuvostosta meille nyt saatu selonteko on laaja ja meille, ainakin keskustalaisille ja varmaan kaikille suomalaisille, tärkeä asia hoitaa hyvin ja kattavasti. Otan nyt muutamia huomioita tähän. Täällä on päivän mittaan kuultu hyvin, hyvin hyviä esityksiä.

Energiajärjestelmässämme kokonaisuus perustuu useisiin toisiaan tukeviin osiin, ja siksi keskustelussa nousee välttämättä esiin myös kysymys tiedon luotettavuudesta. Ensimmäinen kokonaisuus liittyy hiilinieluihin. Niiden laskentamenetelmät vaikuttavat Suomen ilmastoveloitteisiin ja koko maankäyttösektorin asemaan. Siksi on tärkeää, että hiilinielulaskelmat perustuvat mahdollisimman ajantasaiseen mittausdataan ja -menetelmiin, joissa yhdistetään satelliittihavaintoja, mittausdataa, maastomittauksia ja mallinnuksia. Kun laskelmat ovat tarkkoja, myös päätöksenteko on vakaammalla pohjalla.

Toinen osa liittyy energiantuotannon huoltovarmuuteen. Energiamurros etenee voimakkaasti, mutta samalla on huolehdittava siitä, että järjestelmä toimii kaikissa olosuhteissa. Tiedetyt perinteiset polttoaineet ovat edelleen osa varautumista. Turpeella on yhä erityisrooli laitosten varapolttoaineena ja tietyissä teollisissa prosesseissa, joissa korvaavia vaihtoehtoja ei ole laajassa mittakaavassa. Samalla tiedostetaan, että puulla on useissa tapauksissa korkeamman jalostusasteen käyttökohteita kuin energiantuotannossa. Siksi energiavaliokuntaa arvioitaessa on perusteltua tarkastella, mitkä polttoaineet turvaavat huoltovarmuutta ja missä polttoaineiden taloudellinen kokonaishyöty on suurin.

Kolmanneksi on huomioitava sähkönsiirtoverkko. Suomen energiajärjestelmä sähköistyy nopeasti. Teollisuuden prosessit, lämmitysratkaisut ja muun muassa uudet datakeskukset lisäävät sähkön tarvetta merkittävästi. Tämä merkitsee suurta painetta siirtoverkoille. Jos siirtoyhteyksistä tulee pullonkauloja, se voi heijastua sähkön hintaan ja investointien viivästymiseen ja erityisesti teollisuuden kilpailukykyyn. Tarve riittävän kapasiteetin ennakointiin ja luvituksen sujuvuuteen korostuu, sillä uudet kulutuskeskittymät syntyvät nopeasti, kuten nyt ollaan havaittu muun muassa datakeskusten suhteen. On tärkeää varmistaa, että verkko kasvaa samassa tahdissa kuin sähköistetty taloutemme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Sitten yksittäinen neljäs asia liittyy vetytalouteen. Vedyllä ja siitä jalostetuilla synteettisillä polttoaineilla voi olla tulevaisuudessa keskeinen rooli päästöjen vähentämisessä erityisesti esimerkiksi raskaassa liikenteessä — meillä viennistä 85 prosenttia kulkee raskaalla liikenteellä — ja sitten teollisuudessa ja kemianteollisuudessa. Samalla on kuitenkin todettava, että teknologia on vielä vedyn suhteen aika kehitysvaiheessa. Tuotantokustannukset ovat korkeat, vaikka meidän sähkön hinta on Euroopan halvimpia. Laitosinvestoinnit ovat suuria, ja kilpailukyky riippuu edullisen, hiilivapaan sähkön saatavuudesta Suomessa. Suomessa ja laajemmin Euroopan unionissa ollaan mielestäni vasta alkuvaiheessa sen arvioimisessa, milloin ja missä vety tai sen jatkojalosteet voivat olla markkinaehtoisesti kannattavia. Siksi on perusteltua korostaa riippumattomien ja realististen kustannusarvioiden tarvetta ennen kuin lähemme suuriin vetyinvestointeihin Suomessa.

Arvoisa puhemies! Kaikkia näitä osa-alueita yhdistää yksi yhteinen nimittäjä. Onnistunut energiapolitiikka perustuu oikeaan tietoon, teknologiseen realismiin ja pitkäjänteiseen suunnitteluun. Kun huoltovarmuutta, ilmastotavoitteita ja investointeja arvioidaan samasta kokonaisuudesta käsin, on mahdollista rakentaa energiajärjestelmä, joka on sekä taloudellisesti että ympäristön kannalta kestävä. Tässä meillä on kaikilla paljon yhdessä tekemistä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

21.12 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Tässä kohdassa aiemmin ovat puheenvuoroja pitäneet edustajat Lahdenperä, Viitala ja Kettunen, ja moni muukin edustaja, Suomen metsäteollisuuden puolesta. Kyllä kiitän edustajia äärimmäisen hyvistä puheenvuoroista, ja jatkan vähän tästä aiheesta.

Suomi on Euroopan metsäisin maa. Metsien vuotuinen kasvu on pitkään ylittänyt hakkuut, eli puuston kokonaismäärä on kasvanut. Metsäteollisuus on Suomen talouden avainsektori, ja puu on sille välttämätön raaka-aine. Metsäteollisuuden näkökulmasta nykyinen tuotanto on pääosin mahdollista turvata kotimaisella puulla. Siksi keskustelu ei ole enää siitä, että onko metsää, vaan sitä, mihin käyttöön puu ohjataan. Suomessa riittää metsää metsäteollisuuden käyttöön, kun hakkuut pidetään kestäväällä tasolla.

Metsähallituksesta saamieni tietojen mukaan esimerkiksi vuonna 2024 puuston kasvu monikäyttömetsissä oli 12,6 miljoonaa kuutiota vuodessa ja metsälain ja metsäsertifikaatin mukainen kestävä hakkuumahdollisuus oli 9 miljoonaa kuutiota vuodessa ja käyttöä rajoittavien velvoitteiden mukainen kestävä hakkuumahdollisuus 7 miljoonaa kuutiota vuodessa ja toteutuneet hakkuut vuonna 2024 olivat 6,5 miljoonaa kuutiota vuodessa. Eli tämä lukujana kuvastaa sitä, että meillä on mahdollista vielä ihan turvallisesti ja kestävästi jopa vähän lisätäkin hakkuumäärää ja ettei ainakaan lähdetäisi sitä pienentämään. Valtion metsillä on totta kai tässä keskeinen rooli, ja keskeinen rooli siinä, että Suomessa metsäteollisuus jatkossakin olisi olemassa. Sillä on valtava työllistävä vaikutus, valtava kansallinen vaikutus tulojen osalta ja hyvinvoinnin vakauttajana ja tuojana. Kaiken kaikkiaan erittäin merkittävä tekijä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedew, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

21.13 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Turve on tuotava takaisin ja nostettava sille kuuluvaan arvoon. Kiitos elinkeinoministeri Sakari Puistolle, joka on myös ottanut julki-suudessa kantaa turpeen puolesta, ja tästä aiheesta nyt keskustellaan yhteiskunnassa.

Turve jää kuitenkin tässä energia- ja ilmastostrategiassa valitettavan pieneen osaan. On täysin käsittämätöntä, että turvetta ei luokitella uusiutuvaksi luonnonvaraksi, vaikka sitä muodostuu maaperässä koko ajan. Muutenkaan turpeen demonisointi ei perustu faktoihin, vaan väärin laskelmiin. Esimerkiksi päästölaskelmissa ei huomioida sitä, että kasvuturpeen hiilimäärästä valtaosa säilyy maassa jopa sata vuotta, ja se pieni määrä, mikä haihtuu ilmaan, haihtuu erittäin hitaasti. Itse toki en olisi koko hiilidioksidiagendaan ja -laskemiseen ikinä lähtenyt mukaan.

Toisekseen tunnutaan unohtavan, että myöskään suot eivät jää lopullisesti tuhotuiksi turpeen noston jäljiltä, vaan ne ennallistetaan ja niistä tulee erinomaisia luonnon monimuotoisuutta lisääviä elinalueita ja uusia hiilinieluja. Tämä pitäisi huomioida, jos halutaan uskoa, että hiilinielut pelastavat ilmaston.

Turpeen rooli lämpöenergian lähteenä on tällä hetkellä melko pieni. Tämä ei ole mikään ihme, koska sen käyttöä on aiemmin niin raivokkaasti ajettu alas ilmaston nimissä. On kuitenkin huoltovarmuuden näkökulmasta äärimmäisen tärkeää, että turvekoneita ja turpeenpolttokattiloita ei enää tuhottaisi. Pieni valmis varmuusvarasto ei luonnollisesti riitä kriisiin varalle, mutta turvetta pitää pystyä nostamaan ja polttamaan myös jatkossa koko ajan.

Arvoisa puhemies! Tämä tammikuu oli kylmin 40 vuoteen. Oli tuuletonta, ja tuulivoimaloiden lavatkin jäätyivät.

Meillä olisi mahdollisuus nostaa omasta takaa turvetta, mitä juuri talvikuukausina olisi tarpeellista käyttää, mutta on erittäin surullista, että EU on tehnyt sen käytön niin kalliiksi ideologisen päästökaupan takia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

21.16 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Lähtökohtaisesti meidän pitää tavoitella koko ajan puhdasta tuotantoa sähköenergian ja muunkin osalta, ja se on semmoinen iso tavoite, jota meidän tässä pitää tehdä. Energia-ala on sikäli meille sellainen alue, jossa investointien tekeminen ja näitten pääomien liikuttaminen niin, että niistä tulee tuotantoa, vie yleensä vuosia. Ydinvoimassa se vie toistakymmentä vuotta, kantaverkon rakentamisessa helposti 10 vuotta, että me saadaan kantaverkkoa rakennettua. Siihen liittyy myös se, että se luvituskäytäntö, että saadaan joku uusi linja maastoon vietyä, vie oman aikansa, eli niistä tulee aina aika pitkäkestoisia projekteja. Tuulivoima on tässä mielessä hieman paremmassa tilanteessa, sillä se pystytään aika nopeasti viemään eteenpäin. Tämä tilanne ja nämä asiat, joita me tässä nyt strategialla katsotaan, ovat sellaisia asioita, joissa tapahtuu aika hitaasti asioita.

Tuossa lopetin äskeistä puheenvuoroa siihen, miten investoinnit pitäisi tässä miettiä ja kohdentaa, niin se on se eri tuotantotapoihin liittyvä kohdentaminen. Me tarvitaan perusvoimaa. Ydinvoima olisi siinä erittäin hyvä vaihtoehto, mutta tämäntyyppisiä, Loviisan ja Olkiluodon tyyppisiä ydinvoimalaitoksia ei noin vain rakenneta. Se, mistä me puhumme täällä, ovat nämä pienet ydinvoimalaitokset. Ne ovat lämpövoimalaitoksia, ne ovat kaupunkien kaukolämpöön liittyviä laitoksia. Käytännössä niistä ei tule sähköenergiatuotantoon juurikaan apua. Tämä aina sekoittuu aika helposti. Tässä on siinä mielessä semmoinen kokonaisuus, että ydinvoiman rakentamisen pitää olla keinovalikoimassa sekä nämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

pienet lämpöydinvoimalaitokset, jotka tulisivat kaupunkien lähelle, ja sitten sähkön perustuotanto.

Sitten tuulivoima, joka on kasvanut tuotantomäärältään aika nopeasti. Sillä taitaa olla tuotantoteho noin yhdeksän ja puolitusatta megawattituntia tällä hetkellä. Silloin parhaimmillaan, kun koko maassa tuulee, se voi olla lähellä käytössä, mutta käytännössä se ei ole kovinkaan usein niin. Sen vuoksi tuulivoiman osalta pitää saada ne merituulivoimat Itä-Suomeen rakennettua ja ympärille näitä tuulivoimaloita, jotka tasaisivat sitten sen tuulivoiman tuotantoa jo siitä syystä, että ne tuuliolosuhteet vaihtelevat eri alueilla. Nämä ovat sellaisia asioita, jotka tässä strategiassa ovat jääneet taka-alalle.

Sitten kun me lisäämme tämmöistä sääriippuvaista energiantuotantoa, niin säätövoima tulee keskeiseksi asiaksi, ja säätövoimassa tarvitaan niitä ratkaisuja. Vesivoima meillä on käytännössä parasta säätövoimaa, mutta sitten me tarvitaan pumppuvoimaloita, me tarvitaan vetyvoimaloita, vetyratkaisuja, me tarvitaan akkuteknologiaa, me tarvitaan akkuja, sähköakkuja, kattiloita tuonne kaupunkeihin, että me voimme tasata näitä kuormia. Ne sähkökattilat niissä kaupungeissa, ainakaan Tampereella ja aika monessa kaupungissa, eivät ole ainoita kattiloita. Kyllä siellä on aina tämä tuotantotapa myös muulla tavalla hoidettu.

Sitten ehkä kaikkein hankalin asia on nämä verkkoinvestoinnit. Verkkoinvestointien aikaansaaminen, niin kantaverkon kuin sitten keskijänniteverkon, vie aikaa, ja sen osalta investointeja pitäisi saada tehtyä ja luvitusta saada nopeutettua. Huippujen tasaaminen olisi tärkeätä, ja siinä täytyy kaikkia toimenpiteitä käyttää, koska se vaikuttaa sähkön hintaan. Jos huippuja pystytään niistämään, niin me pystymme sitten tuotantotehoa käyttämään täysipainoisesti paremmin. Tässä mielessä säätövoima on tässä erittäin tärkeässä osassa.

Sitten tärkeimpänä ehkä tämä huoltovarmuus. Sen osalta me tarvitsemme pohjoismaista sähköverkkoa, yhteyksiä ulkomaille, ja sitä kautta me saadaan sitä huoltovarmuutta, mutta meillä pitää olla oma huoltovarmuus, ja sen vuoksi tämä monipuolinen energiatuotanto on meillä se väline, jolla me pystytään näitä asioita hoitamaan hyvin. Eli palettia pitää olla laajasti, ja Suomen sähköntuotannossa tämä on ollut vuosikymmeniä aina se pääidea, että monipuolisella energiatuotannolla hoidetaan sitä varmuutta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

21.22 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Vielä tästä lausuntoyhteenvetoliitteestä sivulta 134. — Tästä edustaja Lylyn ansiokkaasta puheenvuorosta on hyvä jatkaa. Toitte esille nämä sähkönsiirtoverkot, kantaverkot, pienemmät verkot. — Niin, tästä lausuntoyhteenvedosta. Täällä todetaan näin: ”Energiamarkkinoiden kehittämisessä sähköverkon kapasiteetin pullonkaulat nähtiin merkittävänä investointien esteenä, erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa. Fingridin investointien nopeuttamista ja merituulivoiman liityntöjen ottamista kantaverkon vastuulle pidettiin keskeisinä kehitysehdotuksina.” Toivon, että sitten myös, kun tätä valiokunnat käsittelevät, ne ottavat tämän huomioon. Lisäksi jakeluverkon investointitarpeet tulee tunnistaa ja huomioida strategian toimeenpanossa.

Sitten vielä tähän, kun edustaja Lylykin toitte esille, että tarvitaan monipuolista energiantuotantoa, sähköntuotantoa. Täälläkin Lausuntopalveluissa on tämä ydinenergian rooli puhtaan energian ja toimitusvarmuuden turvaajana saanut laajaa kannatusta. Erityisesti tämä pienydinreaktoreitten käyttöönoton mahdollistaminen edellyttäisi sääntely- ja lupaprosessien selkeyttämistä. Tässä varmasti, puhemies, tälläkin talolla on vielä tekemistä, että saadaan lainsäädäntöä ajan tasalle näitten pienydinvoimaloitten mahdollistamiseksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

meidän yhteiskuntaan. Näitten alueiden lausunnoissa toivottiin ohjeistusta pienydinvoimailojen sijoittamisesta kaavoituksessa. Säteilyturvakeskus on korostanut turvallisuusmääräysten päivittämisen tarvetta. Ympäristöjärjestöjen näkemykset sitten ovat vaihdelleet: osa on hyväksynyt nämä pienydinvoimalat, ja osa on sitten vastustanut uusien reaktoreitten valmistamista. Mutta kyllä näen, puhemies, niin, että tähän yhteiskuntaan vielä ydinvoimaa mahtuu, kerta tätä sähköistämistäkin ollaan edistetty. Jos yhteiskunta sähköistyy, niin sitten pitää sitä sähköntuotantoakin olla.

Herra puhemies! Tähän sähkönsiirtoon ja sähköverkkoihin liittyen sain tällaisen mielenkiintoisen taulukon. Energiavirastohan valvoo näitä sähköjakeluverkkoyhtiöitä tuotokaton osalta elikkä valvoo niin, että tuotot eivät pääse liikaa niin sanotusti kerääntymään näille sähkönsiirtoyhtiöille. Tällainen kohtuullisen tuoton prosentti on sitten aina määriteltä Energiaviraston osalta. Hieman luen tätä taulukkoa, herra puhemies, eduskunnalle. Elikkä kohtuullisen tuoton WACC valvontajaksoittain: Vuosina 2005—2007 tämä kohtuullinen tuottoprosentti on ollut 7,03. Vuosina 2008—2011 tuottoprosentti on ollut 6,2 prosenttia, 2012—2015 se oli 5,58 ja 2016—2019 se oli 4,39, ja 2020—2023 se on ollut 3,27. Ja nyt tällä viimeisimmällä valvontajaksolla, mikä nyt on käynnissä, tämä kohtuullisen tuoton tuottoprosenttitavoite vuosina 24—27 on 6,87. Elikkä siis ne, mitä minä luin tässä, ovat realistisia, ennen veroja laskettuja WACC-prosenteja, mitä Energiavirasto käyttää määrittäessään verkkoyhtiöille kohtuullisen tuoton tason. No, mikä tässä äskeisessä taulukossa on olennaista? Vuosina 2005—2013 kehitys on ollut selvästi laskeva. No, siinä ovat korkotaso ja markkinatuottovaatimukset mukana. 2020—2023 jakson 3,27 prosenttia oli historian matalin, ja nyt 2024—2027 jakson 6,87 prosenttia on selkeä hyppäys ylöspäin, mikä heijastaa tietenkin korkotason nousua ja muutoksia pääomamarkkinoilla.

No kuten, puhemies, huomaatte, nämä sallitut Energiaviraston asettamat tuotot ovat nousseet nyt merkittävästi elikkä 3,6 prosenttia, niin kysynpähän vaan, eikö köyhällä veroa maksavalla kansalaisella ole sitten tälle rahalle muuta käyttöä kuin rikastuttaa näitä energiayhtiöitä, siirtoyhtiöitä. Yhtenä esimerkkinä Caruna, Suomen suurimpia sähkönsiirtoyhtiöitä, enemmistöomistus ulkomailla — että sinne näitä meidän suomalaisten rahoja sitten kulkeutuu. [Puhemies koputtaa] Pitäisi saada vihdoinkin ja viimein nämä siirtoyhtiöt semmoiselle tasolle, että ei olisi kohtuutonta rahastamista varsinkaan tuolla pohjoisessa [Puhemies koputtaa] näitten siirtoyhtiöitten osalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

21.27 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Vielä muutama asia.

Ensinnäkin kun ydinenergialaki on ilmeisesti jossain vaiheessa tulossa tänne taloon, niin toivoisi, että siinä huomioitaisiin näitä huolia, mitä nyt tässä meillä näissä keskusteluissa on tullut esiin.

Sitten alueidenkäyttölain uudistus tuulivoiman etäisyysvaatimuksista ja aurinkovoiman kaavoitusmäärittelystä yli 50 hehtaarin osalta — ne hidastavat hankkeita, niin kuin tässä päivän keskustelussa on tullut esiin.

Sitten tässä strategiassa biopohjainen sähkön ja lämmön yhteistuotanto on jäänyt vähän vähemmälle, ja sitä olisi ehkä tässä pitänyt käsitellä myöskin enemmän.

Ja kaasumarkkinoista me puhuttiin tämän pykälän jälkeisessä keskustelussa aikaisemmin, siitä, miten huomioidaan biokaasun osalta tilanne ja miten paljon sitä voitaisiin hyödyntää. Siellä ei ole kovin iso se markkina, mutta siellä sitä voisi hyödyntää tietenkin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Sitten, arvoisa puhemies, kaikki semmoinen keskustelu, jossa ruvetaan sanomaan, että pitää antaa tukea tähän energiamarkkinaan yhteiskunnan toimesta — esimerkiksi ydinvoimaan niin että sitä rakennettaisiin — on minusta haitallista toimintaa. Tämä on markkinaehtoista toimintaa, ja se pitää pystyä markkinahintaisesti tuottamaan ja toteuttamaan, ja siinä mielessä nämä investoinnit ja muut pitää saada liikkeelle. Näiden viranomaisille annettavien rajojen pitää olla semmoisia, että investoinnit lähtevät liikkeelle myöskin verkon osalta.

Täällä on puhuttu aika monta kertaa turpeesta, ja näen, että turpeella on edelleenkin rooli tulevaisuudessa. Se tarvitaan niin huoltovarmuuden kuin maataloudenkin näkökulmasta. Sitä näkökulmaa meidän pitää pitää yllä, mutta se ei ole mikään vaihtoehto isompaan energiatuotantoon. Se on tämmöinen poikkeusolojen ratkaisu, mutta meidän tarvitsee pitää kunnossa niitä soita, joissa turvetuotantoa on. Tässä pitää olla aika pragmaattinen lähestymistapa.

Arvoisa puhemies! On tärkeätä luoda kuluttajille turvattu ja kohtuuhintainen sähköntuotanto, joka kuitenkin kannustaa taloudelliseen energiakäyttöön. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

21.30 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä tästä turveteemasta.

Selonteossa nostetaan esiin myös se näkökulma, että ruoantuotannon kannalta tärkeää kasvu- ja kuiviketurvetta tuotetaan yhä pääsääntöisesti energiaturpeen noston yhteydessä. Tulisi tiedostaa, miten valtava merkitys ja vientimarkkina kasvuturpeelle ja turpeen uusille käyttötavoille olisi. Esimerkiksi kasvihuoneviljelyyn tarvittavien kasvualustojen turpeen odotetaan jopa kolminkertaistuvan maailmalla vuoteen 2050 mennessä.

Turpe on tosiaan aivan käsittämättömän ihmeaine, jonka potentiaalia ei olla osattu tunnustaa. Sitä pystytään Suomessa jalostamaan eläinrehuksi, joka parantaa eläinten terveyttä, tai biostimulantiksi parantamaan maaperää niin, että siitä saa enemmän satoa. Siitä valmistetaan jopa aktiivihielet, jolla puhdistetaan vettä. Jos turvetta ei ole tarjolla, niin seuraavaksi paras vaihtoehto esimerkiksi kasvualustaksi olisi alkaa rahdata kookoskuituja maailman toiselta laidalta. Siitäkö ilmasto kiittäisi?

Turpeenpolton kannattavuuteen lämmöntuotannossa vaikuttavat eniten EU:n päästökauppa sekä energiayhtiöiden hiilineutraalisuusstrategiat, koska päästökaupan takia kaikesta ei-uusiutuvasta energiantuotannosta tulee liian kallista. Etenkin lämmöntuotannossa turpe on tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta. Pohjoinen sijaintimme pakottaa meidät laittamaan asiat tärkeysjärjestykseen ja huolehtimaan energian ja lämmön tuotannostamme kaikissa olosuhteissa. Paljon puhutaan tästä ilmaston lämpenemisestä mutta ei juurikaan siitä, että viimeisten kuukausien aikana Suomi on ollut maailman kylmin maa suhteessa pitkän ajan keskiarvoon.

Jotta turvetta olisi huoltovarmuusvarastoissa, sen kotimainen tuotanto on säilytettävä ja tuotantokoneiston on oltava kunnossa. Energiaturpeen huoltovarmuusroolin varmistamiseksi konkreettisia toimia olisivat esimerkiksi turveveron poistaminen sekä SGEI-järjestelyn valmistelu. SGEI-menettelyn kautta voitaisiin huoltovarmuusperusteisesti antaa tiettyille tahoille tehtäväksi tuottaa kaukolämpöä nimenomaan turpeella. Käytännössä yrityksille tulisi julkisen palvelun velvoite, jolloin sitä voitaisiin rahoittaa julkisista varoista.

Turpe on kotimainen ja monikäyttöinen luonnonvara, jonka potentiaalia ei tule väheksyä, ja sen rooli energiahuoltovarmuuden osalta on todellakin turvattava. Onneksi Orpon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

hallitusohjelmaan on kirjattu, että turvepeltoja tullaan jatkossakin käyttämään huoltovarmuuden ja ruokaturvan varmistamiseksi. Jätin jo aiemmin eduskunnalle usean muun kansanedustajan allekirjoittaman toimenpidealoitteen turveveron poistamiseksi sekä SGEI-järjestelyn valmistelemiseksi. Toivon, että tämä toimenpidealoite todella etenisi.

Arvoisa puhemies! Meillä on raaka-ainetta omasta takaa, turve, meillä on osaamista ja innovaatioita, ja meillä tarvitaan talouskasvua ja lisää energian huoltovarmuutta. Tätä tilaisuutta meidän ei kannata hukata. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

21.34 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Haluan kiittää omalta osaltani tätä polveilevaa, hyvää keskustelua ja kiittää edustaja Garedewia tästä äskeisestä puheenvuorosta. Olette perehtynyt turpeeseen ja turpeen hyötyihin laaja-alaisesti, ja olen siitä kiitollinen, että olette tehnyt tällaisen toimenpidealoitteen. Toivon myös, että se etenee mahdollisimman nopeasti, vielä tämän vuoden aikana, tähän isoon saliin käsittelyyn.

Toitte esille kasvuturpeen ja kasvuturpeen mahdollisuudet kasvualustana. Me kaikki tiedämme sen, että sitä käytetään kasvihuoneissa, ja sitä kautta sato-odotuksetkin ovat asianmukaiset, ja toitte esille, että jos sitä ei ole, niin sitten sitä kookoskuitua tai vastaavia muita tuodaan maailman toiselta laidalta. Mutta niinhän siinä on nyt käynyt viime vuosien aikana siellä polttopuolella — nyt kun kasvupuolelta mennään sinne polttopuolelle — niin kuin edustaja Hoskonen tuossa jo aikaisemmin omassa puheenvuorossaan toi esille, että viidestä seitsemään miljoonaan mottia ainespuuta elikkä sitä tukkipuuta ja kuitupuuta menee polttolaitosten kattiloihin. Ennemminhän me siellä sitä turvetta käytettäisiin osana, seospolttoaineena esimerkiksi metsähakkeen kanssa, ettei tarvitsisi niitä metsäteollisuuden ainespuuta sitten polttaa savuna ilmaan. Mutta kun puhuitte juurikin tästä, että kun tuodaan sitten muualta, niin kyllähän tätä italialaista jätettä sitten on tuotu. Se on sitten haisemassa tuolla meillä Suomen satamissa, varsinkin tällaisista italialaista jätettä, jolla on vielä hyvin hämärät tuontikuviot tänne Suomen suuntaan. Se on kyllä hieman kyseenalaista. Italialaista jätettä palaa sitten meidän voimalaitoksissa, kun voisimme käyttää kotimaista uusiutuvaa turvetta.

No, mitä tähän turpeeseen tulee, niin varmasti myös elinkeinoministeri Puisto on kuunnellut edustaja Garedewia, olen huomannut sen. Nimittäin hänhän viime viikonloppuna taisi olla Ylen aamutelevisiossa haastattelussa, ja hän uskoi, että turpeentuotannon kasvataminen parantaisi Suomen huoltovarmuutta. Hänhän vastaa elinkeinoministerinä tästä huoltovarmuudesta niin että jäämme nyt odottamaan, minkälaisia toimenpiteitä sitten on tulossa, tuleeko turpeelle jotain lisäystä.

Totta kai sehän on jo tosiaan hallitusohjelmassa, ja huoltovarmuusaumat ovat käytössä, mutta mielestäni se ei riitä. Ja kun puhutaan siitä, että joku edellinen hallitus loi tämän romutuspalkkion näille turvekoneille, niin huoli pois. Kyllä niitä turvekoneita on myös mennyt sinne romutukseen, mutta kyllä niitä vielä turveyrittäjillä on. Oli mukavia uutisia — en muista, kuinka monta päivää takaperin — siitä, että turveala ei ole kuollut, vaikka työpaiikat romahtivat. Nyt suomalaiselle turpeelle on kysyntää maailmalla. Eli kyllä sitä turvetta nostetaan, mutta kun saisimme sen vielä palaamaan tuolla suomalaisten voimalaitosten kattiloissa, niin siinä kyllä ihan varmasti kansantalous ja suomalainen kiittävät.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 8/2026 vp

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.